

Di's Ndac Che'n Diox Co' Mque' Luc Ye's

Trè' ntlo ndlu' cón che'n di's ndac che'n Diox co' mque' Luc ye's.

¹ Anze'f huax mèn mdoo lezo' par mque' mèn ye's cón che'n Jesucrist par mda' mèn cuent cón che'n thìb thìb con', con' co' ngòc làth nu', Tyofl.

² Mque' mèn ye's no mda' mèn cuent xal ngòcpe'i. Mèn ngòc mèn co' gunèpe' con' co' ngòc. No mque tee lyath no mèn mèn co' mque tee go yalbàn cón che'n di's ndac cón che'n Diox.

³ Daa, ne, noo noo mbral no cón che'n thìb thìb con' co' ngòc, axta co'se' mtlo ngòca. No ndyaquen huen naca que'en ye's cón che'n xal ngòc ryethe con'a lool, Tyofl, lùu co' anze'f ndyu' loon no co' anze'f ndlin cas.

⁴ Por cona, ngue que'en ye's ndxè' lool par ta'l cuent no par nonl co' huen huen cón che'n con' co' nac lìcpe' cón che'n Jesucrist co' mblu'le' mèn lool.

Thìb angl ngue ta' cuent le' thìb mbed co' ryo' lèe Juàn Bautist gáal.

⁵ Hui' nexa, Tyofl. Co'se' ngòc Herod rey loo mèn yèezya' co' ngòc mèn gulàaz mèn jude tiempa, le'xque' le'n tiempa ngo ban thìb mbi' co' ngòc nguley'. Mbi'a ngro' lèe Zacari. Thidte mxo'f zin' mbi' yalnguley' con thìb ned mèn co' mnibe' tedib mbi' co' ngòc nguley' co' ngro' lèe Abi. Le' xa'got Zacari na, ngro' lèe Elisabet. Ngòc Elisabet bin che'n thìb mbi' co' ngro' lèe Aarón, ne.

⁶ Ngòc Zacari ryop Elisabet mèn nali no mèn nambii loo Diox. Mdyubdi's Zacari ryop Elisabet xal mnibe' Diox loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa. Nec thib mod no nec tedib mod yende chó mèn ngo tiempa co' ngác ñii yèe ñii tii cón che'n Zacari ryop Elisabet loo chol con' co' nac cón che'n Diox.

⁷ Zacari ryop Elisabet ne'ndante xin' tac Elisabet ngòc xa'got rnith. Leque tiempa ngòc ryop sa'l Zacari xa'gool, ne.

⁸ Co'se' mzin huiz co' ngòc tiemp co' xo'f zin' mèn co' thidte nxo'f zin' no Zacari yalnguley' par li mèna sirv loo Diox le'n templ,

⁹ xalque' ngòc mod co' mque no mèn co' mxo'f zin' thib thib mèn zin' cón che'n yalnguley' le'n templ, le'xque' tiempa ngro' lèe Zacari rif par xo'f zin' Zacari le'n templ che'n Diox par tec Zacari du'r zen yal' le'n templ.

¹⁰ Sya, lath ngue tec Zacari du'r zen yal' le'n templ, ryete mèn co' mqueltàa nziri' fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bez mèna Diox.

¹¹ Làth xtau'a, mbyú' loo thib angl che'n Tad Diox loo Zacari. Ndoò angl ladli che'n còo' co'te' ntec nguley' du'r zen yal'.

¹² Co'se' gunèe Zacari ndoo angl, ne'ñeede Zacari cón li Zacari tant nzyeb Zacari.

¹³ Sya, gunii angla. Ndxab angl loo Zacari:

—Zacari, ne'zyebtel. Diox mbìnque' di's co' ngue bezl loo Diox. Nalle' ngue niin lool: Xa'gotl co' nac Elisabet tyan thib xgan'l. No tub lèel mbed Juàn.

¹⁴ Anze'f xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo'l no anze'f tyac tín' lezo'l por cón che'n mbed. Más de cona,

anze'f huax mèn tyac lezo' por cón che'n mbed co' tyan xa'gotl.

15 Tac xgan' lùu co' gáala gác thib mbi' co' anze'f tyu' loo Diox. Ne'gude xgan'l vin. Ne' ne' gu xgan'l nítguy. Ndoore' gáal xgan'l tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo xgan'l.

16 Xgan' lùua li le' huax mèn nación Israel lyàa yéc no lyàa lezo' par bere mèn nación Israel, yòo mèn nación Israel loo cón che'n Dioxpe' mènà tedib vez.

17 Xgan' lùu, co' ryo' lèe Juàn, ya lu' ner loo mèn cón che'n Crist ndoore' yi'th lu' Crist loo mèn loo izlyo'. Que tee te'th Juàn di's loo mèn cón che'n Crist xalque' mque tee te'th Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn póla. No gáp Juàn con' la's nii Juàn no la's ya' Juàn xalque' ngòp Lii con' la's nii Lii no la's ya' Lii póla. Tataa li Juàn loo mèn par yu' yàl lezo' mèn co' nac gundan loo xin' mèn no par tlo té'th mèn tyubdi's mèn co' nac mèn naad no mèn co' nac mèn nguud loo Diox xalque' mèn co' ndxác. Tataa li Juàn par gác nab mènà loo cón che'n Diox par tyubdi's mèn loo Crist co'se' yi'th Crist loo mènà.

18 Zacari mnibdi's loo angl. Ndxab Zacari loo angl:

—¿Xá mod gác yilazen ché', lìcque', gác con' co' ngue nee U' loon ba', à'? Hui' U' nexa. Daa ngoxle' no xa'got daa ngoxle', ne.

19 Angl mcàb. Ndxab angl loo Zacari:

—Daa nac Gabriel co' nzo loo Diox par lin co' ñibe' Diox loon. Diox mnibe' loon par mbal toodiz nonl par tan cuent cón che'n di's co' gunee Diox loon par niin di's ndxè' lool.

20 Per nalle' gac thib con' lool. Desde nalle' par delant lùu gac mud. Ne'gáctel tyoodi'sl le'n rye mbe' co' tyoo nac xin' xa'gotl. Con'a gac lool tac ne'ngala'stel di's co' ngue niin lool ndxè'. Gàcque' con'a lool axta tyaa huiza no axta zin tiemp co'se' tyan xa'gotl xin' xa'gotl.

21 Láth ndxàc con'a loo Zacari, mèn nziri' par fuer loo lue' co'te' ndub templ. Nzi bed mèn ryo' Zacari le'n templ. Per ante mbui' mèn no ante gunaa mèn cón ndxàc loo Zacari no cón mxac Zacari susque' nen ndlyen' Zacari le'n templ.

22 Co'se' ngro' Zacari le'n templ, ne'ngácte Zacari tyoodi's no Zacari mèn. Syare', mden' lezo' mèn no mda' mèn cuent le' Zacari mxyo'f loo con' loo le'n templ. Mbli Zacari señ loo mèn le' Zacari ngòc mud.

23 Co'se' ngolo mdyaa huiz co' ngòc huiz co' mxo'f zin' Zacari zin' che'n yalnguley' le'n templ, mdyàa Zacari par liz Zacari.

24 Ngolo nguri'th con'a, Elisabet, xa'got Zacari, mquéé loole' xin'. No ale ne'ngro'de Elisabet, ne' por chu'th, liz Elisabet le'n ga'y mbe' tac mbli Elisabet xtùuz, ndxab Elisabet le'n lezo' Elisabet:

25 Tad Diox mbli con' ndxè' loon nalle' par taandxè' mod ne'tolode xìis no mèn daa.

Thib angl ngue ta' cuent thib mbeto' co' ryo' lèe Jesús gáal.

26 Ngolo ndxàc xop mbe' ndoo nac xin' Elisabet, Diox mtel' angl Gabriel par ngua angl le'n thib yèez che'n làaz mèn galile, yèezya' co' lèe Nazaret.

27 Ngua too naa angla thib mza' yòn co' ngro' lèe Mari. Mza'a ngòp trat con thib mbi' co' ngro' lèe

Chè par selya' mza' con Chè. Chèa nde bin thib mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla.

²⁸ Sya, ngòo angl co'te' nzo mza'. Ndxab angl loo mza':

—San, Mari. ¿Máal, ey? Anze'f thib con' ndac li Diox anggàc lool le'n huiz ndxè'. Diox nzo noque' lùu. Anze'f tyac lezo'l, Mari, loo rye mèngot co'se' yilo gàc con' ndxè' lool.

²⁹ Per co'se' ñèe Mari ndyoodi's no angl Mari, ante mbui' Mari no ante gunaa Mari. Ndxab Mari loo lezo' Mari: ¿Chonon tatua' ngue toodi's angl che'n Diox ba' loon, yoo? ¿Cón gàc loon nalle'?

³⁰ Sya, ndxab angl loo Mari:

—Mari, ne'zyebetel. Ngro' lezo' Diox li Diox anggàc thib con' ndac lool. Hui' nexa xá nac di's co' ngue niin lool ndxè':

³¹ Lùu quée loo xin'. No tyanl thib xgan'l. Tub lèel mbed Jesús.

³² Mbed co' tyan lùua gàc thib mbi' roo no thib mbi' xèn. Hue' mbed tedib lèe co' lèe Xgan'pe' Diox, co' nee di's, gàcque' mbed xgan'pe' Diox. Noo noo ta' mèn cuent le' mbed, lìcque', nac xgan'pe' Diox, Diox co' nac Diox roo no Diox xèn loo ryethe con'. No li Tad Diox gàc mbed rey loo mèn nación Israel xal ngòc David co' ngòc xudgool lùu rey loo mèn nación Israel póla.

³³ Ne'lyuxte no ne' ne' lith no tiemp co' ñibe' xgan'l loo mèn nación Israel thidtene yilóa.

³⁴ Sya, mnibdi's Mari loo angl. Ndxab Mari loo angl:

—¿Xá mod gàc con' ndxè' loon, yey? Daa tarte que no sa'len. Más de cona, tarte neen cón mènbi'.

³⁵ Angl mcàb. Ndxab angl loo Mari:

—Diox làa Xpii Natú' lool. Por cón che'n Xpii Natú'a, Diox li anggàc con' roo con' xèn lool par ndootel hue' xin'l. Por cona, mbed co' tyanla gàc xgan'pe' Diox par xo'f zin' mbed cón che'n Diox.

³⁶ No nalle' nde niin tedib con' lool: Elisabet co' ndxàc mèn gulizl tyan thib xgan' Elisabet, ne. Mastale' ngoxle' Elisabet no mastale' mbez mèn le' Elisabet nac xa'got rnith, per nalle' ndxàcle' xop mbe' ndoo nac xin'le' Elisabet.

³⁷ Ryethe con' co' ndlya's Diox li Diox nzoque' mod li Dioxa xal ndlya's Diox.

³⁸ Le' sya, ndxab Mari loo angl:

—Ana Diox. Daa nacle' moz che'n Diox. Li Diox con' loon xal ngue nee U'i loon.

Ngolo ndxab Mari tataa loo angl, ndyàa angl.

Mari ngua too naa Elisabet liz Elisabet.

³⁹ Leque le'n huiza, anze'f mguen lezo' Mari. Mxen Mari ned, nda Mari le'n thib yèez co' nziri' le'n yiido' par ned làaz mèn jude.

⁴⁰ Ngua Mari liz Zacari. Gunii Mari Diox loo Elisabet. Ndxab Mari:

—San, Elisabet. ¿Máal? ¿Cón ngue lil?

⁴¹ Co'se' mbìn Elisabet gunii Mari Diox loo Elisabet, ale mbuin mbed le'n xàn' le'n Elisabet. Sya, ngulàa Xpii Natú' loo Elisabet par tlo Xpii Natú', ñibe' Xpii Natú' loo Elisabet.

⁴² Sya, cabii ndxab Elisabet loo Mari:

—Mari, angngro' lezo' Diox mbli Diox ngòc más con' ndac lool leque loo rye mèngot co' naban dib athu loo izlyo'. No angngro' lezo' Diox gàc más con' ndac loo xgan'l co' gáala.

⁴³ Tolo mdoodi's Elisabet. Ndxab Elisabet loo Mari:

—¿Chó nac daa par yi'th too naa xna' Tad daa daa, yoo? Yende cón ntac daa, ndyaquen.

⁴⁴ Tac texal mbìnen guniil Diox loon, Mari, ale chàa, mden'en mbuin mbed co' ndoo nac xin'en ndxè' le'n xàn' le'nen, tant ndyac lezo' mbed, ndyaquen.

⁴⁵ Huen ndal, Mari, tac ngola'sl le' Tad Diox lique' co' mcàbgòn Tad Diox lool li Tad Diox lool.

⁴⁶ Sya, ndxab Mari loo Elisabet:

Elisabet, dib nzo yéquen no dib nzo lezon mbezen loo Tad Diox: Tad Diox roo Tad Diox xèn nac U, Tad Diox.

⁴⁷ Leque daa ngue xo'f nde' ngue xo'f ndla' lezon. No anze'f ndyac lezon loo Diox, Diox co' nac Diox daa co' mtelá' daa loo ryethe con' ryes.

⁴⁸ Tad Diox ngoque' cuent le' daa nacque' thib moz loo Diox mastale' ndyaquen yende cón ntac daa. No desde nalle' par delant, ryete mèn co' naban chol tiemp, ñee mèna loon: Huen ndal, Mari, por cón che'n con' co' ngòc loon.

⁴⁹ Diox, co' nac Diox roo Diox xèn mblile' ngòc con' co' hui' mèn no con' co' ñaa mèn loon. Anze'f natú' nac lèe Diox.

⁵⁰ Tlatque' lezo' Diox ñèe Diox mèn, mèn co' zyebe no mèn co' tyóo loo cón che'n Diox le'n rye tiemp.

⁵¹ Con' roo no con' xèn nac co' nde teele' ndli Diox loo mèn. No mbli Diox ngòc nado' mèn nate's no mèn naxal'.

⁵² Mbli Diox par ngòc mèn co' mnibe' loo izlyo' ndxè' mèn be'the loo yalnibe' co' mnibe' mèn loo xtàa mèn. Le' loo mèn prob co' inactive mèn nate's na, mbli Diox ngòc mèn proba mèn roo no mèn

xèn loo xtàa mèn.

⁵³ Le' mèn co' mque tee lan', mèn co' msyon co' hua, loo mènà Diox mbli ngòp mènà che'n mèn. Loo mèn ric na, mbli Diox nague's ya' mènà no nague's nii mènà. Yende cón ngòp mènà.

⁵⁴ Mblyath no Diox mèn naciòn Israel, mèn co' mxo'f zin' cón che'n Diox. Mblyat lezo' Diox gunèe Diox mèn naciòn Israel.

⁵⁵ No ngòcque' mblyath noque' Diox mèn naciòn Israel xalque' ngòc di's co' mcàbgòn Diox loo mbi' co' ngro' lèe Abraham co' ngòc xudgool na' no loo mèn guliz mbi' thidtene.

⁵⁶ Ngolo mdoodi's Mari di'sa loo Elisabet, mbyan' Mari liz Elisabet casque' le'n son mbe'. Ngoloa, ndyàa Mari par liz Mari.

Trè' ndlu' xá mod ngòc co'se' ngóol Juàn Bautist.

⁵⁷ Nde nxon', mdyaa huiz co' mdoò nac xin' Elisabet. Ngóol xin' Elisabet.

⁵⁸ Co'se' mbìn mèn vecin Elisabet no mèn guliz Elisabet le' Diox mbli con' ndac loo Elisabet, ngua too naa mènà Elisabet no mbed par tyac lezo' mènà con Elisabet.

⁵⁹ Ngolo xon huiz ngóol xin' Elisabet, mbe' Zacari ryop Elisabet mbed par gac circuncidar mbed xal ngòc costumbr che'n mèn tiempa. Leque tiempa mbly'a's mèn tub lèe mèn mbed xal lèe Zacari, xud mbed.

⁶⁰ Per xna' mbed ndxab loo mènà:

—¡Aa'a! Juàn ryo' lèe mbed.

⁶¹ Mènà ndxab loo xna' mbed:

—¿Chonon indlya'stel ryo' lèe mbed Zacari, à'?
Yende chó mèn gulizl nzo co' lèe Juàn, ¿lé'?

62 Sya, mbli mènà señ loo Zacari, xud mbed, par ñee mènà chó lèe ndlya's Zacari tyub lèe mbed.

63 Per Zaçari co' nac xud mbed mna'b thib le' ye's loo mènà. Sya, mdub xud mbed di's loo ye's. Co'se' gunèe mènà mdub Zacari lèe mbed loo ye's co' ndlya's Zacari ryo' lèe mbed co' ndxab Zacari loo mènà loo ye's: Juàn ryo' lèe mbed, ante mbui' mènà no ante gunaa mènà por tataa mdub Zacari lèe mbed loo ye's.

64 Leque hora, mbere Zacari, mdoodi's Zacari tedib vez. Ndxab Zacari:

—Anze'f Diox roo no Diox xèn nac Diox. No anze'f ndac tín' nac Diox.

65 Co'se' ngolo nguri'th con' ngòc loo Elisabet no loo Zacari, ryete mèn xtàa no vecin Elisabet co' nzo ban no gax Zacari no Elisabet anze'f mzyeb no ante mbui' mènà no ante gunaa mènà. No mbyath mbyèn con' co' ngòc loo Elisabet no loo Zacari par ned le'n rye yèezya' co' nziri' le'n yiido' co' nac gulàaz che'n mèn jude.

66 Co'se' mbìn rye mèn par neda con' co' ngòc loo Elisabeta, mbli mènà xtùuz no mnibdi's thib thib mènà loo thib xtàa mènà no loo tedib xtàa mènà:

—¿Cón li mbedà? No ¿cón gác mbedà?

Tac, licpe' ba'i, anze'f thib con' ndac angmbli Tad Diox loo mbedà.

Di's ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari loo Diox.

67 Hora mbli Diox mtlo Zacari, mdoodi's Zacari tedib vez. No ngulàa Xpii Natú' che'n Diox loo Zacari. Mtlo Xpii Natú', mnibe' Xpii Natú' loo Zacari par bere Zacari, tyoodi's Zacari di's co' ndxab Diox angndoo Zacari tyoodi's Zacari. Ndxab Zacari:

68 Loo Tad Diox co' nac Diox che'npe' mèn naciòn Israel ndyazen gab mèn le' Diox roo no Diox xèn nac Diox tac Diox mbi'th loo na', na' co' nac mèn naciònpe' che'n Diox. Mtelá'le' Diox na' loo con' ryes.

69 Mbli Diox par gáal thib mbi' co' gáp con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' par tí' no làa mbi' na' loo con' ryes. Gáal mbi'a làth mèn co' nac bin che'n David co' ngòc rey póla co' mxo'f zin' thib zin' co' nac cón che'n Diox.

70 Tataa mcàbgòn Diox gàca loo mèn naciòn Israel xal ndxab Diox te'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cón che'n co' gác loo mèn naciòn Israel más póla.

71 Mbi' co' gáala yi'th yáal par tí' no làa mbi' na' loo mèn co' nac ngolo ngola's na' no la's ya' rye mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñèe mèn na'.

72 Ndlyatque' lezo' Tad Diox ñèe Tad Diox na' xal mcàbgòn Tad Diox di's loo mèn co' ngòc xudgool na' li Tad Diox loo na'. Axta huiza no axta huiz nalze ne'ngyathla'ste Tad Diox cón che'n conveñ natú' co' mbli Diox con xudgool na'.

73 Con' ndxè' nac con' co' mcàbgòn Diox loo xudgool na', Abraham, li Diox.

74 Le' Diox tí' no làa Diox na' loo mèn co' nac ngolo ngola's na' par tataa mod ne'zyebte na' li na' sirv loo Diox.

75 Tataa li Diox par gác na' mèn co' thidtene ngro xà' loo cón che'n xab izlyo' par gác na' che'npe' Diox no par gác na' mèn nali no mèn nambii loo Diox le'n ryethe huiz co' naban na'.

76 Ngolo gunii Zacari di's ndxè' loo Diox, mbere Zacari, mtlo Zacari, mdoodi's no Zacari Juàn xgan'

Zacari co' nac mbedto' hora. Ndxab Zacari loo Juàn:

—Le' loo lùu na, xgan', lùu ryo' lèe mèn co' te'th di's co' gunii Tad Diox co' nac thidte Diox roo Diox xèn. Loo Tad Crist lùu ya ner par ya lu'l loo mèn no li nabl mèn par yòo mèn loo cón che'n Tad,

⁷⁷ par tataa mod mèn co' nac mèn nacionpe' Diox ta' cuent xá mod lyá' mènna loo con' ryes no par ta' mènna cuent xá mod tyon' xtol mènna, ndee.

⁷⁸ Tataa li Diox lool por tant ndlyat lezo' Diox ñèe Diox mèn no por anze'f nque' lezo' Diox ñèe Diox mèn. Lomisque', yi'th yáal thìb mbi' loo izlyo' ndxè'. Mbi'a li par tyub xnii yéc mèn no li mbi' par tyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox xal co'se' ndlyen huiz par tenii huiz loo izlyo'.

⁷⁹ Mbi'a li par tyub xnii yéc mèn no par tyub xnii lezo' mèn, mèn co' nau' yéc nau' loo loo cón che'n Diox. No li mbi'a par tyub xnii yéc mèn no par tyub xnii lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co' nzi tee ban loo co' nac xin no loo co' nac xnaa che'n con' co' ncàb nquée yalguth loo mèn. No li mbi'a par que tee ban na' rye nda na' no rye ndye'th na' làth xtàa na'.

Con' ndxè' ngòc di's co' gunii Zacari no co' mde'th Zacari loo mbedto' co' ngòc Juàn, xgan' Zacari.

⁸⁰ Le' mbed xgan' Zacari co' nac Juàn na, mtlo mbed, ndoo roo mbed ndoo xèn mbed. No sate más ndyub xnii yéc mbed no ndyub xnii lezo' mbed loo co' nac xtùuz mbed loo cón che'n Diox. No ale ngua mbed par ngòo ban mbed co'te' nagán axta mzin huiz leque mbed mblu' too mbed loo mèn nación Israel.

2

*Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngóol Tad Jesús.
(Mt. 1.18-25)*

¹ Le'xque' le'n tiemp co'se' ngóol Juàn, ngo thib mbi' co' ngòc gobiern co' mnibe' loo mèn casque' dib athu loo izlyo' tiempa. Mbi'a ngro' lèe rey Agust. Mbi'a mdub ñibe' loo mèn nación Israel, ne. Mnibe' mbi'a loo mèn yèezya' che'n rye làaz mèn nación Israel que no mèn nac zin' thib padron yòolau.

² Ner ye's co' ngòc padron mtoxcua' mèn co'se' ngòc thib mbi' co' ngro' lèe Ciren gobernador loo mèn rye yèezya' co' nac mèn gulàaz siria.

³ Mnibe' Cesar Agust le' ryete mèn co' inzo bante co'te' nac làazpe' mèn no co'te' nac lizpe' mèn, mèn co' nzo ban chol lugar co'te' inacte làaz mèn, bii mèn par làaz mèn par gac empadronar mèn, co' nee di's, ya lo mèn lèe mèn loo ye's yòolau co'te' nac làaz mèn.

⁴ Cona, por fuerz mbli Chè ngro' Chè ryop Mari le'n yèez Nazaret. Ngua Chè ryop Mari thib yèez co' nac làaz mèn jude par ngua Chè ryop Mari yèez Belén, co'te' ngóol mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey axta pólle'a, par ya lo Chè lèe Chè loo padron yòolau tya tac Chè nde bin David co' ngòc reya póla.

⁵ Sya, ngua Chè ryop Mari yèez Belén par ngua lo Chè lèe Chè ryop Mari loo padron par nacle' di's le' Mari selya' con Chè. No le'pe' antè pen ndoo Mari ndoo nac xin' Mari.

⁶ Láth nzo Chè ryop Mari le'n yèez Belén, ale mtlo mden' Mari mquée yo'f lezo' Mari par gáal xin' Mari. Ale ngóol xin' Mari.

7 Pues yèez Belena ngóol mbed co' ngòc ner mbed ndlyo xgan' Mari. Ngóol mbed le'n liz ngon co'te' ndoo ngon. Ngolo ngóol mbed, mchix Mari mbed lar' lad mbed. Ngoloa, ngua thix Mari mbed le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon yix tac ya yende lugar co'te' cued Chè ryop Mari le'n mesón, tant huax mèn ndoo ned ndye'th.

Trè' ndlu' le' angl mdoodi's no mèn co' ngòc pastor tiempa.

8 Tiempa, mque no mèn co' ngòc mèn yèeza ranch mèn gaxte ro yèez Belén par huan par nqueno mèna mbacxil' tac mèna ngòc pastor co' thib loote que no mbacxil' par nquenap mèna mbacxil' ndxáal yál'.

9 Látha, chàa, ngro' too thib angl che'n Tad Diox loo mèna. No mbyà'x thib xnì tí' che'n Tad Diox loo mèna. Látha, anze'f mzyeb mèna axta plóthe.

10 Sya, ndxab angl loo mèna:

—Ne'zyebte gu', ey. Daa ndal no di's co' nac di's ndac co' tan cuent loo gu'. Di's ndac ndxè' càb le' rye mèn xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo'.

11 Di's ndac co' ngue niin loo gu' ndxè' no co' ngue tan cuent loo gu' ndxè' nac: Nalle'que' ngolo ngóol thib mbed co' tí' no làa gu' loo con' ryes. Ngóolle' mbeda le'n yèez Belén co' ngòc liz no làaz che'n mbi' co' ngro' lèe David co' ngòc rey póla. Mbeda nac Crist co' nac Tad loo ryethe con'.

12 Di's co' ngue niin loo gu' ndxè' nac di's co' ngue tan cuent loo gu' pá ngóol mbed. Co'se' ñèe gu' nax thib mbeto' le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon no nabix mbeto'a lar', sya, ta' gu' cuent mbedai.

13 Leque hora, chàa, mbyú' loo huax angl loo angla no loo mèn co' nquenap mbacxil' ndxáal yál' ranca. Mtlo angla, mbil' ro angla loo Diox. Ndxab angla:

14 Li na' le' lèe Diox gác con' guryath no con' guryèn loo bé'. Le' loo izlyo' na, Diox li yu' yàl lezo' mèn loo Diox no cue ban mèn rye nda mèn no rye ndye'th mèn làth xtàa mèn. No tyac lezo' mèn loo con' co' nac co' nee lezo' Diox, mèn co' ndxòo lezo' Diox ñèe Diox.

15 Le' sya, co'se' ngolo ndyàa rye angl loo bé' tedib vez, mtlo mèn co' nquenap mbacxil' ranca, mbez mèna loo thib xtàa mèna no loo tedib xtàa mèna:

—Nda na' yèez Belén, tá. Nda tee hui' na' ñeene' cón ngòc cón che'n co' gunee Tad Diox loo na'a.

16 Mxen mèna ned. Sirs sirns nda mèna par yèez Belén. Látha, chàa, ngua loo mèna. Gunèe mèna Mari no Chè. Gunèe mèna mbed, ne. Nax mbed le'n thib bate yaa co'te' ndxuhua ngon yix.

17 Co'se' gunèe mèn co' ngue no ranch huan co' nquenap mbacxil' ndxáal yál' mbed, mda' mèna cuent loo chol mèn xal mda' angl cuent loo mèna cón che'n mbed.

18 Co'se' ndxòn chol mèn cuent co' mda' mèna cuent, mèn co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante ngüi' rye mèna no ante ñaa rye mèna.

19 Co'se' mbìn Mari cón che'n di's co' ndyoodi's mèn co' nqueno mbacxil' ndxáal yál', ante le'n lezo' Mari non Mari di'sa. Yende chó loo mèn nda' Mari cuenta. Ante mdyóo Mari cón che'n di'sa no maste.

20 Ngolola na, mxen mèn co' nqueno mbacxil'a ned, ndyàa mèna. No mbez mèna naroo nac Diox no con' roo con' xèn nac co' mbli Diox. No ndxab

mèna: Diox quix U', Diox, loo Diox tac ngòcque' con' xalque' mda' angl cuenta loo mèna.

Chè ryop Mari ngua no mbed le'n templ.

²¹ Ngolo xon huiz ngóol mbed, mbli Chè ryop Mari mandad ngòc circuncidar mbed xal ngòc costumbr che'n mèn tiempa. No sangmdub lèe Chè ryop Mari mbed Jesús co' ngòc lèe co' ndxab angl loo Mari co'se' ndoore' quée loo mbed lezo' Mari.

²² Co'se' ngolo mdyaa sman mbembèi Mari loo yíiz ftan xal ngòc costumbr co' mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mbe' Chè ryop Mari mbed le'n templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén par lu' Chè ryop Mari mbed loo nguley' par ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's co' gunii Diox no co' mnibe' Diox li mèn par lu' mèna le' mbed nac che'npe' Diox.

²³ Tataa mbli Chè ryop Mari tac loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndub di's co' mnibe' Tad Diox le' ryete mbedbi' co' nerleque' gáal, mbeda gac che'n Diox, co' nee di's, xo'f zin' mbed cón che'n Diox loo Diox.

²⁴ Mbe' Chè ryop Mari chop mbin par guth nguley' mbina loo Diox xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn cón che'n mbed ndlyo, di's co' mbez: Chele' mèn ne'guthte chop ngoo', guth mèn chop palomxtil'.

²⁵ Le'n tiempa ngo ban thib mbi' le'n ciuda Jerusalén co' ngro' lèe Simeón. Mbi'a ngòc thib mbi' ndac. No thidtene indxác falte mbi' le'n templ par mbez mbi' Diox no par mcòo' mbi' yéc mbi' loo Diox. Mdub quee lezo' mbi' ¿pól zin thib huiz no zin thib ze co'se' tel' Diox Crist co' mcui Diox

par tí' no làa Diox mèn nación Israel loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n mèn nación Israel por cón che'n Crist? No thidteneque' ñibe' Xpii Natú' che'n Diox loo mbi' co' ngro' lèe Simeón.

²⁶ Xpii Natú' che'n Diox mblo xo'f di's loo Simeón le' Simeón ne'gathte ndoore' hui' Simeón loo Crist co' tel' Diox, co' yi'th yáal loo izlyo' ndxè'.

²⁷ Simeón ngua le'n templ xal mnibe' Xpii Natú' loo Simeón. Co'se' ngòo no Chè ryop Mari mbed, co' lèe Jesús, le'n templ par gàca loo mbed xal ñibe' di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn,

²⁸ sya, mxen mbi' co' ngro' lèe Simeón mbed. Mde's mbi' mbed. Ndxab mbi' di's co' nac di's natú' no di's roo no di's xèn loo Diox. Ndxab mbi' loo Diox, ne:

²⁹ Tad, nase gàca xal nee lezo' U' loon. La' U' gath daa tac U' mblile' no ngòcle' con' mcàbgòn U' gac loon, daa co' nac moz U', Tad.

³⁰ Nase gunèelen mbed co' tí' no làa mèn loo con' ye'rsin'.

³¹ No ngóol mbed ndxè' làth mèn. No mdoo U' mbed ndxè' loo mèn par tí' no làa mbed ryete mèn loo con' ye'rsin'.

³² Mbed ndxè' li par tyub xnìi yéc mèn no par tyub xnìi lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co' inacte mèn nación Israel. No por cón che'n con' co' li mbed ndxè', xyo'f lèe xyo'f xti's mèn nación Israel.

³³ Le' Chè ryop Mari na, ante mbui' no ante gunaa co'se' mbin Chè ryop Mari di's co' mbez Simeón cón che'n mbed loo Diox.

³⁴ Ngoloa, ndxab Simeón loo Mari no loo Chè:

—Ndlyazen le' Diox li huen nda gu', ndee gu'.

Sya, ndxab Simeón loo Mari, xna' Jesús, ne:

—Mari, hui' nexa. Càba loo mèn naciòn Israel por cón che'n mbed ndxè' huax mèn lyá' loo con' ryes. No huax mèn tolo ryo xà' loo cón che'n Diox, ne, por cón che'n mbed ndxè'. No gác mbed ndxè' xal thib señ loo mèn naciòn Israel. Ale tè'b mèn naciòn Israel mbed no chobla' mèn naciòn Israel mbed.

³⁵ No por cón che'n mbed, yú' no gác be' xá ñaa con' ndlí thib thib mèn xtùuz le'n lezo' mèn. Le' part cón che'n l na, Mari, ryete con' co' gác loo xgan'l ndxè' càb lool xi lezo'l no ten'l thib yalnè tìn' le'n lezo'l xal co'se' nguiid mèn cuchí lad xtàa mèn. Thiba con' ndxè'.

³⁶ Le' tediba na, le'xque' tiempa ngo thib xa'gotgool co' ngro lèe An le'n templ. Xa'gota ngòc rsap thib mbi' co' ngro' lèe Fanuel. Mbi' co' ngro' lèe Fanuela nde bin tedib mbi' co' ngro' lèe Aser. An ngòc thib xa'gotgool tiempa, ngoxle' An. Per co'se' mselya' An, myen'got yèn'leque' An mselya' An. Pente mdub An con mbyòò co' mselya' Ana gaz lín' no maste ndoore' gath mbyòò. An be' mxec gunèe An mbed co' lèe Jesús.

³⁷ Mxec An, mbyan' thib An, thap gal nzo thap lín' anon nguth mbyòò co' ngòc sa'l An. Thidteneque' ngòò An le'n templ ze no yá'. Mxo'f zin' An zin' cón che'n Tad Diox. Huax vez xlat An mbez An Diox, ne.

³⁸ Le'xque' hora, mzin An le'n templ. Gunèe An mbed co' lèe Jesús. Ngurez An Diox. Ngolo ndxab An Diox quix U', Diox, loo Diox por cón che'n mbed co' lèe Jesús, mtlo An, mdoodi's An cón che'n mbed co' lèe Jesús loo mèn le'n ciuda Jerusalén, mèn naciòn Israel co' nzi quee lezo' lyá' mèn loo ryethe

con' ryes la's ya' mèn co' ngòc ngolo ngola's loo mèn nación Israel.

Chè ryop Mari mbere mbyàa no mbed yèez Nazaret.

³⁹ Co'se' ngolo mdyaa ryete di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel cón che'n ner myen'bi' bix co' ndxáal, ndyàa Chè ryop Mari con mbed co' lèe Jesús par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile co'te' ngòc làazpe' Chè no Mari co' ngòc yèez Nazaret tedib vez.

⁴⁰ Le' mbed na, sate más ndoo roo mbed, no sate más ndoo xèn mbed, no sate más ale yub mbed ndoo yác mbed. Làth xtau'a, Diox mbli sate más ndxàc con' ndac loo mbed, ne.

Tad Jesús mdoodi's no mèn co' ngòc maistr le'n templ tiempa.

⁴¹ Tiempa, xud mbed no xna' mbed mque tee lni pasc atate lín' co' ndxàc ciuda Jerusalén. Co'se' ndxàc lnia, huen huen nte' lezo' mèn nación Israel cón che'n co'se' mtelá' Diox mèn nación Israel la's ya' mèn nación Egipt más tiemp co' nde teele' ndri'th.

⁴² Co'se' mtaa Jesús si' fchop lín', ngua Chè ryop Mari con Jesús lni pasc ciuda Jerusalén xalque' nac costumbr co' ngure no mèn tiempa no co' nguled no mèn tiempa.

⁴³ Co'se' ngolo mblyuz huiz lnia, mbii Chè ryop Mari ciuda Jerusalén. Per ne'nda'de Chè ryop Mari cuent le' Jesús mbyan' le'n ciuda Jerusalén.

⁴⁴ Mbli Chè ryop Mari xtùuz peser làth rye mèn co' ngua lnia ndye'th Jesús. Pues mdoo Chè ryop Mari ned thib huiz. Syare', mcua'n Chè ryop Mari

Jesús làth rye mèn guliz Chè no Mari no làth rye mèn co' ndlibe' Chè no Mari.

⁴⁵ Co'se' ñee Chè ryop Mari ne'yilode syal Jesús làth rye mènà, mbere Chè ryop Mari. Mquée Chè ryop Mari par ciuda Jerusalén tedib vez par cua'n Chè ryop Mari Jesús tya.

⁴⁶ Axta ngolo son huiz, syare' mbli Chè ryop Mari gan mzyal Jesús. Ndub Jesús làth mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mènà le'n templ. Ndub yòn Jesús di's co' ndyoodi's mènà no le'le' mnibdi's Jesús di's cón che'n di's co' ndyoodi's mèn loo mènà.

⁴⁷ Co'se' ndxòn rye mèn co' nac maistra di's co' ndyoodi's Jesús, ante ngüi' mènà no ante ñaa mènà xá mod susque' ndxác Jesús no xá mod susque' ndxác Jesús ncàb ndac Jesús loo mènà.

⁴⁸ Co'se' mzyal Chè ryop Mari Jesús, ndub Jesús le'n templ. Ale mbyu' mbyàl Chè ryop Mari. Ndxab Mari loo Jesús:

—Xgan', ¿chonon tatua' mbli nol nu', à'? Daa no xudl anze'f mdyóo nu' máal. No ale ngue tee cua'n nu' lùu.

⁴⁹ Sya, mcàb Jesús loo Chè no loo Mari. Ndxab Jesús:

—¿Chonon ngue tee cua'n gu' daa, à'? ¿Ché' inonte gu' le' daa naquinque' xo'f zin' zin' loo con' co' nac cón che'n xudpe'en, cà'?

⁵⁰ Per ale ndxe'leque', ne'nda'de Chè ryop Mari cuent no indxònte Chè ryop Mari cón nee di's co' ndxab Jesús.

⁵¹ Ngoloa, ndye'th no Chè no Mari Jesús par yèez Nazaret. Le' Jesús na, toloque' mdubdi's loo Chè ryop Mari. Le' di's co' ndxab Jesús loo Maria na,

ante le'n lezo' Mari nanee Mari cón che'n di'sa.
Yende chó loo mèn nda' Mari cuent cón che'n di'sa.
Ante Mari ndyóo cón che'n di'sa.

⁵² Látha, sate más ndoo roo mbed no ndoo xèn mbed. No sate más ndye'th xtùuz mbed yéc mbed. No sate más non mèn no nanee mèn le' mbed nac thib mbed ndac loo Diox no loo mèn por cón che'n con' ndac co' mtlo ndli mbed.

3

Juàn Bautist mtlo mblu' loo mèn cón che'n di's ndac co'te' nagán.

(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)

¹ Co'se' ngòc lín' lín' si'n, lín'a o tiempa mdub mnibe' thib mbi' co' ngòc rey loo mèn. Mnibe' mbi'a loo mèn casque' dib athu loo izlyo' tiempa. Mbi'a ngro' lèe Tiber. Leque lín'a ngòc Pons Pilat gobernador loo mèn co' ngòc mèn yèezya' che'n làaz mèn jude. Le' Herod na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn galile. Le' Lip hues Herod na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn iture. No ngòc Lip gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn traconit. Le' Liseni na, ngòc gobernador loo mèn yèezya' che'n làaz mèn abilini.

² Leque tiempa, ngòc Anás no Caifás nguley' roo no nguley' xèn loo mèn nación Israel. Leque le'n tiempa, Diox mblu' loo Juàn xgan' Zacari co'te' nagán xá mod que tee xo'f zin' Juàn zin' co' nac rsin' Diox loo mèn.

³ Ngua riid Juàn huax lugar co'te' nziri' mèn gax ro yó'be' Jordán. Mbez Juàn loo mèn:

—Gulàa yéc gu' no gulàa lezo' gu' par tataa mod se' gu' mod co' ndxàp gu' loo Diox par tataa mod gác tyon' xtol gu' no yilóa lin bautizar gu'.

⁴ Ngòcque' con'a tataa xalque' mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr co' nac xti's Diox. Sayi ndxab:

Mbyèn thib di's che'n thib mbi' co' mbez yèe cabii co'te' nagán co'se' ngo mbi' yalbàn. Mbez mbi': Bli nab gu' gu' par tyubdi's gu' loo Tad Diox gu' tac Tad Diox gu' yi'th ñibe' loo gu'.

⁵ Bli gu' par gác loo gu' loo ryethe mod ye'rsin' co' ndxàp gu' xal ndli mèn co'se' nsè mèn thib ftee, no xal ndli lal mèn thib yii no thib den, no xal ntelì mèn thib ned co' nac ned narec, no xal ndli mèn co'se' ndli lal mèn thib ned co' mtelau nít yòo par tataa mod gác nab gu' co'se' yi'th ñibe' Tad Diox gu' loo gu'.

⁶ No gàca le' ryete mèn gòn cón che'n xá mod tí' no làa Diox mèn loo con' ryes.

⁷ Co'se' ndryo' mèn liz mèn no làaz mèn par nde mèn loo Juàn par li Juàn bautizar mènna, mbez Juàn loo mènna:

—¡Aa mèn ye'rsin'túb! Susque' nayi' gu' xal mbel' co' lèe huid. ¿Chó mèn ngòc mèn co' mda' cuent loo gu' par yi'th gu' loon par lyá' gu' la's ya' Diox co'se' gác tiemp tetii Diox gu', à'?

⁸ Nabe'ste fque tee ban lì gu' no gòc gu' mèn ndac par lu' gu' gu' loo mèn le' gu', lìcque', mzye' mod co' nac gu' no co' ndxàp gu' loo Diox. No ne'gabte gu' loo xtàa gu': Abraham ngòc xudgool na'. Na nii loo gu': Axta loo chol quèe co' ngüi' gu' ba', Diox ndxácque' par li Diox le' quèe ba' gác xin' Abraham. No gácque' quèe ba' xin' Abraham.

⁹ Ndxàcla loo gu' nalle'que' nde zin' gaxle' tiemp co'se' tlo gac tub rez Diox cón che'n gu' par teti Diox gu' xal co'se' ntlo mèn, ngue cho' mèn thib xan' yaa xlè co' inda'de xlè ndac. Yaa xlèa cho'. No tec mèn yaa xlèa loo quèi.

¹⁰ Sya, mnibdi's mèna loo Juàn. Ndxab mèna:

—¿Cón ndxàal li nu' loo cón che'n Diox nalle', sya?

¹¹ Juàn mcàb loo mèna. Ndxab Juàn:

—Gu' co' ngue no chop camis, ndxàal ta' gu' thib camis càa mèn co' ingue node nec thib camis par goc mèna. Le' gu' co' ngue no xít gu' no lua' gu' na, ndxàal ta' gu' thib ro xít gu' no lua' gu' par hua prob mèn co' ingue node con' hua mèn.

¹² Làth xtau'a, mbi'th plá mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución loo Juàn par li Juàn bautizar mèna. Mèna mnibdi's loo Juàn. Ndxab mèna:

—Maistr, ¿nu', à'? ¿Con ndxàal li nu'?

¹³ Juàn ndxab loo mèna:

—Ne'lide gu' cobrar masre' loo mèn cón che'n contribución loo co' ñibe' ley loo gu'.

¹⁴ Mnibdi's plá solndad loo Juàn, ne. Ndxab solndad:

—¿Nu', a'? ¿Cón ndxàal li nu'?

Juàn mcàb. Ndxab Juàn loo solndada:

—Ne'techede gu' nec thib con' loo nec thib mèn. Ne' ne' quexù' que' fals gu' mèn loo con' co' tarte li mèn. Blec lezo' gu' loo tmi co' ndli gu' gan thib huiz zin'.

¹⁵ Per ryete mèn co' nzi beda, imbe see teede xtùuz mèna no lezo' mèna. Ndli mèna xtùuz cón che'n Juàn: Ne'stolque' Juàn nac Crist.

¹⁶ Juàn mcàb loo mèna. Ndxab Juàn:

—Lìcpe' ba'i, daa ndli bautizar gu' con nít. Per axta nare' yi'th thib mbi' co' lip'e' par tlo ñibe' Xpii Natú' loo gu'. No tub rez mbi' cón che'n con' ye'rsin' co' ndli gu' par teti mbi' gu'. Mbi'a ndxàp más con' roo no con' xèn la's nii mbi' no la's ya' mbi' leque daa. Ne' ne' indxàal daa par xaquen bò co' ndub dó' yilid nii mbi' par làan yilid nii mbi'.

¹⁷ Nde niin thib con' loo gu': Nde zin' gaxle' huiz no nde zin' gaxle' ze co'se' li Diox loo gu' xal ndli mèn co' nguis nzob triu. Nguis mèn nzob triu no ngo' xà' mèn nzob triu loo yix triu. Ndxeloa, ngosua' mèn nzob triu. Le' yix triu na, tec mèn. Tataa li no Diox mèn. Le' mèn co' ngòc mèn nali no mèn nambii loo Diox na, Diox hue' mèn loo bé'. Le' mèn co' ngòc mèn naad no mèn nguud loo cón che'n Diox na, Diox ñibe' par ya mèn le'n ye'rbiil co'te' ne'yu'de qui no bèel thidtene.

¹⁸ Taandxè' mod ngo Juàn yalbàn. No tolo mco'x Juàn thib mod no tedib mod co'se' mde'th Juàn no mblo Juàn yalbàn loo mèn cón che'n di's ndac.

¹⁹ Más de cona, ale mbyoo Juàn Herod co' ngòc gobernador co' ngòc hues Lip tac Herod mque no Herodi co' ngòc sa'l Lip xal xa'got Herod. Mbyoo Juàn Herod por mbli Herod taamas con' ye'rsin', ne.

²⁰ Per lugar de gòn Herod di's no ten' Herod di's co' ndxàb Juàn cón che'n Herod, ale mbli Herod tedib con' ye'rsin'. Mbli Herod mandad ya que' solndad Juàn lezi'f.

*Juàn Bautist mbli bautizar Tad Jesús.
(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)*

²¹ Ndoore' que' solndad Juàn Bautist lezi'f, ngòc thib con'. Juàn mbli bautizar huax mèn. Látha,

mbli Juàn bautizar Jesús, ne. Ngolo ngòc bautizar Jesús, ngurez Jesús Diox. Látha, chàa, mxyal' loo bé'.

²² Ngulàa Xpii Natú' loo bé'. Hora, gunaa Xpii Natú'a xal thib palomxtil' co'se' ngulàa Xpii Natú' loo Jesús. Texal ngulàa Xpii Natú' loo Jesús, mbyèn thib di's loo bé' co' mbez:

—Lùu nac xgan' daa co' anze'f lezon no ngud-loon. Anze'f ndxòo lezon ñèen cón che'n, ey.

Trè' ndlu' cón che'n rye mèn co' ngòc bin che'n xudgool che'n Tad Jesús.

(Mt. 1.1-17)

²³ Co'se' mtlo Jesús, mxo'f zin' Jesús zin' co' ngòc rsin' Jesús xal mnibe' Diox loo Jesús par li Jesús, nzo Jesús gal psi' lín'. Ngòc Jesús xgan' Chè xal mxyo'f di's co' ngola's mèn cón che'n Chè tiempa. Le' Chè na, ngòc xgan' thib mbi' co' ngro' lèe Elí.

²⁴ Le' Elí na, ngòc xgan' Matat. Le' Matat na, ngòc xgan' Leví. Le' Leví na, ngòc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngòc xgan' Jan. Le' Jan na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè.

²⁵ Le' Chèa na, ngòc xgan' Matati. Le' Matati na, ngòc xgan' Amós. Le' Amós na, ngòc xgan' Nahum. Le' Nahum na, ngòc xgan' Esli. Le' Esli na, ngòc xgan' Nagai.

²⁶ Le' Nagai na, ngòc xgan' Maat. Le' Maat na, ngòc xgan' Matati. Le' Matati na, ngòc xgan' Semei. Le' Semei na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chèa na, ngòc xgan' Judá.

²⁷ Le' Judá na, ngòc xgan' Joan. Le' Joan na, ngòc xgan' Res. Le' Res na, ngòc xgan' Zorobabel. Le'

Zorobabel na, ngòc xgan' Salatiel. Le' Salatiel na, ngòc xgan' Ner.

²⁸ Le' Ner na, ngòc xgan' Melqui. Le' Melqui na, ngòc xgan' Adi. Le' Adi na, ngòc xgan' Cosam. Le' Cosam na, ngòc xgan' Elmodam. Le' Elmodam na, ngòc xgan' Er.

²⁹ Le' Er na, ngòc xgan' Josué. Le' Josué na, ngòc xgan' Eliezer. Le' Eliezer na, ngòc xgan' Jorim. Le' Jorim na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat.

³⁰ Le' Matata na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Leví. Le' Levia na, ngòc xgan' Simeón. Le' Simeón na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá. Le' Judaa na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Chè. Le' Chèa na, ngòc xgan' Jonán. Le' Jonán na, ngòc xgan' Eliaquim.

³¹ Le' Eliaquim na, ngòc xgan' Mele. Le' Mele na, ngòc xgan' Mainán. Le' Mainán na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Matat. Le' Matata na, ngòc xgan' Natán.

³² Le' Natán na, ngòc xgan' David. Le' David na, ngòc xgan' Isaí. Le' Isaí na, ngòc xgan' Obed. Le' Obed na, ngòc xgan' Booz. Le' Booz na, ngòc xgan' Salmón. Le' Salmón na, ngòc xgan' Naasón.

³³ Le' Naasón na, ngòc xgan' Aminadab. Le' Abinadab na, ngòc xgan' Aran. Le' Aran na, ngòc xgan' Esrom. Le' Esrom na, ngòc xgan' Far. Le' Far na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Judá.

³⁴ Le' Judaa na, ngòc xgan' Cob. Le' Cob na, ngòc xgan' Isaac. Le' Isaac na, ngòc xgan' Abraham. Le' Abraham na, ngòc xgan' Tar. Le' Tar na, ngòc xgan' Nacor.

³⁵ Le' Nacor na, ngòc xgan' Serug. Le' Serug na, ngòc xgan' Rag. Le' Rag na, ngòc xgan' Peleg. Le'

Peleg na, ngòc xgan' Heber. Le' Heber na, ngòc xgan' Sal.

³⁶ Le' Sal na, ngòc xgan' Cainán. Le' Cainán na, ngòc xgan' Arfax. Le' Arfax na, ngòc xgan' Sem. Le' Sem na, ngòc xgan' Noé. Le' Noé na, ngòc xgan' Lamec.

³⁷ Le' Lamec na, ngòc xgan' Matusalén. Le' Matusalén na, ngòc xgan' Enoc. Le' Enoc na, ngòc xgan' Jared. Le' Jared na, ngòc xgan' Mahalaleel. Le' Mahalaleel na, ngòc xgan' tedib mbi' co' ngro' lèe Cainán.

³⁸ Le' Cainana na, ngòc xgan' Enós. Le' Enós na, ngòc xgan' Set. Le' Set na, ngòc xgan' Adán. Adana ngòc ner mbi' co' nerleque' mtoxqua' Diox. Adana ngòc nerleque' mbi' co' ngòo loo izlyo' co' mblec biz no bin loo izlyo'.

4

Mebizya mblobya' Tad Jesús no mbli Mebizya preb loo Tad Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tòn Tad Jesús ro Mebizya.

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ Ngolo mbli Juàn Bautist bautizar Jesús, mbere Jesús, mbii Jesús ro yó'be' Jordán. Làth xtau'a, Xpii Natú' mnibe' loo Jesús, nda Jesús thib lugar co'te' nagán.

² Ngo Jesús co'te' nagána cho' huiz. Le'n huiza, ngua Mebizya co'te' ngo Jesús par mblobya' Mebizya Jesús. No mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ñeene' ché' tli Jesús con' co' gab Mebizya loo Jesús. Le'n huiza ne'nghuade Jesús thidtene. Ngolo nguri'th rye huiza, anze'f mblyan' Jesús.

³ Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, bli le' quèe ndxè' gàc pan par hual.

⁴ Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Iante con xít mèn no lua' mèn ban mèn. Ndxè'leque', mèn ban por cón che'n ryete di's co' nac xti's Tad Diox co' mbez Tad Diox loo mèn.

⁵ Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús loo thìb yii roo. No mbli Mebizya setilte mbyú' ryete nación co' nziri' dib athu loo izlyo' loo Jesús.

⁶ Sya, ndxab Mebizya loo Jesús:

—Daa ta lugar lool par ñibe'l loo rye nación ba'. No tan lugar lool gàc ryethe con' roo no con' xèn che'n rye nación ba' che'npe' lùu tac che'npe'en nac rye nación ba' no ndana loo chol mèn co' ndlyazen tana.

⁷ Chele' lùu tyub xib loon no còo'l yécl loon, ryethe con' ba' gàc che'nl.

⁸ Per ale ndxe'leque', mcàb Jesús loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Byàa, Mebizya. Biiche loon. Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Diox ñibe' loo mèn. No ante loo Dioxpe' tyub xib mèn no còo' mèn yéc mèn loo Dioxpe' no maste. No ante loo Dioxpe' li mèn sirv.

⁹ Ngoloa, mbe' Mebizya Jesús le'n ciuda Jerusalén. Mtequée Mebizya Jesús yéc templ. Ndxab Mebizya loo Jesús:

—Chele' lùu, lìcque', nac xgan'pe' Diox, leque lùu bla' par gàc chel loo yòo.

¹⁰ Tac loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez:

Diox ñibe' loo angl che'n Diox par quenap angl lùu.

¹¹ Le' angl te'f ya' angl par lyàal ya' angl par quenap angl lùu par ne'huí' de niil loo quèe co'te' gàb chel.

¹² Jesús mcàb loo Mebizya. Ndxab Jesús:

—Loo libr co' nac xti's Diox ndlu': Ne'aselidel par lil preb Tad Diox, co' nac Tad Diox lùu, par ñeel ñeene' ché' tli Tad Diox lùu con' ndlya'sl.

¹³ Co'se' ñee Mebizya ya yende mod li Mebizya gan loo Jesús par li Jesús con' ndlya's Mebizya co'se' mblobya' Mebizya Jesús no co'se' mbli Mebizya preb loo Jesús par ñee Mebizya ché' tli Jesús con' ndlya's Mebizya, mxen Mebizya ned. Ndyàa Mebizya. Mblá' Mebizya Jesús ndxep tiemp.

Tad Jesús mtlo mxo'f zin' cón che'n Tad Jesús le'n yèezya' che'n làaz mèn galile.

(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)

¹⁴ Le' Jesús na, mbere ndyàa par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile. No Xpii Natú' che'n Diox thidteneque' ngo loo Jesús par li Xpii Natú' con' roo no con' xèn por cón che'n Jesús. Por cona, mbyath no mbyèn cón che'n Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile.

¹⁵ Mque tee lu' Jesús mèn co'te' ndub sinagog mèn ned ngua que tee Jesús. Ryete mènna sate más ndli mxyo'f lèe mxyo'f xti's Jesús. No ndxàc con' guryath no con' guryèn cón che'n Jesús làth mènna.

Tad Jesús ngo ban le'n yèez Nazaret.

(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)

¹⁶ Ngoloa, ngro' Jesús par ned làaz mèn galile. Ndyàa Jesús par yèez Nazaret co'te' mbryoo mxyèn Jesús. Co'se' ngòc huiz sabd co' ndli mèn descans tiempa, Jesús ngòo le'n sinagog xalque' ngòc mod che'n Jesús par ndlab Jesús libr co' nac xti's Diox.

¹⁷ Le' sya, mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagog, mbi'a mda' libr co' mque' Sayi co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's par lab Jesús ye'sa. Mxen Jesús libr. Co'se' mxal' Jesús loo libra, mzyal Jesús di's co' ndub loo libr co' mbez taandxè':

¹⁸ Xpii Natú' che'n Tad Diox ngue ñibe' loon. Diox mdoo daa loo mèn par gon yalbàn no tethen cón che'n di's ndac co' nac cón che'n Diox loo mèn prob. No mtel' Diox daa par tegánen lezo' mèn co' nxi tín' lezo'. No mtel' Diox daa par telá'en mèn co' nac xal pres loo cón che'n Mbizya, no par tuben xnii yéc mèn no lezo' mèn loo cón che'n Diox, mèn co' nau' yéc no mèn co' nau' loo loo cón che'n Diox. No mdoo Diox daa par telá'en mèn co' ndxezi'f no mèn co' ndxega's loo ryethe yaltii co' nac cón che'n Mbizya.

¹⁹ Mdoo Diox daa loo mèn par tethen no gon yalbàn co' nac xti's Diox loo mèn le'n tiemp ndxè' co' nac tiemp ndac co' nac co' guneepe' lezo' Diox par tlo mèn, lyá' mèn loo ryethe con' ryes.

²⁰ Ngolo mblab Jesús di'sa, mtau' Jesús loo libr. Mda' Jesús libr loo thib mbi' co' nquenap sinagog. Ngoloa, mdub Jesús. Látha, xèe ngüi' mèn loo Jesús ñeene' cón gab Jesús loo mèn.

²¹ Sya, mtlo Jesús, mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nalzepe' ngòcque' no mdyaaque' no

mdyubque' di's co' ndub loo libr ba' co' ngolo mbìn gu'.

²² Látha, rye mènà huenque' mdoodi's cón che'n Jesús. No ante ngüi' mènà no ante ñaa mènà cón che'n di's co' nabe's ndyoodi's Jesús loo mènà. No ale mnibdi's mènà loo xtàa mènà. Mbez mènà:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' inacte mbi' ba' xgan' Chè, cà'?

²³ Jesús ndxab loo mènà:

—Na tolo nii loo gu': Lìcpe' ba'i, daa ngobe' gu' ñee loon xal ndxab di's co' mbez: Doctor, leque lùu fteyacl. No ñee gu' loon: Con' co' mbìn nu' cón che'n con' co' mbilil loo mèn yèez Capernaum, bli con'a loo mèn gulàazpe'l, ne.

²⁴ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Nec thib mèn gulàaz che'n thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, ne'ñèe loo ndacte mèn gulàazpe' mènà loo prob mènà.

²⁵ Daa nii tedib con' co' nac lìcpe' loo gu', ne: Huax xa'got viud ngo ban trè' làth mèn nación Israel le'n tiemp co'se' mde'th Lii di's co' ndxab Diox co'se' ngòc tiemp co' ne'nglàade yuu le'n son lín' narol loo mènà. Ngulàa thib huin tín' loo mènà tiempa, ne.

²⁶ Per Diox ne'ntel'te Lii loo nec thib mèngot viud co' ngo ban làth mènà tiempa. Ndxè'leque', Diox mtel' Lii loo thib xa'got viud co' ngo ban le'n thib yèez tith co' ngro' lèe Sarept co' ngure gaxte ciuda Sidón.

²⁷ Nonque' gu', ne, ngo huax mèn co' mque no thib yíiz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mèn le'n nación Israel, co' ngòc tiemp co'se' mde'th Elise di's

co' ndxab Diox. Per ne'ngyacte nec thib mènà por cón che'n Elise tiempa.

²⁸ Co'se' ngolo mbìn mèn co' ngo le'n sinagog di's co' ndxab Jesús, sya, ryete mènà anze'f ngocloo gunèe Jesús.

²⁹ Ngo too nde'f mènà. No nguree mcàa mènà Jesús. Mblo' mènà Jesús thib lad ro ciuda. Ale mbe' mènà Jesús loo thib yii co'te' nziri' thib yèez. Loo yiaa ngue thib quèe rhue. Tya mbe' mènà Jesús par tùub mènà Jesús par xàn'.

³⁰ Per co'se' mzin no mènà Jesús ro quèe rhue'a, mbli Jesús ale xèe ngure mènà. Látha, mbli Jesús thib con' loo mènà. Xex xex nguri'th nde'f Jesús xi'th mènà, ndyàa Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi'. Le' thib xpìi ye'rsin' ngòo loo mbi'a.

(Mr. 1.21-28)

³¹ Ngoloa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Capernaum co' nac thib ciuda che'n làaz mèn galile. Tya mblu' Jesús mèn atate huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa.

³² Per co'se' ndxòn mèn di's co' ndyoodi's Jesús, mènà ante mbui' no ante gunaa mènà xal ngue lu' Jesús mèn tac ndyoodi's Jesús xalque' ñibe' Diox.

³³ Le'xque' huiza, ngo thib mbi' le'n sinagog mènà. Mbi'a mque no thib xpìi ye'rsin'. Mbli xpìia par cabii ndxab mbi' loo Jesús:

³⁴ —Blá' U' nu', Jesús, U' co' nac mèn yèez Nazaret. ¿Chonon ndxòo U' xi'th nu', à'? ¿Ché' nde U' par telux U' nu', cà'? Daa ndlibe' U', Jesús. Daa naneeque' le' U' nac mbi' natú' che'npe' Diox.

³⁵ Jesús mbyoo xpíi ye'rsin'a. Ndxab Jesús loo xpíia:

—¡Quex! Ftau' ro'l. Gro' loo mbi' ba'.

Sya, mbli xpíia mquée mbii yéc mbi'. Ale ngulàa mbi' loo yòo loo ryete mèn co' ngo le'n sinagoga. Ngro xpíi ye'rsin'a loo mbi'. Ale yende chó yalquìi ngòc loo mbi'.

³⁶ Ryete mènà mzyeb co'se' gunèe mènà con' co' ngòc loo mbi'a. No mbez mènà loo thib xtàa mènà no loo tedib xtàa mènà:

—Susque' ndxác mbi' ba'. Ñibe' mbi' loo chol con'. No axta xpíi ye'rsin' che'n meexù' ndxòn di's co' mbez mbi'. No ndryo xpíi ye'rsin' che'n meexù' loo mèn ante por di's co' mbez mbi' no maste.

³⁷ No ale ndyoodi's rye mèn yèezya' co' nac che'n làaz mèn ciuda Capernaum co' nziri' gax loo ciuda Capernaum cón che'n Jesús.

Tad Jesús mteyac xna'zap Mon Pedr.

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸ Texal ngro' Jesús le'n sinagog, ngòo Jesús liz Mon. Le'pe' nax xna'zap Mon loo xlé'. Nalyat ndxab mèn guliza loo Jesús:

—Tad, fteyac U' mbíiz ndxè'.

³⁹ Sya, mbii gax Jesús co'te' nax xna'zap Mon. Mteyac Jesús guna'. Leque hora, ngro xlé' guna'. No ngo che guna'. Mbli guna' cas mènà.

Tad Jesús mteyac huax mèn yíiz.

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

⁴⁰ Co'se' nde bix huiz huiza, nde no mèn mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz loo Jesús par teyac Jesús mènà. Ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad rye mèn yíiza, mteyac Jesús mèn yíiza.

41 Làth rye mèn yíiz co' mbi'th no mèn loo Jesús ngòo mèn co' mque no xpíi che'n meexù', ne. Co'se' mblo' Jesús xpíi che'n meexù' loo mènà, mbli xpíi meexù'a par mbez mènà cabii loo Jesús:

—U' nac xgan'pe' Diox.

Jesús mbyoo xpíi meexù'a. Ne'nda'de Jesús lugar tolo ngnii xpíia tac xpíi meexù' co' ngo loo mènà nonque' no naneeque' le' Jesús nacque' Crist.

Tad Jesús ngo yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile.

(Mr. 1.35-39)

42 Co'se' ngo nì izlyo' tedib huiz co' nde nquea, Jesús ngro' thib lad ro ciuda co'te' yende chó mèn nzo no co'te' ne'ñeede mèn Jesús. Per mèn co' nziri'a mcua'nque' Jesús. Ngua mènà co'te' nzo Jesús. Mcua'n mènà mod par telen' mènà Jesús par ne'biide Jesús loo mènà.

43 Jesús ndxab loo mènà:

—Bla' gu' biin, ey. Tac daa naquinque' ga lo yalbàn loo mèn le'n taamas yèez, ne, cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Tac por cona mtel' Diox daa loo mèn loo izlyo' ndxè'.

44 Cona, toloque' mque tee go Jesús yalbàn loo mèn le'n rye yèezya' co'te' ndub sinagog che'n mèn co' nac mèn yèezya' che'n làaz mèn galile.

5

Tad Jesús mbli thib yalguzye' par ngogaa huax mbèel le'n yex che'n Pedr.

(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

¹ Thib vez ngòc thib con'. Jesús ngo gax ro thib lagun co' lèe lagun che'n làaz mèn genesaret.

Látha, anze'f thìb mèn'léy' mqueltàa loo Jesús axta mdí' mènà Jesús. Anze'f thìb mèn mblyà's ngòn di's ndac che'n Diox.

² Jesús gunèe ndub chop yòoyaa loo laguna gaxte ro play. No gunèe Jesús yende chó mèn nzo loo yòoyaaa. Tac mènà ngro' loo yòoyaa par tech mènà yex mènà. Mènà ngòc mèn co' ndyen mbèel.

³ Le' sya, ngòo Jesús loo thìb yòoyaa. Yòoyaaa ngòc che'npe' Mon Pedr. Mna'b Jesús loo Mon Pedr tetee Mon Pedr yòoyaa taachu'te más par le'n lagun. Mtlo Jesús, mbly' Jesús mèn axta co'te' ndub yòoyaa loo lagun. Le' mènà na, ngure ro laguna.

⁴ Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co' mqueltàa, ndxab Jesús loo Mon Pedr:

—Ya' nda na', Mon. Ftetee yòoyaa. Nda na' co'te' más na's nzi nít par cobii gu' yex gu' le'n nít par yigaa mbèel le'n yex.

⁵ Mon Pedr mcàb loo Jesús. Ndxab Mon Pedr:

—Maistr, dib xec yál' mque tee gobii nu' yex le'n nít. Per nec thìb mbèel ne'nglide nu' gan ngagaa. Per ya que ñibe'le' U' loon, nda lobiin yex le'n nít ñeene' ché' tagaa mbèel le'n yex.

⁶ Co'se' mblobii Mon Pedr con myen' xtàa Mon Pedr yex le'n nít, axta mbryed yex tant thìb mbèel ngogaa le'n yex.

⁷ Sya, mbli Mon Pedr no xtàa Mon Pedr señ loo taamas mèn co' nac xtàa Mon Pedr co' nzo le'n tedib yòoyaa par yi'th lyath no myen' Mon Pedr. Sya, mtetee myen' yòoyaa myen' loo nít axta co'te' ndub yòoyaa Mon Pedr loo nít. Mblyath no myen' Mon Pedr con xtàa Mon Pedr. Msè myen'a ryop yòoyaa con anab mbèel axta yamerle' dyep yòoyaa le'n nít tant né' yòoyaa con anab mbèel.

⁸ Co'se' ñèe Mon Pedr ndxàc con'a, mdub xib Mon Pedr loo Jesús. Ndxab Mon Pedr loo Jesús:

—Tad, inzyalte daa ngue tee non U' tac daa nac thib mbi' co' ndxàp xtol no co' ncu'a'n xquin. Más huen ya ne'tolode que tee non U', ndyaquen.

⁹ Ante mbui' Mon Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr no ante gunaa Mon Pedr con myen' co' ngòc xtàa Mon Pedr por tant thib mbèel co' ngogaa le'n yex.

¹⁰ Leque con' co' ngòc loo Pedr ngòc loo Cob no Juàn co' ngòc xgan' Zebede co' ngòc xtàa Mon Pedr. Per mden' lezo' Jesús con'a. Jesús ndxab loo Mon Pedr:

—Ne'zyebtel, Mon. Desde nalle' par delant, ñibe'en lool tatua' lil loo mèn par tyal mèn yòo mèn loo cón che'n Diox xalque' mblin ngogaa tant mbèel ba' le'n yex.

¹¹ Co'se' mzin no rye mèna yòoyaa ro yòo biz, taate mblá' Mon Pedr no Cob no Juàn yòoyaa nazál' mbèel yòoyaa. Mblá' Mon Pedr no Cob no Juàn zin'a, ne. Mdoo nque Pedr no Cob no Juàn xís Jesús.

Tad Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíz co' mteya's no co' mteyèe yid lad mbi'.

(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-45)

¹² Láth ngo Jesús le'n thib yèez, mzin thib mbi' co' mque no thib yíz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mbi' loo Jesús. Co'se' gunèe mbi' Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús no mcò' mbi' yéc mbi' loo Jesús. Nalyat mde'f ro mbi' loo Jesús. Mna'b mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Tad, chele' U' ndlya's teyac U' daa, U' ndxác nteyac mèn. Fteyac U' daa, Tad.

13 Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús lad mbi' no ndxab Jesús loo mbi':

—Ndlyazen le' lùu yac.

Texal ngolo ndxab Jesús di'sa loo mbi', chàa, mbyac mbi'. Mbembìi lad mbi'. Mbiiche yíiz co' mteya's no co' mteyèè yid lad mbi'.

14 Sya, mnibe' Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Yende chó loo ta'l cuent cón che'n con' co' ngolo ngòc lool ba'. Ante huàa lu'l loo nguley' le'n templ. No sangta'l ofrend co' mnibe' Moisés loo mèn ta' mèn co'se' ndxelo ndxac mèn loo yíiz co' mxac lùu ba'. Tataa huàa li par non mèn no ta' mèn cuent le' lùu mbyacle'.

15 Le' cón che'n Jesús na, sate más ndxath ndxèn no sate más mqueltàa mèn loo Jesús par gòn mèn di's ndac che'n Diox co' ndyoodi's Jesús no par teyac Jesús mèn loo chol yíiz co' mque no mèn.

16 Per ale ndxe'leque', ngro' Jesús thib lad làth mèna. Ngua rez Jesús Diox tya.

Jesús mteyac thib mbi' co' mtequech mbii.

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

17 Ngòc thib con' thib huiz láth ngue lu' Jesús mèn liz thib mbi'. Xi'th mèn co' nziri'a nzi ndub ndxep mèn co' ngòc mèn xley' farise. No mdub ndxep mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel. Mèna ngro' le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, no co' nac rye yèezya' che'n làaz mèn jude, no ngro' mèna ciuda Jerusalén. Látha, ndxàc con' roo no con' xèn che'n Diox la's nii Jesús no la's ya' Jesús par ngue teyac Jesús mèn yíiz.

18 Látha, mzin ndxep mènbi'. Nde no mènà thìb mbi' loo thìb cami. Mbi' mque no mbii che'n yíiz co' ntequech mèn. Ale mtequech mbii mbi'. Mblya's mènà ale sangyòo no mènà mbi' le'n nyòo co'te' nzo Jesús par quix mènà mbi' loo Jesús.

19 Per yende mod yòo no mènà mbi' yíiza loo Jesús le'n nyòo tant thìb mènléy' nziri' loo Jesús. Sya, mcua'n mènà mod. Mquée no mènà mbi'a par yéc yòo. Ale mxal' mènà yéc yòo. No mcua'n mènà mod. Mtedó' mènà cami con dó' par làa mènà mbíiz nazál' cami mbíiz par le'n nyòo xì'th mèn loo Jesús.

20 Co'se' ñèe Jesús le' mènà ndxela'spe' no, lìcque', ndxàp mènà yalxla's loo Jesús, ante ndxab Jesús loo mbi' yíiza:

—Mbi', xtol lùu no xquin lùu mton'len.

21 Sya, mèn co' ngòc maistr cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley' farise, mtlo mènà, mbli mènà xtùuz le'n lezo' mènà no ndxab mènà le'n lezo' mènà: ¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi'? Ale ndli mbi' ba' cuent nac mbi' Diox. Anze'f nazab nac co' ndli mbi' cuent nac mbi'. Non na' no nanee na' yende chó mèn izlyo' gác ton' xtol mèn no xquin mèn. Angoluxte Diox ndxác nton' xtol mèn no xquin mèn, ¿lé'?

22 Per Jesús nonque' con' co' ngue li mènà xtùuz. Ndxab Jesús loo mènà:

—¿Chonon tatua' ndli gu' xtùuz le'n lezo' gu', à'? ¿Xá nee gu'?

23 Ñibdizen thìb con' loo gu': ¿Cón nac co' más inagànte par daa par gaben loo mbi' ba'? ¿Ché' más inagànte gaben: Xtol lùu mton'len o ché' más inagànte gaben: Goo che no byàa lizl, cà'? Per ale yende chó mèn mcàb loo Jesús.

24 Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Daa ndxab loo mbi' ba' mton'len xtol mbi' par ñee gu' no yila's gu' le' daa, co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', ndxàpen con' la's niin no la's yan loo izlyo' ndxè' par ton'en xtol mèn.

Sya, alanleque' ndxab Jesús loo mbi' yíz co' mtequech mbiia loo rye mènà, loo lùu gue niin:

—Goo too, fthùuz dáal, byàa lizl.

25 Leque hora, chàa, ngo too nde'f mbi' co' mtequech mbiia loo rye mènley' co' nziri'. Ale mthùuz mbi' dáa mbi' co' ngo'th mbi'. No ale mxen mbi' ned, ndyàa mbi'. No mbez mbi':

—Ay, Dio's. Con' roo con' xèn mbli Diox loon, yey. Ale mteyac Diox daa.

26 Ryete mèn co' nziri'a, ante mbui' mènà no ante gunaa mènà. Mbez mènà:

—Con' roo no con' xèn nac co' ndli Diox, cara.

No por gunèe mènà le' mbi'a mbyacle', anze'f mzyeb mènà no ndxab mènà loo xtàa mènà:

—Nalze, por derech, mbui' na' ngòc thib yal-guzye' roo no thib yalguzye' xèn loo na' no loo mbi' co' mbyaca, ¿lé'?

Tad Jesús ndxab loo thib mbi' co' lèe Leví: —Ftoo nque xísen. Ya' nda na', ey.

(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

27 Ngolo ngòc con' co' ngòc loo mbi' co' mtequech mbiia, ngro' Jesús liz mbi' co'te' ngòc con'a. Láth nda riid Jesús par neda, gunèe Jesús mdub thib mbi' co' ngro' lèe Leví. Ndub li mbi' cobrar cón che'n contribución. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ftoo nque xísen. Ya' nda na'.

28 Texal mbìn mbi' di's co' ndxab Jesús, ngo too mbi'. Mblá' mbi' rye con' ngue no mbi' tya. Nda no mbi' Jesús.

29 Ngolo nguri'th plá huiz, mbli Leví mandad ngòc thib yalhua liz Leví par hua no Leví Jesús. Nde nixon', mqueltàa huax mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no taamas mèn liz Leví par thidte hua no mènà Leví con Jesús loo mes.

30 Mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, mènà nziri' loo lue' no ro ryo' liz Leví. Nzi la's mènà xal ngue yuhua no Jesús Leví no taamas mèn co' mqueltàaa. Sya, mtlo mènà, xexte ngue bez mènà loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab mènà:

—¿Chonon nzi yuhua no gu' mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no con mèn co' ndxàp xtol, à'?

31 Per lugar de càb myen' xin' mté'th Jesús loo mènà, ale yub Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—Hui' gu' nexa. Daa tetac thib di's loo gu'. Le' mèn co' huen nzo lezo' no indyac yíizte mèn, mènà ndyac inquinte teyac doctor mènà. Per mèn co' ndyac yíz, mènà naquinque' teyac doctor.

32 Daa ne'ngalte par bezen mèn co' ndyac nac mèn ndac. Ndxé'leque', daa ndal par bezen mèn co' non le' mènà ndxàp xtol par lyàa yéc mènà no lyàa lezo' mènà no par zye' mod co' ndxàp mènà loo cón che'n Diox.

Mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, mènà

mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Chonon imbe xlatte myen' xin' mté'th lùu, à'?

(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³ Sya, mnibdi's mèn farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn loo Jesús. Ndxab mèna:

—¿Chonon mèn co' ngòc xin' mté'th Juàn no mèn co' ngòc xin' mté'th mèn xley' farise anze'f ngure xlat no ngòc mèna mèn co' anze'f ngurez Diox. Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th lùu ba' ale ndx-uhuaque' nò ndxuque', à'?

³⁴ Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin thìb con' loo gu'. No ndlyazen càb gu' loon: ¿Ché' nzo mod li gu' thìb con' co'se' mselya' thìb ned myen' co' mselya' par cue xlat mèn co' nac mèn guliz mbyòo láth nzo yalhua liz mbyòo co' mselya' no láth nzi no mbyòo mèna liz mbyòo, cà'? Yende moda, ¿lé'?

³⁵ Per zin thìb huiz no zin thìb ze co'se' ya ne'yo node no ya ne'cue node mbyòo co' mselya' mèn co' nac mèn guliz mbyòo. Axta syare', gàc huiz co'se' cue xlatque' mèn co' nac mèn guliz mbyòo co' mselya'.

³⁶ Mtetac Jesús tedib di's loo mèna, ne. Ndxab Jesús loo mèna:

—Nde niin tedib con' loo gu': Yende chó xa'got nzo co' cho'xù' thìb vestid cub par co' bdè xa'gota lar' co' nac vestid cub thìb vestid gox. Chele' xa'gota tataa li, ale teza'xù' xa'gota vestid cub, ¿lé'? Más de cona, indxàalte yòo bdè lar' cub che'n vestid cub loo vestid gox.

³⁷ Tolo ndxab Jesús loo mèna: Yende chó mèn nzo co' co mezcàl co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón

gox co' nalé'le', ¿lé'? Tac chele mèn co mezcál co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón gox co' nalé'le', le' sya, tolo lyé' garrafón goxa no xyo mezcála. Ngòc perdid ryop con'a.

³⁸ Por cona, más huen co mèn mezcál co' diz ngro' palenc le'n thìb garrafón cub. Sya, tataa mod nabe'ste quenap mèn ryop con'a.

³⁹ Más de cona, yende chó mèn co' ndxu mezcál co' ndxàcle' mbe' ngue no mèn tyubla's mènà gu mènà mezcál co' diz ngro' palenc. Tac mbez mènà loo xtàa mènà: Ale ndyac na' masque' nix nac mezcál co' ndxàcle' mbe' ngue no na' leque mezcál co' diz ngro' palenc, ¿lé'?

6

Myen' xin' mté'th Jesús mcho' bacdò che'n nzob triu par nduhua myen' nzob triua thìb huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa.

(Mt. 12.1-8; Mr. 2.23-28)

¹ Ngòc thìb con' thìb huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Nda riid Jesús co'te' nax thìb le' yòo co'te' mblo mèn bin nzob triu. Láth nda riid no Jesús myen' xin' mté'th Jesús le'n ña' triua, mtlo myen' xin' mté'th Jesús, mcho' myen' bacdò triua. No mtlo myen', mdobya' myen' bacdò triu par hua myen' nzob triua.

² Sya, ndxab ndxep mèn xley' farise co' nziri' tya loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Chonon indyubdi'ste gu' xal mnibe' Moisés loo na' loo ley co' mxo'f Moisés loo na' par ne'lìde gu' zin' huiz descans co' nac huiz sabd, à'?

³ Per ale le'le' yub Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—¿Ché' tarte lab gu' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' ndá' cuent no co' ndlu' cón che'n con' co' mbli David co' ngòc rey póla thìb vez co'se' mblyan' David no mblyan' mèn co' mque tee no Davida, cà'?

⁴ David ngòo le'n tabernáculo che'n Diox tiempa. Negadi's mxen David pan co' nzi'f loo mes co' ngòc pan natú' loo Diox ndoore'. Nduhua David pana. Mda' David pana nduhua mèn co' ngo no David le'n tabernáculo, ne. Per gu' nonque' no naneeque' gu' le' pana indxáalte hua chol mèn. Ndxé'leque', ante nguley' ndxáp permis hua pana xalque' ngòc mod co' ngòp mènna tiempa. Per ale ne'ngode Diox cuent le' David mbli con' ye'rsin' co'se' mbli David con'a.

⁵ Ndxab Jesús loo mènna, ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo' ndxè', daa ñibe'pe' loo mèn cón li mèn huiz sabd.

Trè' ndlu' cón che'n thìb mbi' co' mque no sa ya' biiz.

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶ Ngòc tedib con' tedib huiz sabd co' nac huiz descans co' nde nquea. Jesús ngòo le'n sinagog. Mtlo Jesús, mbli' Jesús mèn. Ngo thìb mbi' yíiz xi'th mènna, ne. Mbi'a mque no sa ya' mbi' co' nac ladli. Ale mbiiz cue' sa ya' mbi'a.

⁷ Làth mènna ngòo ndxep mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mènna no ndxep mèn xley' farise, ne. Mènna xèe nzi la's loo Jesús par ñee mènna ñeene' ché' teyac Jesús mbi'a huiz sabd par tataa mod tyub nii mènna quexù' que' fals mènna Jesús.

⁸ Per Jesús nonque' xtùuz co' ngue li mènà xtùuz. Ndxab Jesús loo mbi' co' nayíz ya'a:

—Goo too xi'th mèn ba'.

Sya, ngo too mbi' xi'th mèn co' nziri' tya.

⁹ Sya, mbere Jesús. Ndxab Jesús loo mèn co' ngòc maistr no loo mèn xley' farise:

—Ñibdizen thìb con' loo gu'. ¿Cón nac con' co', lïcque', mnibe' Diox loo mèn li mèn huiz sabd co' nac huiz descans? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndxàal li mèn con' ndac o ché' ndxàal li mèn con' ye'rsin', à'? ¿Ché' más ndxàal tí' no làa mèn xtàa mèn loo con' ryes huiz sabd co' nac huiz descans o ché' más ndxàal guth mèn xtàa mèn huiz sabd co' nac huiz descans, à'?

¹⁰ Sya, mbui' Jesús loo ryete mèn co' nziri' loo Jesús. No ndxab Jesús loo mbi' yíza:

—Ftega' ya'l, ey.

Mbi' mtega' ya' mbi'. Ale, chàa, mbyac ya' mbi'. Mbyan' ya' mbi' xalque' taasa ya' mbi'.

¹¹ Syase, por derech, ngòc loc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tant ngro' nayi' mènà gunèe mènà Jesús. Mtlo mènà, mbez mènà loo thìb xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn:

—¿Cón li no na' mbi' ba' par guth na' mbi' ba' thidtene, cara?

Tad Jesús mçui si' fchop myen' co' ngòc myen' xin' mté'thpe' Tad Jesús.

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² Leque le'n huiza, mxen Jesús ned. Nda Jesús loo thìb yii par cuez Jesús Diox. No dib yál' ngurez Jesús Diox yál'a.

¹³ Co'se' ngo nì izlyo' tedib huiz co' nde nquea, Jesús mtel' chez mèn co' ngòc xin' mté'th Jesús par mqueltàa no mènà Jesús. Mcui Jesús si' fchop myen'. Jesús mblo lèe myen'a mèn co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn dib athu loo izlyo'.

¹⁴ Ryete si' fchop myen'a ngòc mèn ndxè': Mon, co' mdub Jesús tedib lèe co' ngòc lèe Pedr; Ndech, hues Mon; Cob; Juàn; Lip; Bartol;

¹⁵ Mate; Max; Cob, co' ngòc xgan' Alfe; Mon, co' ngòc thib mbi' co' ngòc partid che'n thib ned mèn co' ngro' lèe cananist;

¹⁶ Jud, hues Cob; no Jud Iscariot, co' ngòc entregador co' mblu'xù' Jesús loo mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús.

*Tad Jesús ngue lu' loo huax mèn no ngue go xo'f
Tad Jesús cón che'n Diox loo mèn.*

(Mt. 4.23-25)

¹⁷ Ngoloa, ngulàa tùub no Jesús myen' xin' mté'th Jesús loo yia. Jesús mbyan' loo thib la's co' nziri' xan' yia con myen' co' ngòc xin' mté'th Jesús. Ngure huax mènley' tya, ne. Mènà nde le'n rye yèezya' co' nac che'n làaz mèn jude. No nde mèn ciuda Jerusalén. No nde mèn costeñ co' nde par ned cost Tir no mèn costeñ co' nde par ned cost Sidón. Mènà mbi'th par gòn mènà di's co' ngo Jesús yalbàn no par teyac Jesús mèn co' ndyac chol yíiz.

¹⁸ Mblo' Jesús xpíi meexù' loo mèn co' mxactiì por cón che'n xpíi meexù'a, ne.

¹⁹ Ryete mèn yíiz mbly'a's ante gàal mèn yíiz Jesús tac mènà ñee mteyac Jesús mènà ante por cón che'n con' co' nzo la's ya' Jesús no co' nzo la's nii Jesús.

Trè' ndlu' cón che'n chop ned mèn: Loo thib ned mèn gác con' ndac. Le' loo tedib ned mèn na, gác con' ye'rsin'.

(Mt. 5.1-12)

²⁰ Látha, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Huen nda gu' co' nac mèn prob tac Diox ñibe'pe' loo gu' nalle'.

²¹ Huen nda gu', gu' co' nde che con' loo no gu' co' nzi yath huin nalle' tac yiloa Diox li hua gu' axta plóthe.

Huen nda gu', gu' co' ndxón' nalle'. Per zin thib huiz no zin thib ze li Diox tyac lezo' gu' no xyo'f nde' xyo'f ndla' lezo' gu'.

²² Huen nda gu' co'se' tlo yòo xyàn lezo' mèn ñèe mèn gu'; co'se' tè'b mèn gu' thib lad; co'se' aseli mèn ta' mèn xyàn lezo' gu'; no co'se' ne' ne' indlya's mèn gòn mèn cón che'n gu'. Mèna li cuent le' gu' nac mèn ye'rsin' por cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.

²³ Cona, ngue niin loo gu': Fxo'f nde' fxo'f ndla' lezo' gu' axta plóthe no cue gu' guyith guxiis le'n tiemp ndxè' tac Diox angta'la's huax con' ndac loo gu' loo bé' co' gác che'n gu' co'se' gác huiza. Gu' nonque' no naneeque' gu' tatua'que' mbli xudgool mèna ngòc nguàal con' loo prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla, ne.

²⁴ Tolo ndxab Jesús:

—Per, ay prob gu' izlyo', mèn ric. Tac nalle' ngolole' mda' gu' gust lezo' gu' axta plóthe. Nase guneele' cón che'n gu'.

25 Ay, prob gu' izlyo'. Ale ndlya's gu' que no gu' ryethe con' lya's gu' axta plóthe. Yiloa, ten' gu' huin axta plóthe, ne.

Ay, prob gu' izlyo', gu' co' alithe ndyac lezo' no co' alithe nzo'f nde' nzo'f ndla' lezo'. Zin thib huiz no zin thib ze co'se' gón' gu' no xi lezo' gu' axta plóthe.

26 Ay, prob gu' izlyo'. Ryete mèn nabe'ste nda' cuent cón che'n gu' nalle'. Pues, tataaguè' mbli mèn co' ngòc mèngool tiempa con mèn gutyè' co' ndxab mde'th mèna di's co' ndxab Diox. Per ilìcte mde'th mèna di's co' ndxab Diox.

Jesús ngue ñibe' loo mèn que' lezo' mèn ñèe mèn hues xtàa mèn co' nac ngolo ngola's loo mèna.

(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 Gu' co' nzi yòn di's co' ngue niin loo gu', niin con' ndxè' loo gu': Fque' lezo' gu' gunèe gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'. Bli gu' con' ndac loo mèn co' ndxòo xyàn lezo' ñèe gu'.

28 Nado' di's nado' cuent gunii gu' loo mèn co' ñii yèe ñii tìi cón che'n gu'. Gurez gu' Diox por cón che'n mèn co' asendli ngòc nguàal con' loo gu'.

29 Chele' chó mèn quis thib lad cuat gu', fta' gu' tedib lad cuat gu' par quis mèna, ne. Chele' chó mèn ndlya's a la fuerz teche mèna chamar gu', bla' gu' teche mèna camis gu', ne.

30 Ftechè gu' con' loo mèn co' nde techè con' loo gu'. Le' mèn co' angmbe'xù' cón che'n gu' na, yende chó gabte gu' loo mèna par bere mèna, yilá' mèna co' mteche gu' loo mèna.

31 Fcua'n gu' mod li gu' con' ndac loo mèn co' ndxàc hues xtàa gu' xalque' ndlya's gu' cua'n mèna mod li mèna con' ndac loo gu'.

32 Chele' gu' ante que' lezo' ñèe mèn co' nque' lezo' ñèe gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende xàa. Tac chol mèn co' nac ante mèn ye'rsin', ne, ante nque' lezo' ñèe xtàa mèn, mèn co' ndli con' ndac loo mèn ye'rsin'a. Chele' gu' tataa ndli, le' sya, lalque' nac gu' con' mèn no lalque' ngue li gu' xal ndli chol mèn ye'rsin', cara.

33 No chele' gu' ante li con' ndac loo mèn co' ndli con' ndac loo gu', ¿ché' ndyac gu' ngue li gu' con' ndac co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende xàa. Lomisque' ne, chol mèn co' nac mèn ye'rsin' ndli con'a con xtàa mèn.

34 Chele' gu' ntechè con' loo mèn ante por cón che'n interes co' ta' mèn càa gu' par li gu' gan por mtechè gu' con' loo mèn, ¿ché' ndyac gu' no ché' ngue li gu' cuent ngue li gu' con' ndac loo mèn co'se' ngue li gu' tataa, cà'? Yende xàa. Lomisque' mod ne, mèn ye'rsin' ntechè con' loo xtàa mèn ante por interes co' càa mèn yiloa no maste.

35 Per ndxe'leque', gu' ndxàal que' lezo' ñèe gu' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' no li gu' con' ndac loo chol mèn. No ftechè gu' con' loo mèn co'se' nquin mèn con'. No ne'cue queede lezo' gu' techè gu' con' por interes co' ta' mèn ndxep con' càa gu' por cón che'n con' co' mtechè gu' loo mèn. Chele' gu' tataa li, sya, Diox tolo li anggàc más con' ndac loo gu'. Sya, non mèn no ñèe mèn le' gu', lìcque', nac xin'pe' Diox co' ñibe' loo alux con'. Tac Diox, ne, ndlique' huax con' ndac loo mèn co' indxàpte mod par gab mèn Diox quix U', Diox, loo Diox, no loo mèn co' nac mèn ye'rsin'.

36 Gòc gu' mèn co' ndlyat lezo' ñèe hues xtàa mèn

xalque' ndlyat lezo' xud gu' Diox ñèe xud gu' Diox chol mèn.

Jesús ngue ñibe' loo mèn ne'la'ste mèn loo xtàa mèn.

(Mt. 7.1-5)

³⁷ Ne'huì'de gu' no ne'ñaade gu' loo mèn par la's gu' loo mèn. Le' sya, tataa mod ne'tub rezte Diox cón che'n gu', ne, por mcua'n gu' xquin gu' tataa co'se' ndla's gu' loo mèn. Ne' ne' cua'n gu' mod quexù' gu' no que' fals gu' chol mèn. Le' sya, Diox ne'quexù'de gu' por mcua'n gu' xquin gu' no xtol gu' co'se' nquexù' gu' no nque' fals gu' mèn. Fteri'th ftecan' gu' chol con' ye'rsin' co' ndli xtàa gu' loo gu' par tataa mod ton' Diox xtol gu', ne.

³⁸ Fta' gu' con' ncàa mèn co' naquin con'. Le' sya, Diox, ne, ta' con' naquin gu'. No co'se' ta' Diox con' càa gu'a, Diox ta'í loo gu' xal co'se' nchìx mèn nzob, ndub ndub nzob loo xibè' no loo almud no xal co'se' ndi' mèn nzob le'n bols. No nzib mèn bols par tolo lyàa loo nzob le'n bols. Leque moda, ta' Diox con' càa gu' xalque' mda' gu' con' ncàa mèna.

³⁹ Ngoloa, mtetac Jesús thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': ¿Ché' nzo mod tyen thib mbi' co' nac mbi' sieu ya' tedib mbi' co' nac mbi' sieu par tyoo ner mbi' sieua loo xtàa sieu mbi', cà'? ¿Ché' ngobe' gu' ne'yizi'fte no ne'yiga'ste ryop mèna le'n thib ye'r, cà'? Tazi'fque' ryop mbi' sieua le'n ye'r, ¿lé'?

⁴⁰ Nec thib myen' co' nac xin' mté'th thib maistr ne'ta'de myen'a con xtùuz co' ndli maistr no xtùuz co' ndli myen'. Per co'se' axta yilo li myen' stud, syare' gác myen' xal maistr myen'.

41 Nde niin tedib con' loo gu', ne: ¿Xá mod más ngüi' gu' loo thìb le' chu'th yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' leque hui' gu' loo thìb le' yaa vig co' nac más naroo co' nzo ngudloope' gu', co' nee di's, ale más ngüi' gu' loo ndxep con' ye'rsin' co' ndli hues xtàa gu' no ingüi' de gu' loo gu' loo huax con' ye'rsin' co' ndlipe' gu', à'?

42 No ¿xá mod ale ndli gu' ryes mbez gu' loo hues xtàa gu': Hues, led cuante; bla' go'en thìb le' yix chu'th co' nzo ngudlool ba', no inda'de gu' cuent cón che'n yaa vig co' nac más naroo co' nzo ngudloo gu' ba', à'?' Aa que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's gu', ndee gu'. Ner blo' gu' yaa vig co' más naroo co' nzo ngudloo gu' ba'. Le' yiloa na, co' gu' yix co' nzo ngudloo hues xtàa gu' ba'.

Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod nda' mèn cuent cón che'n xtàa mèn por mod co' ndxàp mèn xal ndxác be' thìb yaa xlè co'se' ngüi' mèn loo xlè co' nda' yaaa.

(Mt. 7.17-20; 12.34-35)

43 Nde niin tedib con' loo gu', ne: Yende thìb yaa xlè ndac co' ta' thìb xlè ye'rsin'. Ne' ne' yen thìb yaa xlè ye'rsin' co' ta' xlè ndac.

44 Tac thìb thìb yaa xlè ndxác be' por xlè co' nda' yaa xlè. Yende mod làa mèn ngudyuug loo thìb yaa yis, ¿lé'? Ne' ne' làa mèn uv loo yaa yis sars, ¿lé'?

45 Lomisque' ne, thìb mbi' ndac ndlique' con' ndac tac mbi' ndxòoque' lezo' li con' ndac co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li mbi'. Per mbi' co' nac mbi' ye'rsin' ndli con' ye'rsin' tac mbi' ye'rsin' ndxòoque' lezo' li con' ye'rsin' co' ndye'th xtùuz yéc mbi' li

mbi'. Tac ryete di's co' ndyoodi's mèn, que naca di's ndac, que naca di's zab, di'sa nac co' ndli mèn xtùuz no di'sa nac co' más nda' gust lezo' mèn par ndyoodi's mèn di'sa.

Jesús ngue ta' cuent cón che'n chop ned mèn co' nac xal thib liz mèn co' ndub loo thib cimient no tedib liz mèn co' ndub tua'te.

(Mt. 7.24-27)

⁴⁶ ¿Chonon co'se' mbez gu' daa, mbez gu', Tad, loon no indlide gu' cas di's co' ñibe'en loo gu', à'?

⁴⁷ Nde niin loo gu': ¿Chó mèn nac xal nac mèn co', licque', nqueltàa loon no ndxòn mèn di's co' mbezen no ndli mèn con' co' ñibe'en?

⁴⁸ Pues mènà nac xal thib mbi' co' mxít te'f thib liz ro thib yó'be'. Nerleque' con' mbli mbi', na's mden' mbi' cimient par tub mbi' liz mbi'. Co'te' mden' mbi' cimient ngòc antub loo quèe. No ngolo mxít te'f mbi' liz mbi', ngulàa thib nít yòo yó'be'a. Ngozi'f nít yòoa cho liz mbi' con dib fuerz che'n nít. Per yende cón mxac liz mbi' tac ndub liz mbi' loo cimient co' nac antub loo quèe.

⁴⁹ Per mèn co' nzi yòn di's co' ngue bezen no indlide mènà cas loo di's co' ngue bezen, mènà nac xal thib mbi' co' mxít te'f thib liz mbi' ro thib yó'be'. No sangmbilit te'f mbi' ftoo liz mbi' loo yòo. Ne'ngen'te mbi' cimient co'te' mdub mbi' liz mbi'. Co'se' ngro' nít yòo no nguáp nít yòo yó'be'a, ngozi'f nít yòoa liz mbi'. Ale mtexyath nít yòoa liz mbi'. Por derech, mblyux liz mbi' thidtene tac antub loo yòo mdub mbi' liz mbi'.

7

Jesús mteyac thìb moz che'n thìb capitán che'n nación co' ñibe' ciuda Rom.

(Mt. 8.5-13)

¹ Co'se' ngolo mdoodi's Jesús loo mèn co' mqueltàa loo Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ciuda Capernaum.

² Le'n ciuda Capernaum ngo thìb mbi' co' ngòc capitán. Mbi'a ngòc mèn gulàaz che'n mèn ciuda Rom. Mque no mbi' thìb moz. No nde nixon', anze'f nque' lezo' mbi' gunèe mbi' moz mbi'. Mxac len moz axta yamerle' mtin liz moz.

³ Co'se' ndxòn capitán le' Jesús nteyac mèn yíz, mtel' capitán plá mèngool co' nac mèn nación Israel loo Jesús par ya na'b mènà di's loo Jesús par ya teyac Jesús moz capitán.

⁴ Mèngoola mbii gax loo Jesús. Mtlo mèngoola, nalyat mbez mèngoola loo Jesús. Ndxab mèngoola:

—Tad, ndxàalque' li U' favor ya lyath no U' capitán.

⁵ Tac capitana anze'f nque' lezo' ñèe capitán mèn nación na'. No mnibe' capitán mxít te'f mèn thìb sinagog nu' cón che'n capitán.

⁶ Sya, mxen Jesús ned. Nda no Jesús mèngoola. Co'se' nda zin' gaxle' Jesús con mèngoola liz capitán, capitán mtel' plá amiú capitán par ya sál' amiua Jesús. Ndxab mèn co' ndxàc amiú capitana loo Jesús:

—Tad, indlya'ste capitán li xol capitán U' tac nden' capitán inzyál'te capitán yòo U' liz capitán.

⁷ Cona, ne'nglide capitán ryes ngui'th yub capitán loo U' par ngui'th cua'n yub capitán U'.

Cona, mtel' capitán nu', nde nu'. No gunee capitán di's loo nu' co' ta' nu' cuent loo U'. Taandxè' gunee capitán: Tad Jesús, daa ngue na'b loo U', bli U' favor, ante ñibe' U' le' moz daa yac. Ndxelazquen yac moz daa.

⁸ Tac leque yub daa nzo xan' yalñibe' co' nac yalñibe' roo no ngue non solndad co' ñibe'en loo. Chele' daa gab loo thib solndad par ya solndad thib mandad, solndad ya. No chele' daa gab loo tedib solndad par yi'th solndad loon, solndad yi'th loon. No chele' daa ñibe' loo moz daa par li moz daa thib zin', moz ya lii.

⁹ Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mènà, ante mbui' Jesús no ante gunaa Jesús cón che'n capitana. Mbui' Jesús loo mèn co' nziri' co' nda nque xís Jesús. Ndxab Jesús loo mènà:

—Lìcpe' ba'i, ne' ne' làth rye mèn nación Israel iñèeden nec thib mèn co' anze'f ndxela's no co' ndxâp yalxla's loo Diox xal capitán ba'.

¹⁰ Co'se' mbere mèn co' ngòc amiú capitán co' ngua sál' Jesús con mèngoola, ndye'th mènà con mèngoola par liz capitana, ale ñee mènà mbyacle' moz capitán tac Jesús mteyac moza axta co'te' ndoo Jesús ned nda Jesús.

Jesús mblo xban thib xgan' thib xa'got viud.

¹¹ Ngolo ngòc con'a loo moz capitana, tedib huiz co' nde nquea, mxen Jesús ned. Nda Jesús par tedib yèez, yèez co' ngro' lèe Naín. Nda no Jesús ryete myen' xin' mté'th Jesús. No nda nque rye mèn co' mqueltàa loo Jesús xís Jesús.

¹² Co'se' nda zin gax Jesús ro yèez Naín, ñèe Jesús ne' mèn thib thebol. Nda ca's mèn thebola panteón.

Thebola ngòc angoluxte mbyòo loo guna' co' nac xna' thebol. Ngòc guna' co' nac xna' thebola thib viud, ne. Anze'f thib mèn yèeza mqueltàa con xna' thebol par nda ca's mèna thebol.

¹³ Co'se' gunèe Tad Jesús guna'a, mblyat lezo' Tad Jesús gunèe Tad Jesús guna'. Ndxab Tad Jesús loo guna':

—Ne'gón'tel, ey.

¹⁴ Sya, mbii gax Jesús. Mbuàal Jesús caj che'n thebol. Le' mèn co' ne' thebol na, ngo too. Nguled mèna cuante. Ndxab Jesús loo thebola:

—Mbyòo, na gue nii lool: Goo che.

¹⁵ Le' sya, mbyòo co' ngutha, chàa, ngro xban mbyòo no ngo che mbyòo. No mdub mbyòo. Mtlo mbyòo, mdoodi's mbyòo. Sya, mdix mèna caj loo yòo. Le' Jesús na, mxen ya' mbyòo. Mxít too Jesús mbyòo. Ndxab Jesús loo xna' mbyòo: Xgan'l ndxè', ey.

¹⁶ Co'se' gunèe mèn ngolo ngòc con'a, ryete mèna mzyeb. Mtlo mèna, ndxab mèn di's natú' no di's roo di's xèn loo Diox. No mbez mèna:

—¡Ay, Dio's! Thib mbi' roo no thib mbi' xèn nac mbi' co' nde làth na' co' nde'th di's co' ndxab Diox loo na'.

Mbez mèna, ne:

—Yub Diox nde lyath no na', na' co' nac mèn nacionpe' Diox, cara.

¹⁷ No mbyath mbyèn cón che'n con' mbli Jesús loo mbyòoa loo ryete mèn yèezya', co' nee di's, co' nac rye yèezya' co' nac che'n làaz mèn jude no taamas yèez co' nziri' gaxte loo yèezya' che'n làaz mèn jude.

Juàn Bautist mtel' myen' xin' mté'th Juàn loo Tad Jesús.

(Mt. 11.2-19)

¹⁸ Juàn Bautist mbìn con' co' mbli Jesús tac myen' co' ngòc myen' xin' mté'th Juàn Bautist mda' cuent cón che'n con' co' nde tee ndli Jesús loo mèn loo Juàn. Sya, mtel' Juàn mèn co' ngua mandad par ngua xi mènà chop myen' xin' mté'th Juàn par tyoodi's no Juàn myen' ro lezi'f co'te' nzo Juàn.

¹⁹ Mtel' Juàn ryop myen'a loo Jesús par ñibdi's myen' loo Jesús ñeene' ché', licque', nac Jesús Crist co' ndxath no co' mxyo'f di's yi'th o ché' ndxàal cued mèn yi'th tedib mbi' co' nace' Crist.

²⁰ Sya, ngua ryop myen' co' mtel' Juàna loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Juàn Bautist mtel' nu' par ñibdi's nu' loo U' ñeene' ¿ché' U' nac Crist co' ndxath yi'th o ché' ndxàal cued nu' yi'th tedib mbi' co' nace' Crist, cà'?

²¹ Le'xque' hor co'se' mzin myen'a loo Jesús, Jesús ngue teyac huax mèn yíiz co' mque no chol yilíiz ye'rsin'. No ngue go' Jesús xpíi meexù' loo mèn. No mdub Jesús xnì ngudloo huax mèn sieu.

²² Jesús ndxab loo myen':

—Byàa gu'. No fta' gu' cuent loo Juàn ro lezi'f con' co' ngolo gunèe gu' no con' co' ngolo mbìn gu'. Fta' gu' cuent xá mod mduben xnì ngudloo mèn sieu no ngüi' mèn sieua; xá mod mtoxcuan nii mèn coj par nali ndyee mèn coj; xá mod mteyaquen mèn co' ndxa's no ndxèe yid lad; xá mod ndxòn mèn di's, mèn co' mcue' nza; xá mod ngo xbanen mèn nguth. Le' loo mèn prob na, ndethen no ngon yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox loo mèn.

23 Huen nda mèn co' ne'ten'te gàc ngòc nguàal con' loo mèn por cón chenen no maste.

24 Co'se' ngolo ndyàa mèn co' mtel' Juàn Bautist loo Jesús, Jesús mtlo mdoodi's loo taamas mèn cón che'n Juàn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Co'se' ngua tee hui' gu' co'te' nagána, ¿cón ngua tee hui' gu' co'te' nagána, à'? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib xan' yíi co' ngol' mbii, cà'? Tyè', ¿lé'?

25 ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib mbi' co' noc xab thib ned lar' huen, cà'? Tyè', ¿lé'? Gu' nonque' no naneeque' gu' le' mèn co' ndxoc thib ned lar' huen no mèn co' ante nda' gust lezo', mènà más ñèe mèn co'te' nac liz thib rey, ¿lé'?

26 ¿Xá nee gu'? ¿Cón ngua tee hui' gu', sya? ¿Ché' ngua tee hui' gu' thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox, cà'? Aa. Lìcpe' ba'i, gu' ngua tee hui' que' thib mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox. No ngua tee hui' que' gu' thib mbi' co' nac más mbi' roo no mbi' xèn leque chol mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox.

27 Cón che'n Juàn co' ngua tee hui' gu'a nac di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Na tel' ner thib mbi' co' ya te'th ner di's ndac ndxè'. No lu' mbi' cón che'n lùu loo mèn par li nab mèn xtùuz mèn no lezo' mèn loo cón che'n lùu ndoore'. No gàc con'a loo mèn xal co'se' ntoxcua' mèn thib ned no ndli lal mèn thib ned.

28 Na ngue nii loo gu' nalle': Yende chó mèn co' nde teele' ndxáal xàn' nii xna' mèn no xàn' nii xud mèn tarte gáal thib mbi' co' nac más mbi' roo no mbi' xèn co' nde'th di's co' ndxab Diox leque Juàn Bautist. Mastale', axta nalle' par delant mèn co' nac más be'the co' ngue ta' lugar par ñibe'pe' Diox loo mèn, más huen nda mènà loo Diox leque Juàn

Bautist tac Diox co xo'f más con' co' nac cón che'n Diox loo mèn leque con' co' mblo xo'f Diox co' nac cón che'n Diox loo Juàn.

²⁹ Co'se' mbìn mèn di's co' ndxab Jesús cón che'n Juàn, ryete mèn co' mbli Juàn bautizar no mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución co' mbli Juàn bautizara, axta syare' mblila's mèn no mda' mèn cuent le' Diox nac Diox nali loo ryethe con' co' ndli Diox.

³⁰ Per mèn co' ngòc mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mèn ne'ndalte ngli Juàn bautizar mèn. Mèn mtè'b di's no mxìis no mèn con' co' mblya's Diox angli Diox loo mèn.

³¹ Tad Jesús ndxab loo mèn:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mèn co' nziri' tiemp ndxè', à'? ¿Chó con' nac lalque' xal mèn ndxè', à'?

³² Nde niin thìb con' loo gu': Mèn co' nziri' tiemp ndxè' lalque' nac xal myen' bix co' nguith loo xbi' co'se' mbez yèe myen', no ndxón' myen', no ndxecloo myen' loo xtàa myen'. Mbez myen' loo xtàa myen': Daa mque dii loo flaut no ale ne'ngol' niide gu'. Lomisque', mbil' ro bàanen loo gu' no ne'ngxide lezo' gu' par ngón' gu'.

³³ Tataa nac gu' tac co'se' mbi'th que tee Juàn Bautist làth gu', Juàn ne'nghuade pan axta plóthe xal ndxuhua chol mèn pan axta plóthe. No ne' ne' ngu Juàn vin axta plóthe xal ndxu chol mèn vin axta plóthe. Mbez gu' loo xtàa gu' cón che'n Juàn le' Juàn mque no xpìi che'n meexù'.

³⁴ Ngoloa, ndalen, daa co' mbal yáal làth gu' xal ndxáal chol mèn. Na ndxuhua. No ndxun. Per ale

mbez gu' le' daa ndxuhuacho' pan no ndxucho'en vin. No ale mbez gu' ndxàc amiu daa mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución no mqueltàan con mèn co' ndxàp xquin no xtol.

³⁵ Per yende chó mport nzo lezon cón che'n con' co' ndli gu' xtùuz cón che'n Juàn no cón chenen tac mèn co', lìcque', ndxác, mènna nonque' no naneque' mènna le' con' co' ngue li Diox por cón che'n Juàn no por cón chenen nac con' ndac.

Tad Jesús ngua too naa Mon, Mon co' ngòc mèn xley' farise.

³⁶ Ngolo gunii Jesús di'sa, thìb mbi' co' ngòc mèn xley' farise co' ngua nee loo Jesús ya thuhua Jesús sa yèth liz mbi' con mbi', mbe' mbi' Jesús liz mbi'. No mdub no mbi' Jesús loo mes.

³⁷ Látha, mzin thìb xa'got ye'rsin' co' ngòp xtol co' nzo ban leque le'n yèeza. Co'se' mbìn xa'gota le' Jesús nda liz mbi' xley' farise par hua no Jesús mbi', ale negadi's ngòo xa'gota liz mbi' con thìb bote aceit perfum co' natoxcua' con quèe marm loo Jesús.

³⁸ Ndxón' xa'gota. Mbiì gax xa'gota loo Jesús co'te' mdub Jesús loo mes. Mtlo xa'gota, mtech xa'gota nii Jesús con nít loo xa'gota co' ndxón' xa'gota. Ngoloa, mtecuì's xa'gota nii Jesús con yis yéc xa'gota. Sya, msero xa'gota nii Jesús. Ngoloa, mtàa xa'gota aceit perfum co' anze'f nazi' ndlyà' nii Jesús.

³⁹ Co'se' ñèe mbi' xley' farise co' ngua nee loo Jesús ya thuhua Jesús liz mbi' con'a, mbli mbi' xtùuz. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Chele' mbi' ndxè', lìcque', nac thìb mbi' co' nde'th di's co' ndxab Diox,

ngnon mbi' no ngda' mbi' cuent chó nac xa'gota no chó loo xa'got nac xa'got co' ngue gàal mbi'. Pues daa nanee le' xa'got ba' nac thib xa'got ye'rsin' co' ndxâp xtol.

⁴⁰ Sya, ndxab Jesús loo mbi' xley' farise:

—Mon, ndlyazen niin thib con' lool, cara.

Mbi' mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Gunee U'i loon, Maistr.

⁴¹ Jesús ndxab loo mbi':

—Ngo chop mbi' co' ngro' te'f loo thib mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Thib mbi' ngro' te'f casque' thib mil pes. Le' tedib mbi' na, ngro' te'f casque' thib ayo pes loo mbi'a.

⁴² Ryop mbi'a ne'ngácte nguix tmi loo mbi' co' ntechè tmi loo mèn. Mblyat lezo' mbi' gunèe mbi' ryop mbi' co' ngro' te'f tmia. Mton' mbi' yalgute'f co' ngro' te'f ryop mbi'a. Per nalle' lyazen ñeel loon, Mon, de loo ryop mbi' co' ngro' te'fa, ¿chó mbi'a más mque' lezo' mbi' co' mton' yalgute'f che'n ryop mbi'a, à'?

⁴³ Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Ndyaquen le' mbi' co' mtechè tmia más ngulat lezo' gunèe mbi' co' más ngro' te'fa leque tedib mbi'.

Jesús ndxab loo Mon:

—Lìcque' con' neel ba'. Yende cón niin lool.

⁴⁴ Látha, xèe ngüi' Jesús loo xa'gota. Ndxab Jesús loo Mon:

—¿Ché' ngue hui'l con' ngue li no xa'got ndxè' daa, à'? Anon ngòn lizl, ne'nda'del nít loon par ntechen niin. Per ndxe'leque', xa'got ndxè' mtech niin con' nít loo xa' co' ndxón' xa'. No mtecuì's xa'got ndxè' niin con' yis yéc xa'.

⁴⁵ Ne'nserodel cuaten. Per xa'got ndxè' anon ngòo xa', thidteneque' ngue sero xa' niin.

⁴⁶ Ne'ntàdel aceit yéquen xal nac mod co' ndli mèn. Per xa'got ndxè' mtegad aceit perfum co' anze'f nazi' ndlya' niin.

⁴⁷ Por cón che'n con' co' ngue li xa'got ndxè' loon, anze'f ndlu' xa'got ndxè' nque' lezo' xa'got ndxè' ñèe xa'got ndxè' daa. Por con' co' ngue li no xa'got ndxè' daa, ngue lu' xa'got ndxè' le' xa' non le' Diox mton'le' ryethe xquin xa' no xtol xa' co' ngòp xa'. Lomisque', ngue niin lool, Mon, le' mèn co' nden' le'n lezo' mènà indxàpte mènà xquin mènà no xtol mènà, no nden' mènà inquinte mènà le' Diox ton' xtol mènà, mènà indlu'de nque' lezo' mènà ñèe mènà xtàa mènà.

⁴⁸ Le' sya, ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, mton'len xtol lùu, ndee.

⁴⁹ Le' mèn co' ndxab Mon ya thuhua mèn sa lua' liz Mon na, mènà nzi ndub no Jesús loo mes, ne. Mtlo mènà, mbez mènà loo xtàa mènà:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó mbi' ndli mbi' ba' cuent nac mbi' tac ale mbez mbi' axta xtol mèn no xquin mèn nton' mbi'?

⁵⁰ Per Jesús ndxab loo xa'gota:

—Lùu mblyá'le' loo ryethe con' ryes tac ngola'sque'l loon. Nabe'ste byàa. Daa mblile' le' lùu nagàl yo lezo' loo cón che'n Diox, ndee.

8

Trè' ndlu' cón che'n mèngot co' mblyath no Tad Jesús no co' mbli mandad loo Tad Jesús ned mque tee Tad Jesús.

¹ Ngolo ngòc plá huiz ngua thuhua Jesús liz Mon, Jesús ngua que tee huax yèez no huax ranch. Mque tee go Jesús yalbàn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mque tee noque' Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús, ne, myen' co' ne' tedib lèè mèn co' ndxe' di's che'n Jesús.

² Mque tee no ndxep xa'got Jesús, ne, xa'got co' mteyac Jesús, no taamas xa'got co' mblo' Jesús xpíi che'n meexù' loo. Làth rye xa'gota, mque tee Mari co' ne' ryop lèè Mari che'n mèn yèez Madalen. Loo Maria mblo' Jesús gaz xpíi meexù' ndoore'.

³ Làth xa'gota mque tee Juan, sa'l Chus co' ngòc mandador che'n rey Herod tiempa, ne. Ngo thib xa'got co' ngro' lèè Susan làth xa'gota, ne. No ngo taamas mèngot co' mblyath no Jesús con con' co' mque note xa'gota.

Tad Jesús ngue ta' cuent cón che'n thib mbi' co' ngro' par ngua lo mbi' bin.

(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)

⁴ No anze'f thib mèn mqueltàa ned nda Jesús par hui' mènna loo Jesús. Co'se' gunèe Jesús mqueltàa huax mèn loo Jesús, Jesús mcua'n mod mtetac Jesús di's loo mènna. Ndxab Jesús loo mènna:

—Nde niin thib con' loo gu', ey:

⁵ Thib vez ngro' thib mbi' co' ngo biz bin par co mbi' bin. Per co'se' mtlo mbi', mblo mbi' biz bin, mblo mbi' ndxep biz bin gaxte ro ned. Per mèn co' mbri'th par neda, mènna mblo mdub loo bina. Làth xtau'a, mbi'th mbin bé'. Nduhua mbin biz bina.

⁶ Le' tedib lugar na, mblo mbi' biz bin loo yòo quèe. Per texal ngulen bina, ale sangmbiiz biz bina tac yende xcop loo yòo quèea.

⁷ Le' taandxep biz bin co' mblo mbi'a na, ngulàa le'n huan. Per más mbryoo mxyèn huan leque bina. Ale mblyus bina le'n huan.

⁸ Per taandxep biz bin co' mblo mbi'a ngulàa loo yòo be'f. Co'se' ngolo mbryoo mxyèn bina, mda' bina thib cosech ndac axta plóthe ale axta thib ayo nzob mda' thib thib quèe biz bina.

Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, cabii ndxab Jesús loo mèn co' nziri'a:

—Chele' gu' nden' co' nee di's co' ngue niin loo gu' ndxè', fta' gu' lugar yaa'd di's ndxè' le'n lezo' gu'. No gola's gu' di's ndxè'.

Myen' xin' mté'th Tad Jesús mnibdi's loo Tad Jesús cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

⁹ Myen' xin' mté'th Jesús mnibdi's loo Jesús. Ndxab myen':

—¿Cón nee di's di's co' mtetac U' loo mèn, à', Tad?

¹⁰ Jesús ndxab loo myen':

—Por part cón che'n gu', leque Diox li loo gu' par ta' gu' cuent no ten' gu' cón che'n xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Le'i be' nzo casloo loo alux mèn loo izlyo'. Loo taamas mèn daa ndyoodizque' con di's co' ntetaquen loo mèn. Le' sya, co'se' ndxòn mèn di's co' ngue tetaquen, gàca loo mèn xal loo mèn co', por derech, indxú'de con' loo. No co'se' ndxòn mèn di'sa, gàca loo mèn ne'yaa'dte di'sa le'n lezo' mèn.

Tad Jesús ngue ta' cuent no ngue go xo'f Tad Jesús loo myen' xin' mté'th Tad Jesús cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús loo mènà.

(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20)

¹¹ Con' ndxè' nac co' nee di's di's co' mtetaquena: Biz bin co' mblo mbi'a nee di's nac di's ndac che'n Diox co' ngo mèn yalbàn.

¹² Le' biz bin co' ngulàa ro neda nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n Diox. Per co'se' nde Mebizya, ngo' Mebizya di's co' mbìn mènà le'n lezo' mènà no le'n xtùuz mènà par ne'yila'ste mènà cón che'n di's ndac no par ne'lyá'de mènà loo con' ryes.

¹³ Le' biz bin co' ngulàa loo yòo quèea na, nee di's nac mèn co' ndxòn di's ndac che'n Diox. No co'se' ndxòn mèn di'sa, axta gust nda' lezo' mèn ndxòn mèn di's ndaca. Per nac mènà xal thib xan' ña' co' yende huax lox. Ndxela's mèn cón che'n di's ndac ndxèpte tiemp. No co'se' ndli xtàa mènà ngòc nguàal con' loo mènà, ndryo xà' lezo' mènà loo con' co' nac di's ndac che'n Diox.

¹⁴ Le' biz bin co' ngulàa le'n huana na, nee di's nac mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox. Per mastale' ndxòn mèn cón che'n di's ndaca, toloque' nzi tee ban mèn xal nee lezo' mèn. Más ndli mènà ndxath ndxey' lezo' mènà loo yalgon' co' ndxàp mènà. No más ndxòo yéc mènà xá mod tolo ta' mènà gust lezo' mènà. Co'se' ndli mènà con'a, sya, ndxàc mènà xal biz bin co' mblyus le'n huan. Cona nee di's thidteneque' ne'nglide mènà cas cón che'n Diox.

¹⁵ Le' biz bin co' ngulàa loo yòo be'fa na, nee di's nac mèn co' ndxòn cón che'n di's ndac che'n Diox dib nzo yéc mèn no dib nzo lezo' mèn. Mdyubdi's mènà xal mbez di's ndac no toloque ndli nèe mènà

mèna loo cón che'n di's ndac.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue tetac cón che'n mèn co' ngo xnì lampr:

(Mr. 4.21-25)

¹⁶ Mtetac Jesús tedib di's loo mèn. Ndxab Jesús loo mèn:

—Nde niin tedib con' loo gu', ey: Yende chó mèn nzo co' ngo xnì thib lampr par tau' mèn loo xnì con thib bald o too mèn lampr xàn' thib lun', ¿lé'? Ndxé'leque', mènna quetal lampr gáp par teni lampr loo mèn co' ndxòo no mèn co' ndryo' le'n nyòo. Lomisque' ne, tataa ndxàal gác cón che'n di's ndac par yath yèna loo mèn par tyub xnì yéc mèn no par tyub xnì lezo' mèn loo cón che'n Diox.

¹⁷ Yende nec thib con' co' nacasloo loo mèn co' ne'ryo xo'fte. No yende nec thib con' co' xexte ndli mèn co' ne'yathte no co' ne'yú'de loo xnaa.

¹⁸ Cona, ngue niin loo gu': Fta' gu' lugar yaa'd di's co' ngue niin loo gu' ndxè' le'n lezo' gu'. Tac mèn co' ndxòn ndac cón che'n di's ndac che'n Diox, mènna más tolo gòn ndac cón che'n di's yiloa. Per ndxe'leque', mèn co' indyalte par tolo gòn mènna cón che'n di's ndac che'n Diox, Diox tau' yéc mènna no tau' Diox lezo' mènna par gàca loo mènna, por derech, yathla's mènna cón che'n di's ndac co' mbìn mènna.

Xna' Tad Jesús no myen' huespe' Tad Jesús nde nee máa Tad Jesús.

(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Látha, mzin xna' Jesús no myen' huespe' Jesús co'te' nzo Jesús. Per yende mod bii gax xna' Jesús no myen' huespe' Jesús loo Jesús tant thib mèn nziri'.

²⁰ Sya, mbli mèna avis loo Jesús. Ndxab mèn:

—Tad, xna' U' no myen' huespe' U' nzi par xís mèn ba'. Ndlya's myen' tyoodi's no myen' U'.

²¹ Mcàb Jesús loo mèna. Ndxab Jesús:

—Mèn co' ndxaa'd di's co' nac di's ndac che'n Diox no nté'th mèn xal ndlu' di'sa, mèna nac xal xnan no nac mèna xal huespe'en.

*Ante gunii Tad Jesús loo mbii no loo nít co' ndx-
etoo loo lagun, xèegà nguled mbii no xèegà nguled
ndxetoo nít loo lagun.*

(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² Ngòc thib con' le'n huiza. Thib huiz Jesús ngòo le'n thib yòoyaa con myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nda na' tedib lad ro lagun ba'.

Mtetee myen' yòoyaa loo nít. Nda no myen' Jesús.

²³ Per láth nda tetee myen' yòoyaa loo lagun, Jesús mxen mcal'. Ale mdàt Jesús. Leque hora ngro' thib mbiidó' loo lagun. Mtlo mbii, mxít too mbii nít loo lagun. No ngòo mbii nít le'n yòoyaa. Ale mzyè nít le'n yòoyaa. Casque' ryes ngòc ngue dep yòoyaa le'n nít.

²⁴ Sya, iyende myen' izlyo'!, ngua lo' myen' mcal' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, blo' U' mcal' loo U'. Yòoyaa na' ngue dep le'n nít, yey.

Sya, ngo che Jesús. Gunii Jesús loo mbii no gunii Jesús loo nít co' ndxetoo loo lagun. Texal gunii Jesús di'sa, xèe ngure mbii no xèe ngure nít.

²⁵ Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¿Máa yalxla's co' ndxàp gu' loo Diox no loon, à', ey? Per myen', ale ndxe'leque', mzyeb tín'. No ale

ante mbui' myen' no ante gunaa myen' loo Jesús. No mnibdi's myen' loo thib xtàa myen' no loo tedib xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó mbi' nac mbi' ba', yey? Ale ante mnibe' mbi' loo mbii no loo nít, xèe ngure mbii no xèe ngure nít co' ndxetoo ba'.

Trè' ndlu' cón che'n thib mbi' che'n làaz mèn gadar; mbi' co' ngo xpìi ye'rsin' loo.

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Ngoloa, mzin Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèezya' co' nac che'n làaz mèn gadar. Yèezya'a nziri' tedib lad ro laguna. Nziri' yèezya'a loo xnaaleque' loo xyòn che'n làaz mèn galile, ne.

²⁷ Texal mbilàa Jesús con myen' loo yòoyaa, mbii gax thib mbi' yèez Gadar loo Jesús. Ndxàcle' tiemp ngue no mbi' thib mbii co' nzib ndlau mbi'. Mbiia ngòc thib baan xpìi meexù' co' ngòo loo mbi'. Co'se' nquée mbii mbi'a, che mbi' nque tee mbi'. Ne' ne' indoo lezo' mbi' yo ban mbi' liz mbi'. Ndxè'leque', co'se' nquée mbii mbi', ndxòo mbi' le'n panteón. No ale ndxàt mbi' le'n armit co'te' nac panteón. Tac huax vez nquée mbii che'n xpìi meexù'a loo mbi'. Cona, ntedó' mèn ya' mbi' no nii mbi' con caden par ne'ryo'de mbi', ya mbi' pál. Per co'se' nquée mbii che'n xpìi meexù'a mbi', ale ncho' mbi' caden con fuerz co' ndxàp mbi' co' ndli xpìi meexù' loo mbi'. No ndli xpìi meexù' nque' mbi' carre par nda mbi' co'te' nagán.

²⁸ Co'se' gunèe mbi' Jesús, xpìi meexù'a mbli mdub xib mbi' loo Jesús. No mbli xpìi meexù' ngrozèe yii no ngrozèe den mbi'. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Chonon ngue go U' xí U' loo cuent cón chenen, Jesús, xgan' Diox, co' ñibe' loo ryethe con', à'? Ña'ben loo U', ne'tetiide U' arid daa, Tad.

²⁹ Xpii meexù' mbli tataa ndxab mbi' loo Jesús tac Jesús ngue ñibe' loo xpii meexù' par ryo xpi meexù' loo mbi'.

³⁰ Jesús mnibdi's loo mbi'. Ndxab Jesús:

—¿Chó lèel, à'?

Per xpii meexù' co' nzo loo mbi' mbli par ndxab mbi':

—Daa lèe Legión.

Tataa mod ndxab mbi' loo Jesús tac thìb baan ngòc xpii meexù' co' ngòo loo mbi'a.

³¹ Sya, thidte ngòc rye xpii meexù'a. Mna'b xpii meexù'a loo Jesús par ne'cobiide Jesús xpii meexù' le'n ye'rbiil.

³² Gaxte tya nzi tee yuhua thìb partid nguch cho thìb yii. Rye xpii meexù'a mna'b loo Jesús la' Jesús yòo xpii meexù'a loo nguch. Jesús mda' lugar loo xpii meexù' par ngòo xpii meexù'a loo nguch.

³³ Le' sya, ngro' rye xpii meexù'a loo mbi'a. No ngòo rye xpii meexù'a loo partid nguch co' nzi tee yuhua cho yiia. Ale angnziri' nguch, mque' nguch carre. Ale mbyùub nguch, ngulaa nguch le'n lagun. Ryete nguch nguáp nít. Nguth rye nguch.

³⁴ Co'se' gunèe mèn co' ngue queno ngucha le' nguch mbyùub le'n lagun, mquée nít yéc nguch, nguáp nguch nít loo lagun, ante mzyeb mènà. Mque' mènà carre. Ngua ta' mènà cuent loo mèn yèez. No ngua ta' mènà cuenta loo mèn co' nzi tee par huan.

³⁵ Ngro' mèn yèeza par ya tee hui' mèn con' co' ngòc loo nguch. Co'se' mzin mèn co'te' nzo Jesús,

mzyal mèn mbi' co' ngòo xpìi meexù' looa. Ngro'le' xpìi meexù' loo mbi'. Mdub mbi' loo Jesús. Noc xable' mbi'. No ndxe'sleque' mbi' mdub mbi'. Ale ryete mènna mzyeb gunèe mènna mbi'.

³⁶ Mèn co' gunèe xá mod ngro xpìi meexù' loo mbi', mènna mda' cuent loo rye mèn co' mbi'tha xá mod mblo' Jesús rye xpìi meexù' loo mbi'.

³⁷ Sya, rye mèn yèezya' che'n làaz mèn gadar mtlo mna'b loo Jesús más huen ryo' Jesús tya tac anze'f mzyeb mènna gunèe mènna con' mbli Jesús loo mbi' co' mque no xpìi meexù'a. Sya, ngòo Jesús loo yòoyaa. Mbii Jesús tya.

³⁸ Le' mbi' co' ngro xpìi meexù' looa na, nalyat mde'b ro mbi'. Mna'b mbi' loo Jesús ta' Jesús lugar loo mbi' par ya no mbi' Jesús. Per Jesús ne'ndalta. Mnibe' Jesús loo mbi' más huen yan' mbi'. No ndxab Jesús loo mbi':

³⁹ —Aa'a. Bere byàa par lizl. No fta' cuent loo mèn ryethe con' mbli no Diox lùu.

Pues mxen mbi' ned. Ndyàa mbi'. No mda' mbi' cuent loo chol mèn dib le'n yèezpe' mbi' cón che'n con' co' mbli Jesús loo mbi'.

Trè' ndlu' cón che'n thib rsap Jair no cón che'n thib xa'got co' mbii gax loo Tad Jesús par ante mbuàal xa'gota ro xab Tad Jesús.

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰ Co'se' mbere Jesús, mzin Jesús tedib lad ro leque laguna, ryete mèn mdyac lezo' mzin Jesús tedib vez tac ryete mènna nzi bed ye'th Jesús.

⁴¹ Látha, mzin thib mbi' co' ngro' lèe Jair co' ngòc jef che'n thib sinagog loo Jesús. Texal mzin mbi'

loo Jesús, mdub xib mbi' loo Jesús. Nalyat mde'b ro mbi', mna'b mbi' loo Jesús par ya Jesús liz mbi'.

⁴² Tac mbi' ngue no thidte mza' co' nac rsap mbi'. No pente nzo mza' si' pchop lín' no masté. No nqueltàa nax tin liz mza'. No texal mxen Jesús ned, nda no Jesús mbi' par ned liz mbi', ndoo nque huax mènley' xís Jesús axta ndí' mènà Jesús tant huax mènà.

⁴³ Làth rye mènà ngo thìb xa'got. Xa'gota ndxàcle' si' fchop lín' ndyac len thìb yíiz co' ngòc yíiz ndlyath ren. Ya mbryele' rye con' mque no prob xa'gota. Mtho' xa'gota ryethe con' co' mque no prob xa'gota par ngro' tmi mdix xa'gota loo doctor por remed co' mbli doctor xa'. Per ne' doctor no ne' mèn co' ndli remed crioll ne'nglide gan nteyac mènà xa'gota.

⁴⁴ Làth nda Jesús liz Jair con rye mènà, xex xex mbii gax xa'gota loo Jesús par ned xís Jesús. Tac mbli xa'gota xtùuz chele xa' ante gàal ro xab Jesús yac xa'. No tataaque' mbli xa'. Ante mbuàal xa' ro xab Jesús. Chàa, mbyau' loo yíiz ndlyath rena.

⁴⁵ Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nda no Jesús loo ned. Ndxab Jesús:

—¿Chó gu' mbuàal daa, à', ey?

Ryete mènà mcàb. Ndxab mènà:

—Nec thìb nu' ne'ngàalte U'.

Pedr mcàb. Ndxab Pedr con myen' xtàa Pedr loo Jesús:

—Maistr, ¿ché' iñeede U' mèn nzi chep U' rye lad no ndí' mèn U' rye lad? No mbez U': ¿Chó gu' mbuàal daa, à', ey?

⁴⁶ Jesús ndxab loo Pedr:

—Nzoque' thib mèn co' mbuàal daa, Pedr. Mèna mbuàal daa dib nzo yéc mèna no dib nzo lezo' mèna par mteyaquen mèna. Tac mden'en le'n lezon le' Diox mteyac thib mèn por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's niin no co' nzo la's yan.

⁴⁷ Co'se' ñee xa'gota yende mod ga's xa'gota loo Jesús le' xa'gota nac xa' co' mbuàal ro xab Jesús par yac xa', ante mxi'th xa'. Mbii gax xa' loo Jesús. Mdub xib xa' loo Jesús. Mblo ro xa'gota loo Jesús loo ryete mèna con' mbli xa'gota no xá mod, chàa, mbyac xa'gota loo yíiz ndlyath ren.

⁴⁸ Jesús ndxab loo xa'gota:

—Rsap, yíiz co' mque nol mteyaclen tac lùu ngola'sque' loon no loo cón chenen. Nabe'ste byàa, ndee. Diox mtu'le' no mtàlle' Diox ryethe con' ye'rsin' le'n lezo'l, ndee.

⁴⁹ Be' ngue toodi's no Jesús xa'gota, mzin thib xa' guliz Jair co' ngòc jef che'n thib sinagog. Ndxab xa'a loo Jair:

—Lá'a. Ya ne'tolode li xol Maistr. Rsapl ngolole' mtin liz.

⁵⁰ Co'se' mbìn Jesús di's co' ndxab mbi' guliz Jair loo Jair, Jesús ndxab loo Jair:

—Lá'a, Jair. Ne'zyebtel. Ante gola's loon. Rsapl ryo xban no yac rsapl.

⁵¹ Co'se' mzin Jesús liz Jair, Jesús ne'ngla'de ngòo nec thib mèn con Jesús le'n nyòo. Ante Pedr, no Cob, no Juàn, no xud mza', no xna' mza' ngòo le'n nyòo con Jesús co'te' nzo'f mza' loo mes.

⁵² Ryete mèn guliz co' nzo le'n nyòo co'te' nzo'f mza' loo mes, nzi yón' no nzi bez yèe yath por mza' co' nguth co' nzo'f loo mes. Per Jesús ndxab loo mèna:

—Ne'gón'te gu', ey. Part cón chenen, mza' ba' ne'ngathte thidtene. Loon nac mza' ba' xal thìb mza' co' nax yàt.

⁵³ Per co'se' mbìn mèna tataa ndxab Jesús, ale mxìis no mèna Jesús tac mèna nonque' no naneque' mèna le' mza' nguthque'.

⁵⁴ Sya, mxen Jesús ya' mza'. Cabii ndxab Jesús loo mza':

—Mza', goo che, ey.

⁵⁵ Sya, ngro xban mza'. Leque hora, ngo che mza'. Jesús mnibe' loo xna' mza' no loo xud mza'. Ndxab Jesús:

—Fta' gu' con' hua mza', ey.

⁵⁶ Xud mza' no xna' mza' ante mbui' no ante gunaa loo con' co' mbli Jesús loo mza'.

Ngoloa, mnibe' Jesús loo xud mza' no loo xna' mza'. Ndxab Jesús:

—Yende chó gabte gu' loo mèn cón che'n con' mblin loo mza' ba'.

9

Tad Jesús mtel' rye si' fchop myen' xin' mté'th Tad Jesús par nda te'th myen' cón che'n di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ Ngoloa, mbli Jesús par thidte mqueltàa ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús. Mnibe' Jesús loo myen'. No mbli Jesús le' myen' ngòp con' roo con' xèn la's nii myen' no la's ya' myen' par tataa mod ya lo' myen' rye xpìi che'n meexù' co' nzo loo mèn no par teyac myen' chol mèn yíiz co' ndyac len chol yíiz.

² Mtel' Jesús myen' par ya que tee myen' huax yèezya' par te'th myen' no par co myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mtel' Jesús myen' par teyac myen' mèn yíiz.

³ Ndxab Jesús loo myen':

—Yende con' hue' gu' co'se' tyoo gu' ned. Ne'hue'de gu' yaagà gu'. Ne'hue'de gu' morral gu'. Ne'hue'de gu' lua' gu'. Ne'hue'de gu' tmi. Ne'hue'de gu' tedib ned xab gu' co' goc gu'. Ante co' nocte gu' ba' be' gu'.

⁴ Ndxab Jesús loo myen', ne: Chol liz mèn co'te' yòo gu' par cued gu' tya, cued gu' liz mèn axta zin huiz bii gu' le'n yèeza.

⁵ No chol yèez co'te' ne'tyalte mèn yòo gu' no cued gu' yèeza plá huiz, ryo' gu' yèeza no zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'. Le' sya, co'se' ngue zib gu' yòoya's co' ndoo nii gu'a o co' ndoo nii pantalón gu', con'a nee di's, yan' con' co' mbli mèn loo gu'a cón che'n Diox co'se' tyub rez cón che'n mèn dib athu loo izlyo' co'se' gac huiz tub rez Diox cón che'n mèn.

⁶ Ngro' myen'. Mxen myen' ned, nda myen'. Ngua que tee myen' huax yèezya'. Mque tee go myen' yalbàn cón che'n di's ndac che'n Diox. No mque tee teyac myen' mèn yíiz rye ned mque tee myen'.

Trè' ndlu' no nda' cuent xá mod nguth Juàn Bautist.

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷ Per mbi' co' lèe Herod co' ngòc gobernador tiempa mbìn cón che'n rye con' co' nde teele' mbli Jesús. Per ¡prob Herod izlyo'! Axta ne' ne' ñee

Herod chó ro gòn Herod cón che'n Jesús. Tac ndxep mèn mbez peser Jesús nac Juàn Bautist co' ngro xban làth mèn nguth co' ngue tee li con'a.

⁸ Le' taamas mèn na, mbez: Peser Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox nac xa' co' ngro xo'f loo mèn. Taamas mèn mbez: Peser nzo chó mènngool co' mde'th di's co' ndxab Diox póla nac mèn co' ngro xban.

⁹ Per Herod mbez loo mèn:

— ¡Máa yob yéc gu', na! Con que yub daa mnibe' loo solndad par ngua teche solndad yéc Juàn con thib spad le'n lezi'f. Per mbi'a, ¿chó mbi' nac mbi' co' nda' mèn cuent loon le' mbi'a anze'f thib con' ngue tee li, sya?

Mcàb mènna:

— Ne no. Ne'neede nu' chó mbi' nac mbi'a, cara.

No anze'f mguen lezo' Herod, mblya's Herod ñèe Herod Jesús.

Tad Jesús mteyar' ga'y pan no chop mbèl par nduhua ga'y mil mènbi' axta plóthe. Indxòode cuent cón che'n mènngot no cón che'n myen' bix co' nduhua hora.

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Ndxàc plá huiz ngòc con'a, mbere myen' xin' mté'th Jesús co' ngua te'th di's cón che'n Jesús. Ndye'th myen' ned ngua myen'. Mda' myen' cuent loo Jesús con' mbli myen' ned ngua myen'. Ngolo mda' myen' cuenta loo Jesús, mbe' Jesús myen'. Nda no myen' Jesús thib lad gaxte ro yèez co' lèe Betsaid.

¹¹ Co'se' mbìn mèn le' Jesús nda par neda, mdoo nque mèn xís Jesús. Mdyac lezo' Jesús ngure no mènna Jesús. Mdoodi's Jesús loo mènna cón che'n

xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No mteyacque' Jesús mèn yíiz.

¹² Co'se' nde zèle' izlyo' huiza, ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús co' mtel' Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús, mbii gax myen' loo Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, co'se' yilo tyoodi's U' loo mèn ba', gunii U' Diox loo mèn par bii mèn, no par ya li mèn descans, no par ya cua'n mèn con' hua mèn le'n làth yèez ba', no ya cua'n mèn con' hua mèn liz mèn co'te' nac ranch gaxte. Tac co'te' nziri' na' ndxè' yende cón nac par hua mèn trè'.

¹³ Jesús ndxab loo myen':

—Fta' gu' con' par hua mèn ba'.

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Ingue node nu' huax pan. Pente ngue no nu' ga'y pan no chop mbèel. ¡Pà gàal co' ngue note nu' ndxè' par hua mèn ba'! Thuaque' mèn chele' nu' ya ti' pan par hua rye mèn.

¹⁴ Per ne'que' ga'y mil ante mènbi' co' ngure tya. Xà' mengot no xà' myen' bix. Indxòode cuent mèngot no myen' bix co' nduhua. Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Bnibe' gu' loo mèn par tyub mèn. No tyub thìb thìb tant mèn co' ne' cho' psi' cho' psi' mèn.

¹⁵ Tataa mnibe' myen' xin' mté'th Jesús loo mèn par tyub ryete mèna.

¹⁶ Sya, mxen Jesús ga'y pana no chop mbèela. Mbui' Jesús loo bé'. Ndxab Jesús loo Diox:

—¡Ay, Dio's! Diox quix U', Diox, por pan ndxè' no mbèel ndxè'.

Sya, mchì'x Jesús pana no mbèela. Mda' Jesús pana no mbèela loo myen' xin' mté'th Jesús par li'th myen' pana no mbèela loo mèn co' nziri'a.

¹⁷ Nix nduhua ryete mèn axta plóthe. Mzyè lezo' mèn. Ngolo nduhua rye mèn axta plóthe, msè myen' xin' mté'th Jesús si' fchop cardor pan no mbèel co' mbyan' xo'f loo pan no mbèel co' mbyar'.

Mon Pedr mblo ro loo Tad Jesús le' Tad Jesús nac leque yub Crist.

(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

¹⁸ Thìb vez co'se' ngue bez Jesús Diox thìb lad, no thidte ngure no myen' xin' mté'th Jesús con Jesús tya, ngolo ngurez Jesús Diox, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo cón ndxòn gu' chó mbez mèn nac daa, à'?

¹⁹ Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Nu' ndxòn le' ndxep mèn mbez le' U' nac Juàn Bautist. Le' taandxep mèn na, mbez le' U' nac Lii. No nzore' taandxep mèn co' mbez le' U' nac xa'gool co' ngo póla, xa'gool co' mde'th di's co' ndxab Diox. Mbez mèn: Peser U' nac thìb xa'goola co' ngro xban.

²⁰ Sya, mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Gu', à'? ¿Chó mbez gu' nac daa?

Pedr ndxab loo Jesús:

—U' nac Crist co' Diox mtel' loo izlyo' ndxè', co' nee di's, le' Diox mxo'f zin' loo U' par tí' no làa U' mèn loo con' ryes.

Ndxab Jesús loo Pedr:

—Lìcque' nac co' ngolo gunèel ba', Pedr. Yende cón niin lool.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.

(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)

²¹ Sya, Jesús mnibe' yèepe' loo myen' xin' mté'th Jesús yende chó loo gab myen' con'a.

²² Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, anze'f tyactii daa. Ryete mèngool, no mèn co' nac jef co' más ñibe' loo rye nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel, mènna tè'b daa thib lad no cà di's mènna cón chenen. Yiloa, ñibe' mènna le' taamas mèn guth daa. Per co'se' yilo son huiz mbeth mènna daa, daa ryo xban.

²³ Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn tedib vez:

—Chele' chó gu' ndlya's que tee noque' gu' daa ned ngue tee'en, blá'ya' gu' rye con' ndxàp gu' no byathla's gu' con' co' ndxàp gu'. No atate huiz fteche ftexyath gu' xtùuz gu' no lezo' gu' par ñee gu' ñeene' ché' xec gu' tyoo nque gu' xísen co'se' li mèn ngòc nguàal con' loo gu' por cón chenen.

²⁴ Tac mèn co' ante ndoo lezo' ndxath ndxey' no ndxath ndlyux mèn par que no mèn che'npe' mèn loo izlyo' ndxè', loo mènna ne'ta'de Diox lugar ban mènna thidtene loo Diox. Per mèn co' lá'ya' ryethe con' co' nac yalndac che'npe' mèn co' gác mèn li mèn gan loo izlyo' ndxè' por cón chenen, loo mènna ta' Diox lugar yòo ban no mènna Diox thidtene yiloa.

²⁵ Nde niin thib con' loo gu': ¿Cón li thib mbi' gan no chó yalndac gác loo thib mbi' chele' mbi' li gan gác che'npe' mbi' dib athu izlyo', chele' mbi' tataa mod li par càba loo mbi' ryo xà' mbi' loo Diox

thidtene yiloo? Yende cón li mbi' gan chele' mbi' li tataa, ¿lé'?

²⁶ Tolo ndxab Jesús loo rye mèn: Chele' chó gu' thyon loo cón chenen no thyon gu' por cón che'n di's ndac co' ngon yalbàn, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa, ne, thyon por cón che'n gu' co'se' gal ñibe'en loo izlyo' xal thib rey yiloo. Huiza gác con' roo con' xèn che'n xuden Diox loon. No gác con' roo con' xèn loon por cón che'n angl natú'.

²⁷ Lìcpe' ba'i, daa nii loo gu': Nzo ndxep gu' co' nzo làth na' ndxè'. Gu' ne'gathte ndoore' hui' gu' co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn loo izlyo' ndxè'.

Tad Jesús mzye' loo loo Pedr, no loo Cob, no loo Juàn.

(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸ Co'se' ngolo nguri'th xon huiz mdoodi's Jesús di'sa, ngòc thib con'. Jesús mxen ned. Nda Jesús loo thib yii par cuez Jesús Diox tya. Mbe' Jesús Pedr, no Cob, no Juàn.

²⁹ Láth ngue bez Jesús Diox, mzye' loo loo Jesús. No angndoo Jesús mquéé xnì loo Jesús. Le' xab Jesús na, ante nagus bèelleque' gunaa.

³⁰ Làth xtau'a, mbyú' loo chop xa'bi' co' ndoo toodi's no Jesús loo Jesús. Ryop xa'bi'a ngòc Moisés no Lii.

³¹ Co'se' mxyo'f loo ryop xa'a loo Jesús, angnziri' xa' mquéé xnì tín' loo ryop xa'bi'a. No ndxaa'd bèel lad xa'. No mdoodi's no ryop xa'bi'a Jesús cón che'n xá mod gath Jesús le'n ciuda Jerusalén.

³² Nde nixon', Pedr con taachop myen' co' ngòc xtàa Pedra, ale nde mcal' loo myen' nziri' myen'. Mxen mcal' myen'. Pente mxec myen' mdub naa myen'. Láth ngue toodi's Jesús con Moisés ryop Lii, gunèe myen' mquée xnii loo Jesús no loo Moisés ryop Lii.

³³ Co'se' mbii Moisés ryop Lii, láth nda quée ryop Moisés Lii loo bé' loo Jesús, Pedr ndxab loo Jesús:

—Maistr, anze'f huen naca nzo na' trè'. ¿Xá nee U'? Nu' ndlya's toxcua' nu' son ramad par ta'i xcàl. Thìba par càl U'. Tediba par càl Moisés. No tediba par càl Lii.

¡Prob Pedr izlyo! Leque Pedr ne'ñeede no ne'ta'de Pedr cuent cón ngue toodi's Pedr.

³⁴ Láth be' ngue toodi's no Pedr Jesús, chàa, ngulàa thib beu loo yiia. Mtau' beu loo myen'. Látha, anze'f mzyeb Pedr con taachop myen' xtàa Pedr co'se' gunèe myen' nzo myen' le'n beu.

³⁵ Leque hora, mbyèn thib di's le'n beu co' mbez:

—Mbi' ndxè' nac xgan'pe' daa co' anze'f ngudloon no lezon. Bìn gu' ro mbi'.

³⁶ Co'se' ngolo mbyèn di'sa le'n beu, chàa, nguát beu. Gunèe myen' thidte Jesús ndoo. Per yende chó ngabte myen' loo Jesús. No ne' ne' yen cón ngab myen' cón che'n con' gunèe myen'a loo mèn.

*Tad Jesús mblo' thib xpüi ye'rsin' loo thib mbyòo.
(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)*

³⁷ Tedib huiz co' nde nque co'se' ngulàa tùub Jesús con yon myen' xin' mté'th Jesús loo yiia, huax mèn ngro' le'n rye yèez co' nziri' gax par ngua sál' mènà Jesús.

³⁸ Làth mènà nzo thìb mbi'. Cabii ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, bli U' favor hui' U' cón ndyac mbyòo daa ndxè'. Mbyòo thidte nac mbi' loon co' ngue non.

³⁹ Anze'f nquée mbii che'n xpìi ye'rsin' mbyòo. Co'se' nquée mbii mbyòo, angndoo mbyòo, mbez yèe mbyòo. No ncuau mbyòo. Ndryo' rsi'f fsin' ro mbyòo. Anze'f ntetii mbiia mbyòo co'se' nquée mbii che'n xpìi ye'rsin' mbyòo.

⁴⁰ Tolo ndxab mbi' loo Jesús:

—Daa mna'b loo myen' xin' mté'th U' par co' myen' xin' mté'th U' xpìi loo mbyòo daa ndxè'. Per ne'ngácte myen' ngo' myen' xpìi loo mbyòo.

⁴¹ Jesús mbere ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—¡Aa, myen' co' thidteneque' indxela'ste! ¿Chonon susque' naad gu' no nguud gu', yey? ¿Axta pól naquinque' tolo go non gu' no axta pól naquinque' tolo xequen con gu', à'?

Le' loo xud mbyòoa na, ndxab Jesús:

—Huàa xi xgan'l. Yi'th xgan'l ndxè', tá.

⁴² Per co'se' mbii gax mbyòo loo Jesús, xpìi ye'rsin'a mbli mquée mbii mbyòo. Ngulàa mbyòo loo yòo. No mbli xpìi ye'rsin'a mquée mbii yíiz enferesi mbyòo loo Jesús. Per ante gunii Jesús loo xpìi ye'rsin'a, ngro xpìi loo mbyòo. Mteyac Jesús mbyòo.

Sya, ndxab Jesús loo xud mbyòo:

—Mbyòo lùu ndxè'. Ngro'le' xpìi ye'rsin' loo mbyòo.

⁴³ Ryete mèn co' nziri' tya, ante mbui' mènà no ante gunaa mènà cón che'n con' roo no con' xèn co' mbli Diox loo mbyòoa.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod gathque' Tad Jesús.

(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)

Láth ngüi' mèna no ñaa mèna cón che'n con' ngue li Jesús loo mbyòoa, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

⁴⁴ —Bìn gu' di's co' nde niin loo gu' ndxè' co' huenleque'. No ne'yathla'ste gu' di's ndxè'. Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, le' mèn ta'xù' daa loo mèn co' ndlya's guthxù' daa.

⁴⁵ Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón nee di's co' ndxab Jesús loo myen'a. Ale mbyau' xtùuz myen' par ne'nda'de myen' cuent cón nee di'sa. No ne'ngòode valor loo myen' par ngna'b myen' loo Jesús nda' Jesús cuent loo myen' cón che'n di'sa tac mzyeb myen'. Thìba con' ndxè'.

Myen' xin' mté'th Tad Jesús nzi toodi's. Mbez myen': ¿Chó na' gác co' más ñibe' loo xtàa na' yiloa, a'?

(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)

⁴⁶ Le' tediba na, angziri' myen' xin' mté'th Jesús, mbye'th xtùuz yéc myen'. Mdoodi's myen' loo xtàa myen' cón che'n chó myen' gác co' más ñibe' loo xtàa myen'.

⁴⁷ Jesús nonque' no nda'que' Jesús cuent cón che'n xtùuz myen' co' nzi li myen' xtùuz. Sya, mxen Jesús thib mbedbi' chu'th. Mdub Jesús mbedbi' chu'tha loo xab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús.

⁴⁸ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Chol gu' co' ndli cas loo chol myen' bix xal mbedbi' chu'th ndxè' xal nac di's co' mté'thle' gu' loon, le' sya, ndxàca loo gu' le' gu' ndlique' cas daa,

ne. Chele' gu' ndlique' cas daa, gu' ngue lique' cas loo xa' co' mtel' daa. Le' gu' co' gac más be'the làth gu' na, gu'a gac xa' co' más ñibe' làth gu'.

Tad Jesús ndxab loo Juàn: Mèn co' indexcloode ñèe na', mèn na' nda' lad che'n na'.

(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Le' sya, ndxab Juàn loo Jesús:

—Maistr, nu' gunèe le' thib mbi' ngo' xpïi ye'rsin' loo mèn. Ante mbez mbi' lèe U', ndryo xpïi ye'rsin'a loo mèn. Per nu' ne'tolode ngla' ngli mbi'i tac ingue que tee node mbi' na'.

⁵⁰ Jesús ndxab loo Juàn:

—La' gu' tolo li mbi'i. Tac mèn co' inacte ngolo ngola's na', mèn na' nda' lad che'n na'.

Tad Jesús mbyoo Cob no Juàn.

⁵¹ Co'se' ñèe Jesús nde zin' gaxle' tiemp bii Jesús loo izlyo' ndxè' no yáp Jesús loo bé' tedib vez, mbli Jesús ryes no ngo valor loo Jesús. Mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén.

⁵² Jesús mtel' ner myen' par ngua myen' thib yèez chu'th che'n làaz mèn samari par ya cua'n myen' lugar co'te' cued Jesús con myen' xin' mté'th Jesús yál'a.

⁵³ Per mèn samaritan ne'ndalte nda' mèn lugar par cued Jesús con myen' xin' mté'th Jesús le'n yèez Samari yál'a. Tac ñèe mèn le' Jesús sangnde ri'th le'n yèezya' che'n làaz mèn samari par zin Jesús ciuda Jerusalén.

⁵⁴ Co'se' ñèe Cob no Juàn, co' nac xin' mté'th Jesús ne'tyalte mèn ta' mèn lugar par cued no Jesús myen' tya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' ndlya's U' le' nu' ñibe' par lyàa quìi bèel loo bé' par lyux mèn ndxè' xal mbli Lii co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn póla, cà'?

⁵⁵ Jesús xèe mbui' loo ryop myen'. No mbyoo Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—¡Aa que naxèn gu'se! Gu' ne'ta'de cuent no ne'ñeede gu' chó loo xpìi nzo loo gu'.

⁵⁶ Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ne'ngalte par teluxen mèn. Ndxè'leque', daa ndal par telá'en mèn loo con' ryes.

Sya, tolo mdoo myen' ned. Nda myen' con Jesús. Nda no myen' Jesús tedib yèez.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mdyal ndoo nque xís Tad Jesús.

(Mt. 8.19-22)

⁵⁷ Láth ndoo Jesús ned nda Jesús con myen' xin' mté'th Jesús, ngro' thib mbi' liz mbi' ro ned. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, na, ne, ndlyaz ga non U' pál co'te' ya U'.

⁵⁸ Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mbe'th ngue no quèe lyo' co'te' nac liz mbe'th. Le' mbin bé' na, ngue no xyòn mbin co'te' ndxàt mbin. Le' daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ingue noden lizen co'te' gàten par ryo xcuen chu'th laden.

⁵⁹ Ndxab Jesús loo tedib mbi':

—Ftoo nque xísen. Nda na'.

Per mbi' ndxab loo Jesús:

—Tad, fta' thib tiemp loon ner ga casen xuden co' ngolo nguth. Yiloa, sya, nda na'.

⁶⁰ Jesús mcàb loo mbi'a. Ndxab Jesús:

—Hui' nexa. Mèn co' ne'tyalte yila's loo cón chenen, mènà nac xal mèn nguth loon. La'a ya ca's mèn guliz lùu thebol xud lùu co' nguth. Per ndxe'leque', lùu ya te'th no col yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn.

⁶¹ Ndxab tedib mbi' loo Jesús, ne:

—Tad, daa too nque xís U', ne. Per fta' U' thib tiemp loon par ga ñiin Diox loo mèn gulizen.

⁶² Per ale ndxab Jesús loo mbi':

—Hui' nexa. Daa nde nii thib con' lool: Le' thib mbi' ndyen yaarad no nque gan' mbi' yòo con ngon. No láth nque gan' mbi' yòo con ngon, chàa, mbui' mbi' par ned xís mbi' par ñee mbi' ñeene' ché' nali nac surc co' nque que' mbi'. Látha, chàa, mcan' yaarad thib lad le'n surc. Ya ne'ngro'de nali surc mbi'. Lomisque' mod ne, mèn co' tlo li con' co' ñibe'en loo mèn no yilóa más li mènà cas loo cón che'n taamas mèn leque li mènà cas loo cón chenen, mènà yende chó juis par ñibe' Diox loo mènà par ya xo'f zin' mènà con' co' ñibe' Diox loo mènà.

10

Tad Jesús nque tel' ayon psi' mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac no cón che'n Tad Jesús loo mèn.

¹ Ngolo mdoodi's Tad Jesús di'sa loo mènà, Tad Jesús mcai ayon psi' mèn. No mtel' Tad Jesús chop chop mèn par ya ner mènà loo Tad Jesús ryete yèez no ryete lugar co'te' naquin ya Tad Jesús.

² Ndxab Tad Jesús loo mènà:

—Lìcpe' ba'i, anze'f huax mèn nzo co' ndxàal gòn cón che'n di's ndac par lyá' mènà loo ryethe con' ryes xal ndláp mèn cosech par ne'tyuhuante cosech. Per yende huax mèn co' ya lo yalbàn loo mènà. Cona, ngue niin loo gu': Gurez gu' Tad Diox. No guuz gu' loo Tad Diox tel' Tad Diox mèn par ya te'th mèn no ya lo mèn yalbàn cón che'n di's ndac loo mènà xal co'se' ntel' thib patrón moz par ya láp moz cosech patrón.

³ Huàa gu' loo mènà. Hui' gu' nexa. Na ngue tel' gu' par ya gu' loo mènà co' nac mèn nayi' xal thib mbacxil' co' yub mbii loo mbée par co gu' yalbàn no te'th gu' cón che'n di's ndac loo mèn nayi'a.

⁴ Lomisque' niin loo gu', ne: Ne'hue'de gu' yex lua' gu'. Ne' ne' hue' gu' billeter gu' co' ngosua' gu' tmi. Ne'hue'de gu' chop son ned yilid. No maste be' gu' yilid co' ngue tee ni gu' ba'. Ne'lyen'te gu' ned arid par nii gu' Diox loo chol mèn co' ndoo ned.

⁵ Co'se' yòo gu' chol liz mèn, ner gunii gu' Diox loo mèn. No gab gu' loo mèn guliza: Nu' ndlya's nagàl yo lezo' gu' loo Diox.

⁶ No chele' liz mèn co'te' cued gu'a nac mèn co' nagàl nzo lezo' loo xtàa mèn no nziri' mènà rye nda mèn no rye ndye'th mèn con xtàa mèn co'se' ñii gu' Diox co' nac di's ndac loo mènà no huen yan' lezo' mènà con gu', cued gu' liz mènà sya. Nacquele' mènà, inagàlte nzo lezo' mènà con xtàa mènà no inzide rye nda no rye ndye'th mènà làth xtàa mènà co'se' ngue nii gu' Diox loo mènà, sya, ne'tyalte mènà nii mènà Diox loo gu'. Ne'cuedte gu' liz mènà.

⁷ Nacquele' mènà huen nzo lezo' ñèe mènà gu' na, cued gu' liz mènà no yan' gu' liz mènà. Hua gu'

no gu gu' con' co' cuec mènà loo gu' tac thib mèn co' ngue li zin' ndxàp derech hua mèn no gu mèn por zin' co' ngue li mènà. Cona, ngue niin loo gu': Ne'que teede gu' liz por liz mèn yèeza.

⁸ Co'se' zin gu' chol yèez no ta' mènà lugar yòo gu' yèeza, hua gu' no gu gu' con' cuec mènà loo gu'.

⁹ Fteyac gu' mèn yíiz co' nzo yèeza. No fta' gu' cuent loo mènà nde zin' gaxle' co'se' Diox ñibe'pe' loo mènà.

¹⁰ Per chele' gu' yòo le'n thib yèez co'te' ne'tyalte mèn yèeza ta' mènà lugar par yòo gu' yèeza, gro' gu' par ned no alanleque' gab gu' loo mènà loo xnaa:

¹¹ Yende cón lii, cara. Axta yòoya's co' nac che'n liz gu' no co' nac che'n làaz gu' co' mquée nii nu', no co' mquée nii cazon nu', zib nu' loo gu' co' càb loo Diox cón che'n gu' ba' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. No ndlya's nu' le' gu' non no ta' gu' cuent co' huenleque' nde zin' gaxle' huiz co'se' gac huiz co' ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo gu'.

¹² Cona, ngue niin loo gu': Co'se' gac huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn, huiza gac más yaltii loo mèn yèeza leque loo mèn ciuda Sodom.

Trè' ndlu' cón che'n mèn yèez co' ne'ndalte ngòn cón che'n Tad Jesús.

(Mt. 11.20-24)

¹³ Ay, prob gu' izlyo', mèn yèez Corazín. No prob gu' izlyo', mèn yèez Betsaid. Tac chele' loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón ngac yalguzye' co' ngóc loo gu'a, ne' pól mtlo ngalàa yéc mènà no ngalàa lezo' mènà par ngse' mènà mod co' ngòp mènà por xquin mènà no por xtol mènà. No nglu' mènà le' mènà nxi yéc no nxi lezo' mènà. Sya, ngàca

loo mènà xal mèn co' ndxoc dib ndoote lar' nagat, co' nee di's, anze'f nxi lezo' mènà.

¹⁴ Per nalle', hui' gu' nexa. Más yaltii gac loo gu', mèn yèez Corazín no loo gu' mèn yèez Betsaid, co'se' gac huiz co'se' tub rez Diox cón che'n mèn leque loo mèn ciuda Tir no loo mèn ciuda Sidón.

¹⁵ Le' gu' na, mèn yèez Capernaum, ¿ché' ngue li gu' cuent no ché' ndxela's gu' le' gu' yòo loo bé', cà? Yende xàa. Ndxé'leque', gu' lyàa loo quíi no loo bèel co' nac ye'rbiil co'te' yòo mèn, mèn co' Diox co' xà' loo Diox yilóa.

¹⁶ Mèn co' gòn di's co' tyoodi's gu', mènà gòn di's co' tyoodizen loo mèn. Le' mèn co' tè'b gu' no mèn co' chep di's gu', mènà tè'b daa no chep di's mènà daa, ne. Lomisque' ne, mèn co' tè'b daa no mèn co' chep di's daa, mènà tè'b xa' co' mtel' daa no chep di's mènà xa' co' mtel' daa.

Trè' ndlu' cón che'n xá mod ngua ayon psi' mèn co' nguaa no xá mod ndye'th mènà.

¹⁷ Co'se' ndye'th ryete ayon psi' mèn co' mtel' Jesús loo Jesús, anze'f ndyac lezo' mènà co'se' mbere mènà, ndye'th mènà. Ndxab mènà loo Jesús:

—Tad, axta xpíi che'n meexù' mbìn ro nu' co'se' mbez nu' lèe U'.

¹⁸ Jesús ndxab loo mènà:

—Aa. Huenque' gunèe gu' ngòc huax con' ned ngua gu'. Per daa masre' con' gunèen. Tac daa gunèe co'se' ngro' Mebizya loo bé', ngulàa Mebizya loo izlyo'. Ngulàa Mebizya loo izlyo' xal thib bèel gundi.

¹⁹ Daa mnibe' loo gu' no mblin le' gu' ngòp con' roo no con' xèn la's nii gu' no la's ya' gu' par loo tub

gu' loo mbel', no loo tub gu' loo mbacxub, no par li gu' gan loo Mebizya co' lya's teti gu'. No ne'gácte nec thib yalquìi loo gu' láth gac con'a loo gu'.

²⁰ Ndxab Jesús loo mènna, ne:

—Ne'tyacte lezo' gu' arid por ndxòn xpìi ye'rsin' ro gu'. Ndx'e'leque', ftac lezo' gu' le' lèe gu' ndub loo libr co' ngue no Diox loo bé'.

Tad Jesús anze'f mdyac lezo' loo Diox xal ngua myen' no xal ndye'th myen'.

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Leque hora, Xpìi Natú' mbli le' Jesús anze'f mdyac lezo' no mxyo'f nde' mxyo'f ndla' lezo' Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:

—Ngue bezen di's roo no di's xèn no di's natú' loo U', Pay, tac U' ñibe'pe' loo bé' no loo izlyo' no nac bé' no izlyo' che'npe' U'. Más de cona, U' mcasloo cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ñibe'pe' U' loo mèn, loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác li huax con' no loo mèn co' nde'f di's ndyac ndxác mènna ndxòn mènna huax con'. Ndx'e'leque', ndlu' U' con'a loo mèn co' nac xal myen' bix, co' nee di's, mèn co' ne'gácte no co' nac mèn co' lya's té'th. Tataa mbli U'i, Pay, tac tataa gunee lezo' U' li U'i loo mèn.

²² Ngoloa, ndxab Jesús loo mènna, ne:

—Hui' gu' nexa. Niin con' ndxè' loo gu', ne: Diox xuden thidte vez mda' ryethe con' loon par ñibe'en loo ryethe con'. Yende chó mèn nda' cuent no non mèn chó nac daa, daa co' nac xgan' Diox. Ndx'e'leque', yub Diox co' nac xuden naneei no nona. Lomisque' ne, yende chó mèn non chó nac xuden. Ante daa co' nac xgan' Diox xuden non chó nac xuden. No mèn co' yub daa nda' lugar non

chó nac xuden, mènà non no nanee mènà chó nac xuden, ne.

²³ Le' sya, mbui' Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. No ndxab Jesús ante loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Huen nda mèn, mèn co' ngue hui' con ngud-loope' mèn loo con' ndxàc làth gu' co' ndlin.

²⁴ Daa ngue nii loo gu': Huax mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox no huax mèn co' ngòc rey póla, mènà mblya's ngüi' loo con' co' ngue hui' gu' nalle'. Per ne'ngüi'de mènà loo con' ndxè'. Mblya's mènà ngòn mènà cón che'n con' co' ndxòn gu' nalle', ne, per ne'ngácte mèn ngòn mènà con' co' ngue yòn gu' nalle'.

Thìb mbi' che'n yèez Samari mblu' mod co' ndxàal que' lezo' mèn ñèe mèn mèn co' nac hues xtàa mèn.

²⁵ Sya, ngo too thìb mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn làth mènà. Mnibdi's mbi' loo Jesús par ñee mbi' ñeene' cón càb Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, ¿cón ndxàal lin par gòo ban non Diox loo bé' thidtene, à'?

²⁶ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo mbi'a:

—¿Cón mbez di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla, à'? ¿Cón nee di's di'sa co'se' ndlabl di'sa, à'?

²⁷ Mbi' co' nac maistra mcàb loo Jesús. Ndxab mbi':

—Di's co' ndub loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn mbez: Fque' lezo' gu' Tad Diox gu' dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu'. No fque' lezo' gu' gunèe gu' hues xtàa gu' xalque' ngue lezo' gu' ñèe gu' gu'.

²⁸ Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistra:

—Anze'f huen mcàbl, ndee. Yende cón niin lool. Chele' lùu, lìcque', ndli con'a, yòo ban no lùu Diox thidtene.

²⁹ Per mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mden' lezo' le' Jesús mbli par mden' mbi' di's. No mden' mbi' nèe ngulàa di'sa le'n lezo' mbi'. Sya, mblyas mbi' mdub mbi' razon che'n mbi' cón che'n di's co' mnibdi's Jesús loo mbi'. Por cona, ndxab mbi' loo Jesús:

—Tad, ¿chó mèn nac hues xtàa daa?

³⁰ Mcàb Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús:

—Nde niin thìb con' lool, mbi': Thìb mbi' nde làa tùub par ned ciuda Jerusalén. Nda mbi' par ned ciuda Jericó. Per láth nde làa tùub mbi'a, ngro' plá huan' loo mbi'. Mbli huan' huan' che'n mbi' axta xab mbi' co' noc mbi' mbli huan' huan'. Mda' huan' che'n mbi'. Casque' yamerle' nguth huan' mbi'. Ngolo mbli huan' con'a, mxon' huan'.

³¹ Per le'pe' ngolo xec ngòc con'a, nde làa tùub thìb mbi' co' ngòc nguley' leque par neda. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc nguley'a nax prob mbi'a tya, ale nguri'th mbi' co' ngòc nguley'a thìb lad co'te' nax prob mbi'a.

³² Lomisque', nde làa tùub tedib mbi' co' nac mbi' co' nxo'f zin' le'n templ tiempa. Co'se' gunèe mbi' nax mbi'a tya, ale sangnguri'th mbi'a thìb lad co'te' nax prob mbi'a.

³³ Per ndxe'leque', thìb mbi' co' nac mèn che'n thìb yèezya' che'n làaz mèn samari, mbi'a ndyee viaj. Nde riid mbi'a par neda, ne. Co'se' gunèe mbi' samaritan nax prob mbi'a tya, mblyat lezo' mbi' samaritan gunèe mbi' samaritan prob mbi' co' naxa.

34 Sya, mbii gax mbi' samaritan loo mbi' co' naxa. Mbli mbi' samaritan remed lad mbi' co' mbuí'a con aceit no vin. No mchi'x mbi' lar' lad mbi'a. Ngoloa, mxít che mbi' samaritan mbi'a. Mteque' mbi'a mbi' co' mbuí'a burr. Mbe' mbi'a mbi' co' mbuí' par làth yèez. Mna'b mbi' posad loo mèn yèeza par quenap mènna mbi' co' mbuí'a liz mèn yál'a.

35 Co'se' ngonì izlyo' tedib huiz co' nde nquea, mdix mbi' si' fchop pes loo mèn co' mda' posada. No ndxab mbi' samaritana loo mènna: Fquenap gu' mbi' ndxè'. Chele' mbi' tolo li gast, co'se' beren ndyalen, sya, tolo quixen tmi loo gu' cón che'n gast co' tolo li mbi'.

36 Ngoloa, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:
—¿Xá neel, maistr? Loo yon mènna, ¿chó mèn ndyacl ngòc hues no xtàa che'n prob mbi' co' mbli huan' huan'a, à'?

37 Sya, mcàb maistra. Ndxab maistr loo Jesús:
—Ndyaquen mbi' co' más mblyat lezo' gunèe prob mbi' co' mbuí'a ngòc hues no xtàa mbi'a.

Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' nac maistr:
—Byàa. No huàa li loo mèn huesl no xtàal xal mbli mbi' samaritana loo mbi' co' mbuí'a, ndee.

Tad Jesús ngua too naa Mart ryop Mari liz ryop bél Mart Mari.

38 Le' Jesús na, mxen ned. Nda Jesús. Mzin Jesús thib yèez chu'th. Mzyál' Jesús thib xa'got co' lèe Mart. Mart ndxab loo Jesús:

—Tad, nda na' lizen par cued U' plá huiz lizen.
Sya, ngua Jesús liz Mart ndxep tiemp.

³⁹ Marta mque no thib bél Mart co' ngro' lèe Mari. Mari más mbli mdub Mari loo Jesús par ndxòn Mari di's co' ndyoodi's Jesús.

⁴⁰ Le' Mart na, más mbix no rsin' Mart. Sya, mbii gax Mart loo Jesús. Ndxab Mart loo Jesús:

—Tad, ¿ché' indyacte U' ilé'de nac co' ngue li Mari, bél daa ba', tac mblá' Mari daa? Ale thidten ngue bix no rsin'en ndxè'. Guuz U' loo Mari lyath no Mari daa.

⁴¹ Jesús mcàb loo Mart. Ndxab Jesús:

—Mart, ale más ndyóol gac loo rsin'l co' ngue lil ba'.

⁴² Per nzo thidte con' co' más naquín cui mèn. Mari mbye'th yéc li Mari co' nac más con' ndac. Le' sya, con' ndac co' ngue li Mari ndxè', yende chó mèn techei loo Mari. La' taa tub Mari loon.

11

Tad Jesús ngue lu' loo myen' xin' mté'th Tad Jesús xá mod cuez myen' Diox.

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

¹ Thib vez Jesús ngue bez Diox thib lugar. Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, thib myen' xin' mté'th Jesús ndxab loo Jesús:

—Tad, blu' U' nu' xá mod cuez nu' Diox xal mblu' Juàn Bautist myen' xin' mté'th Juàn Bautist.

² Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Co'se' cuez gu' Diox, taandxè' gurez gu' Diox:

Diox, U' co' nac xud nu'; U' co' nzo loo bé'; nu' ndlya's le' U' li le' ryethe mèn loo izlyo' gab le' natú' nac lèe U'. Lomisque', ña'b nu' loo U', bli U' par gac yalnibe' che'n U' loo izlyo' ndxè'. No

gàc xal nee lezo' U' loo izlyo' ndxè' xalque' ndxàc yalñibe' che'n U' loo bé'.

³ Lomisque' ne, ña'b nu' loo U': Bli U' par que no nu' con' naquin nu', que naca con' hua nu', que naca chol con' naquin nu' thib huiz no tedib huiz.

⁴ Fton' U' xtol nu' no xquin nu' tac nu', ne, nteri'th ntecan' xquin no xtol che'n ryete mèn co' ndli con' ye'rsin' loo nu'. Ne'lá'ya'de U' nu' par cobyá' Mebizya nu' no li Mebizya preb nu' par ñeene' ché' tli nu' con' ye'rsin'. Ndxé'leque', ña'b nu' loo U' ftelá' U' nu' loo chol con' ryes no loo chol con' ye'rsin'.

⁵ Ndxab Jesús thib di's loo myen' xin' mté'th Jesús, ne:

—Angab na'i, chele' chó gu' ngue no thib amiu gu' no yi'th amiu gu' liz gu' coyor yál' no ñee amiu gu'a loo gu': Amiu, bli favor, techè son yèth loon, cara.

⁶ Tac thib amiu daa co' nac mèn tith ngolo xec mzin lizen nalle'. No nalle' nec thib sa yèth yende le'n roob par ta' nu' sa lua' rsè amiu daa.

⁷ Más de cona, angab na'i, mbi' co' nac vecin gu'a, mbi' càb loo gu' par le'n nyòò. Ñee mbi' loo gu': Ne'li xoltel daa, cara. Ndale' yál' nalle'. Ryo' quej ndoo nau'. Más de cona, myen' bix nzo cuat nu' loo lun'. Nzi yàt myen'. Yende mod yiche nu' par ta' nu' yèth càal, cara.

⁸ Per na nii loo gu': Mastale' indlyá'ste xa' co' nac vecin gu'a yiche xa' par ta' xa' con' naquin gu', per ndxe'leque', ngo cheque' xa'bi'a con sa'l xa' par mda' xa' ryethe con' naquin gu' par ne'tolode li xol gu' xa'.

⁹ Por cona, ngue niin loo gu': Co'se' cuez gu' Diox, gurez gu' Diox taandxè' mod xal ndli mèn co' ña'b con' loo xtàa mèn. Le' sya, Diox lique' par que no gu' con' co' ña'b gu'a. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' loo Diox xal mèn co' mtuhuan thib con'. Yiloa, noo noo ncu'a'n mèn con'a axta zyal con'a loo mèn. Le' sya, tataa mod Diox li par ta' Diox con' co' ngue na'b gu' loo Diox. No co'se' cuez gu' Diox, bli gu' xal mèn co' nte's ryo' axtaque' xal' mèn ro ryo' par yòo gu'. Tataa mod gàcque' loo gu' co' ña'b gu' loo Diox.

¹⁰ Tac mèn co' tolo mbez Diox dib nzo yéc mèn, no dib nzo lezo' mèn, Diox li cas loo mèn. No lyath no Diox mèn no xal' Diox ned no xal' Diox yó' par que no mèn con' co' tolo ña'b mèn loo Diox.

¹¹ Ngoloa, mnibdi's Jesús thib di's loo mèn. Ndxab Jesús:

—¿Ché' nzo chó gu' co' nac gundan loo xin' gu' co' nzo trè', angab na'i, chele' xin' gu'a ña'b sa pan hua xin' gu', ché' tli gu' ryes ta' gu' thib quèe hua xin' gu'a co'se' ña'b xin' gu' pan, cà'? o ¿ché' tli gu' ryes ta' gu' thib mbel' hua xin' gu' co'se' ndlya's xin' gu' hua xin' gu' thib le' mbèel, cà'?

¹² No co'se' ña'b xin' gu' thib ngò par hua xin' gu', ¿ché' tli gu' ryes ta' gu' thib mbacxub hua xin' gu', cà'? Yende mod li gu' tataa loo xin' gu', ¿lé'?

¹³ Mastale' nac gu' gundan nalas no gundan ye'rsin', gu' ta'que' con' ndac co' ña'b xin' gu' loo gu', ¿lé'? Chele' gu' tataa nque' lezo' ñèe gu' xin' gu', ale'que' xud gu' Diox co' nzo loo bé' ne' li par làa xud gu' Diox Xpii Natú' loo mèn no yo Xpii Natú' loo mèn no ñibe'pe' Xpii Natú' loo mèn, mèn co' ña'b loo Diox par li Diox gàca tataa loo mèn.

Mèn ngue quexù' ngue que' fals Tad Jesús le' Tad Jesús ndxáp con' la's nù Tad Jesús no la's ya' Tad Jesús por cón che'n meexù'.

(Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27)

¹⁴ Ngo thib mbi' co' mque no thib xpíi che'n meexù'. Xpiia mbli ngóc mud mbi'. Per co'se' mblo' Jesús xpíi loo mbi'a, ngóc mbi' mdoodi's mbi' tedib vez. Le' mèn co' ngure loo Jesús co' gunèe mblo' Jesús xpíi loo mbi'a na, ante mbui' mèn na no ante gunaa mèn na loo con' mbli Jesús.

¹⁵ Per taandxep mèn co' ngureri' tya, mèn na ndxab loo xtàa mèn:

—Tyè'. Mbi' ba' ngo' xpíi che'n meexù' loo mèn ante por cón che'n Beelzebú co' nac jef che'n rye xpíi meexù'.

¹⁶ Le' taamas mèn na, ndxab loo Jesús ale angli Jesús gác thib con' roo no thib con' xèn loo bé' co' gac xal thib señ par hui' mèn par ñee mèn ñeene' ché' tác Jesús li Jesús yalguzye' co' gác thib señ loo mèn na.

¹⁷ Per Jesús nonque' xtùuz co' ndli mèn na xtùuz le'n lezo' mèn na. Ndxab Jesús loo mèn na:

—Nde niin thib con' loo gu': Chele' thib nación gác rol mèn co' nzo naciona no leque mèn na bixyath contra xtàa mèn, sya, leque mèn na li par lyux nación mèn na. Lomisque' ne, chele' chop ned mèn guliz naban thidte yòo no cua'n leque mèn na xó' loo xtàa mèn na, por lult lyux mèn guliza.

¹⁸ Chele' rye xpíi che'n meexù' co' ñibe' Beelzebú tlo gác rol, sya, leque xpíi meexù' a cue contra xtàa xpíi. ¿Xá mod tolo ñibe' Beelzebú loo xpíi, sya? Con' ndxè' nac di's co' ngue niin loo gu' tac gu' mbez loon le' daa ngo' xpíi che'n meexù' loo mèn

por cón che'n Beelzebú co' nac jef che'n xpíi che'n meexù'.

¹⁹ Chele' daa ngo' xpíi che'n meexù' loo mèn por cón che'n Beelzebú, ¿por cón che'n chó xa' ndli mèn co' nqueltàa no gu' par co' mènna xpíi che'n meexù' loo mèn, sya? Mènna tub rez cón che'n gu' par non gu' ilé'de nac co' ngue li gu' xtùuz.

²⁰ Per ndxe'leque', daa ngo' xpíi che'n meexù' loo mèn xalque' nac con' roo con' xèn che'npe' Diox co' nzo la's niin no la's yan. No con' co' ndlin loo mènna ndlu' loo mènna mzinle' tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn. Thiba con' ndxè'.

²¹ Le' tediba na, nde niin tedib con' loo gu': Co'se' nac thib mbi' mbi' tín', mbi'a ngue no huax scopet liz mbi'. Ndyen mbi' scopet mbi' par quenap mbi' liz mbi'. Le' sya, con scopet co' nzo ya' mbi' co' nquenap mbi' liz mbi'a, segur nzo ryethe con' co' ndxâp mbi' liz mbi'. Yende chó mèn li ryes bii gax loo liz mbi'.

²² Per chele' tedib mbi' co' nde li huan' liz mbi'a nac más mbi' tín' leque mbi'a, le' sya, mbi' co' ndea teche rye scopet che'n ner mbi' co' ndli cuent anze'f mbi'a, co' nac leque mbi' co' ndxâp yalxla's yende chó bii gax loo liz mbi' por ryete scopet co' mque no mbi' liz mbi'. Tataa mod li mbi' co' ndea gan ryete con' co' mque no ner mbi' liz mbi' axta lí'th mbi' ryete con' co' mbli huan' mbi' liz mbi'a loo xtàa mbi'.

²³ Tolo ndxab Jesús loo mènna:

—Mèn co' inda'de lad chenen, mènna nac ngolo ngola's loon. Le' mèn co' indlyath node daa loo zin' co' mxo'f zin' xuden loon, ndxe'leque', mènna nteza' zin' co' ngue lin.

Trè' ndlu' cón che'n thìb xpìi meexù' co' ngro'le' loo thìb mbi'. No ngoloa, mbere xpìia, ngòo xpìia loo mbi' tedib vez.

(Mt. 12.43-45)

²⁴ Co'se' ndryo' thìb xpìi che'n meexù' loo thìb mbi' por cón chenen, xpìi che'n meexù' ndryo'. Nda que tee xpìi co'te' nagán par cua'n xpìi che'n meexù' co'te' li xpìia descans. Per co'se' ne'yilode zyal xpìia co'te' li xpìi descans, sya, leque xpìi gab loo lezo' xpìi: Capas daa ale beren, ndyàan loo mbi' co'te' ngòc lizen co'te' ngro'en.

²⁵ Per co'se' mbere xpìia, ndye'th xpìia loo mbi'a, ñèe xpìi ndxe'sleque' mbi' ngue tee mbi'. No ante nambìi ñaa le'n lezo' mbi' xal thìb le'n nyòo co' ante nítleque' ndlyo'f no xal thìb liz mèn co' natoxcua' per tarte yòo Xpìi Natú' che'n Diox loo mbi'a.

²⁶ Sya, nda xi xpìia taagaz xpìi co' nac más xpìi ye'rsin' leque ner xpìia par queltaa no xpìia ryete gaz xpìia par thidte ngòc rye xpìia ngòo rye xpìia loo mbi'a. Por lult más nazab ngòca loo mbi' leque ndoore' ryo' ner xpìia loo mbi'.

Tad Jesús ndxab loo mèn: Huen nda mèn, mèn co' ndxòn di's co' mbez Diox.

²⁷ Be' ndoo toodi's Jesús loo mèn, ngrozèe thìb xa'got làth mèn. Ndxab xa'gota loo Jesús:

—Huen nda xa'got co' nac xna' U' co' mdoo nac U', U' co' nac xin' xa'gota. No huen nda xa'gota por nacque' xa' xna' U' tac mda' xa'gota xiiz xa'gota ngòoz U'.

²⁸ Jesús mcàb loo xa'gota. Ndxab Jesús:

—Lìcque' nac di's co' neel ba'. Yende cón niin lool. Per más huen nda mèn co' ndxòn di's no co'

ndxaa'd di's co' mbez Diox loo mèn par tyubdi's mènà di's co' ñibe' Diox loo mènà par li mènà.

Trè' ndlu' le' mèn ye'rsin' mbez loo Tad Jesús li Tad Jesús thib yalguzye' loo mènà.

(Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

²⁹ Látha, tolo mqueltàa mèn loo Jesús. Le' Jesús na, mtlo mdoodi's loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

—Mèn co' naban le'n tiemp ndxè' axta arid nazab nac mènà. No ale ña'b mènà loon anglu'en thib con' loo mèn co' gac xal thib señ loo mènà. Per ya ne'liden nec thib con' loo mènà. Ante tan cuent loo mènà cón che'n con' co' ngòc loo thib mbi' co' ngro' lèe Jonás, mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox loo mèn. Con' co' ngòc loo mbi' co' ngro' lèe Jonás gac xal thib señ loo mèn co' naban tiemp ndxè'.

³⁰ Texal ngòc thib con' loo mbi' co' ngro' lèe Jonás co' ngòc thib señ co' mbui' mèn no co' gunaa mèn, mèn co' ngòc mèn ciuda Nínive tiempa, tataa gaca loon, ne, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo', loo mèn co' naban tiemp ndxè' xal ngòc señ loo mbi' co' ngro' lèe Jonás.

³¹ Co'se' gac huiz co' tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', huiza thib xa'got co' ngòc rein loo thib nación par ned sur, xa'gota ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè' no quexù' xa'gota mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox. Tac xa'gota ngro' co'te' ngòc nacionpe' xa', nación co' ngòc tedib lad ro izlyo' par ned sur, par mbi'th yòn xa'gota di's co' anze'f ngóc Salomón. Per nalle' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Salomón làth gu'. No ale indlide gu' cas mbi'.

³² No co'se' gac huiz tub rez Diox cón che'n mèn co' naban tiemp ndxè', mèn co' ngo ban ciuda Nínive ryo' too loo mèn co' naban tiemp ndxè'. No quexù' mèn co' ngo ban ciuda Nínive mèn co' naban tiemp ndxè' loo Diox tac mèn ciuda Nínive ngulàa yéc no ngulàa lezo' no mzye' mod co' ngòp mèn ciuda Nínive co'se' mbìn mèna xti's Diox co' mde'th Jonás co' ndxab Diox loo mèna. No nalle' nzo thib mbi' co' nac más mbi' roo mbi' xèn leque Jonás làth gu' no ale indlide gu' cas mbi'.

Tad Jesús ngue bez loo mèn le' ngudloo mèn nac xal thib lampr loo mèn.

(Mt. 5.15; 6.22-23)

³³ Lomisque' ne, yende chó mèn nzo co' co xnìi thib lampr no yiloa casloo mèn lampra thib lugar co'te' naga's. No ne' ne' tau' mèn loo lampra con thib cajón par yau' loo xnìi. Ndxè'leque', quetal mèn lampr gáp par gáp'leque' tenii lampr loo mèn co' ndxòo no loo mèn co' ndryo' le'n nyòo.

³⁴ Ngudloo mèn ndli ngüi' mèn ned ndyee mèn. Le' xtùuz mèn na, ndli par nteche ntexyath mèn lezo' mèn loo con' huen no loo con' ye'rsin'. Chele' gu' nali no nambii ndli xtùuz, le' sya, nalique' no nambii'que' nac yalnaban gu' loo Diox. No chele' ngudloo gu' ihuente ndli, indxú' ndacte con' loo gu' ned ndyee gu'. Lomisque', ndxàca loo gu' nacquele' nac xtùuz gu' xtùuz ye'rsin' co' ngue li gu'a, sya, nac gu' mèn ye'rsin' loo Diox.

³⁵ Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'. Tac ne' ngue yàc xnìi co' mduble' yéc gu' no xnìi co' mduble' lezo' gu'a loo cón che'n Diox xal yál'cuau

co' ndli ncuau izlyo', co' nee di's, tlo gu' li gu' xal nac cón che'n xab izlyo'.

³⁶ Chele' gu' ndli xtùuz dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' co' nac xtùuz ndac, sya, ndxàca loo gu' ndyub xnìi yéc gu' no ndyub xnìi lezo' gu' loo cón che'n Diox co' nac con' ndac. Tataa mod gác loo gu' loo cón che'n Diox xal thib lampr co' ntenìi loo mèn.

Tad Jesús ngue que yèeque' mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa.

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)

³⁷ Co'se' ngolo tataa mdoodi's Jesús di'sa loo mèn, thib mbi' xley' farise ndxab loo Jesús:

—Nda thuhua na' lizen, ey.

Sya, nda no Jesús mbi'. Ngòo Jesús le'n nyòo. Mdub Jesús loo mes con mbi'.

³⁸ Mbi' xley' farisea ante mbui' no ante gunaa co'se' gunèe mbi' ne'ntechte Jesús ya' Jesús par hua Jesús xal nac costumbr co' mque no mèn loo xley' mèn tiempa.

³⁹ Per Jesús ndxab loo mbi' xley' farisea:

—Gu' co' nac mèn xley' farise, más nxyo'f ndeleque' lezo' gu' par li gu' xal nac costumbr par tech gu' taz no plat co' ndli zin' gu' leque la's gu' gu' loo cón che'n xtùuz co' ndli gu' le'n lezo' gu'. Tac gu' ndli xtùuz le'n lezo' gu' xá mod xexte li huan' gu' cón che'n xtàa gu' no xá mod xexte li gu' chol con' ye'rsin' loo chol mèn.

⁴⁰ Susque' naad gu' no susque' nguud gu' ñeene' ¿ché' inonte gu' no ché' inda'de gu' cuent leque Diox co' mtoxcua' le'n plat, leque Dioxa mtoxcua'

xís plat, ne, cà'? Cona nee di's, Diox mbli ngue no gu' yéc gu' no lezo' gu' par li gu' xtùuz xalque' mbli Diox par que no gu' taamas part che'n lad gu' par gac lad gu' thib con' co' li zin' loo gu, ey.

⁴¹ Ndxàalque' ta' gu' gòn dib nzo yéc gu' no dib nzo lezo' gu' cón che'n ryethe con' co' ndxàppe' gu'. Le' sya, nalì no nambì gac gu' loo Diox no ne'tyóode gu' cón che'n plat no taz.

⁴² Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Tac axta fthyoxtil', no rud, no taamas huan nayèe co' ndxàp gu' nda' gu' diezm loo Diox. Per incua'nte gu' mod xá mod que tee ban nalì gu' loo hues xtàa gu' no xá mod que' lezo' gu' Diox. Ndxàalque' ta' gu' diezm xal ndli gu' ba'. Per más naquin li mèn par cua'n mèn mod que tee nalì mèn loo hues mèn no loo xtàa mèn no que' lezo' mèn Diox.

⁴³ Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Gu' asendli par ndyub gu' loo asient le'n sinagog loo mèn par hui' mèn no par ñaa mèn loo gu' par gab mèn anze'f mèn guryath mèn guryèn nac gu'. No a la fuerz ndlya's gu' nii mèn Diox loo gu' no gáp mèn mod ñèe mèn gu' ned co'te' zyál' mèn gu' làth taamas mèn.

⁴⁴ Ay, prob gu' izlyo', mèn xley' farise, tac gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Aa que ndxác gu' ntembì ro gu' no ntembì xti's gu'. Per daa nii loo gu' le' gu' nac xal bá' mèn nguth co' indxú'de pá nax o pá nziri' bá' le'n panteón. No ale ndloo ndub mèn loo bá' tac indxú'de pá nax bá'. Pues, co' ngue niin loo gu' ndxè' nee di's le' mèn co'

ndli cas gu', prob mèn inonte xá nac mod ye'rsin' co' ngue no gu' no co' ndxàp gu' le'n lezo' gu'.

⁴⁵ Sya, ngro' nxon' thib mbi' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Mcàb mbi' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Maistr, di's co' ngolo ndxab U' loo mèn ba', ngue gòo di's U' cón che'n nu', ne. No nazab ndlyàa di's ba' le'n lezo' nu', ndyaquen.

⁴⁶ Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

—Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, tac nzo yen' nzo xique' gu' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Tac gu' tolo nzib con' co' ñibe' gu' loo mèn li mèn cón che'n Diox co' ne'xecte mèn tolo li mèn xal ñibe' gu'. No nec thib mod no nec tedib mod incua'nte gu' mod teche gu' yalnibe' co' mnibe' gu' loo mèn par li mèn.

⁴⁷ Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Tac gu' ñibe' toxgua' mèn armit che'n prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla. No ale leque xudgool gu' co' ngo ban póla mbethxù' prob mèn co' mde'th di's co' ndxab Dioxa.

⁴⁸ Con' co' ndli gu'a nee di's thidte ngòc gu' con xudgool gu' no con con' co' mbli xudgool gu'. Xudgool gu' mbeth mèn. Le' gu' na, mbli mandad par mtoxcua' mèn armit che'n mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox co' mbeth xudgool gu'a.

⁴⁹ Por anze'f ndxác tín' Diox, cona, ndxab Diox:

Na tel' mèn co' te'th di's co' gaben loo mèn. Tel'en mèn co' ndxe' di's cón che'n di's ndac loo mèn, ne. Tub ngu's mèn mèn co' tel'en. No guth mèn mèn co' tel'en, ne.

⁵⁰ Co'se' tub rez Diox cón che'n rye mèn, gu', ne, nzo yen' nzo xique' gu'. Ale le'le' gu' co' naban tiemp ndxè', tyactii gu' por cón che'n mèn co' mbethxù' xudgool gu' póla, mèn co' mtlo mde'th di's axta co'se' diz mtlo mblec Diox izlyo'.

⁵¹ Diox li rez cón che'n ren co' mxyo axta co'se' mbeth mèn co' ngòc xudgool gu' Abel póla no axta mbeth mèn hues xtàa gu' Zacari le'n templ gaxte loo còo' le'n tiemp ndxè'. Cona, ngue niin loo gu': Le' Diox tub rezque' cón che'n gu' co' naban tiemp ndxè' par tyactii gu' por mbeth xudgool gu' mènà.

⁵² Ay, prob gu' izlyo', gu' co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn, no gu' mèn xley' farise. Gu' nzo yen' nzo xique' co'se' tub rez Diox cón che'n gu'. Gu' mtau' ned mtau' yó' par ne'té'thte mèn cón che'n Diox. No ne'ngòde gu' loo cón che'n Diox. Ne' ne' indla' gu' yòo mèn co' lya's té'th cón che'n Diox loo cón che'n Diox.

⁵³ Co'se' mbìn mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no mèn xley' farise tataa ndxab Jesús loo mènà, anze'f ngocloo tín' mènà gunèe mènà Jesús. Mtlo mènà, mnibdi's mènà huax con' loo Jesús. Ale asembli mènà, mnibdi's mènà chol con' loo Jesús par bel'que' tataa mod yitac lezo' Jesús ñèe Jesús mènà,

⁵⁴ par ñee mènà ñeene' ché' bel'que' tataa mod yigaa Jesús loo mènà loo di's co' gab Jesús par gac li mènà gan quexù' que' fals mènà Jesús.

12

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mèn co' ntembù ro no mèn co' ntembù xti's.

¹ Làth xtau'a, sate más mqueltàa mèn loo Jesús. Per mil mil mèn mqueltàa loo Jesús axta mblo mdub mèn loo xtàa mèn. Le' Jesús na, mtlo mdoodi's loo mènà tedib vez. Nerleque' loo myen' xin' mté'th mtlo Jesús, mdoodi's Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Anderhuen gu', ey. Fquenap gu' gu' loo mod ye'rsin' co' ndxàp men xley' farise ba'. Tac mod ye'rsin' co' ndxàp mènà ntolo nteza' huax mèn loo cón che'n Diox. Mèn ba' anze'f ndxác ntembii ro no ntembii xti's.

² Fté'th gu' no fte' lezo' gu' yende nec thib con' co' nau' loo co' ne'ryo xo'fte. No ne' ne' yen nec thib con' co' xexte ndxác co' ne'yathte no co' ne'yènte.

³ Por cona, chol con' ye'rsin' co' mbez mèn xexte co'te' yende chó mèn gòn mbez mèn di'sa, alanleque' yath yèn di'sa loo mèn loo xnaa. No di's ye'rsin' co' ndyoodi's mèn xexte le'n nyòo liz mèn, di'sa yath yèn cabii loo chol mèn.

*Trè' ndlu' chó loo ndxàal zye'b mèn.
(Mt. 10.28-31)*

⁴ Myen', gu' co' ndxác amiu daa, nde niin thib con' loo gu': Ne'zyebte gu' ñèe gu' mèn co' ndxác guth bél'yòo ladpe' gu'. Tac co'se' yilo guth mèn bél'yòo ladpe' gu', ya yende cón tolo li mènà.

⁵ Niin loo gu' chó loo ndxàal zye'b gu'. Bzeb gu' gunèe gu' Diox tac co'se' ngolo nguth bél'yòo lad mèn, ante Diox ndxàp con' la's nii Diox no la's ya' Diox par tetii Diox mèn le'n ye'rbiiil, mèn co' ndxàal yòo ye'rbiiil.

⁶ ¿Ché' tarte ñee gu' ndyo' ga'y mbin por thib pes, cà'? Mastale' yende cón ntac mbin, ndyac mèn, per Diox indxathla'ste cón che'n nec thib mbin.

⁷ Hui' gu' nexa. Axta yis yéc gu' co' ndoo yéc gu' ba' Diox naneeque' plá yis ndoo yéc gu'. Cona, ngue niin loo gu': Gu' masque' ntac leque huax mbin bé'.

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' nda' cuent loo xtàa mèn le' mènà ndxela'sque' loo Tad Jesús.

(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ Chol mèn co' ta' cuent loo xtàa mèn le' daa nac xgan' Diox co' mtel' Diox loo izlyo', daa, ne, co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ta cuent no gaben loo angl che'n Diox loo Diox le' mènà nac mèn che'npe'en.

⁹ Per rye mèn co' cà' di's daa loo xtàa mèn no ne'ta'de mèn cuent le' daa nac xgan' Diox loo mènà, cón che'n mènà daa ta cuent no gaben loo angl loo Diox le' mènà inacte mèn co' nzo loo cón che'npe'en.

¹⁰ Lomisque' ne, chol mèn co' ñii yèe ñii tì cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, mènà nzoque' mod tyon' xtol. Per mèn co' ñii yèe ñii tì cón che'n Xpii Natú', cón che'n xtol mèn co' mcua'n mèn por gunii yèe gunii tì mènà cón che'n Xpii Natú' ne'tyon'te thidtene.

¹¹ Niin tedib con' loo gu': Co'se' hue' mèn co' ndxecloo ñèe gu' gu' loo mèn co' nqueltàa sinagog, no co'se' hue' mèn gu' loo juez, no co'se' hue' mèn gu' loo mèn nac zin' yòolau, co'se' cue gu' loo mènà, ne'tyóode gu' xá mod càb gu' loo mènà o cón gab gu' loo mènà.

12 Tac co'se' zin hora, Xpii Natú' lu' loo gu' xá mod ndxàal càb gu' no xá mod ndxàal tyoodi's gu' loo mènna.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' yalgon' co' ndxàp mèn ndli ndxàc con' ryes loo mèn.

13 Be' ngue toodi's Jesús loo mèn. Làth mènna nzo thib mbi' co' ndxab loo Jesús:

—Maistr, guuz loo huesen ta' huesen herens co' nac chenen càan.

14 Jesús ndxab loo mbi'a:

—¡Aa, mbi'! ¿Chó mdoo daa loo gu' par gac daa xal thib juez loo gu' no par gac daa xal thib mbi' co' ndli rol xyòn gu' loo gu', à'? Inacte zin'a zin' co' ndlin.

15 Ndxab Jesús loo mènna, ne:

—Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xal nziri' gu'. Fquenap gu' gu' loo ryethe con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par que no mèn con' co' ndli ndyub yo'f lezo' mèn par ne'queli'thte gu' con' co' ndli ndyub yo'f lezo' gu'. Tac mastale' ndli gu' xtùuz que no gu' huax con' co' ndryo' ndlyen' le'n lezo' gu', inacte con' co' ncàb loo yalgon'a co', lìcque', li le' mèn ban no Diox thidtene, ey.

16 Jesús ndxab loo mènna, ne:

—Nde niin tedib con' loo gu': Ngo thib mbi' ric. Mbi'a anze'f ngòp che'n. No anze'f thib cosech mthop mbi' loo rye xyòn mbi' co' mque no mbi'.

17 Per thib huiz xèe mdub mbi'. Mbli mbi' xtùuz le'n lezo' mbi'. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': ¿Cón lin con rye cosech co' mthopen ba', yoo? Ingue noden co'te' gosuan cosech daa ba'.

18 Mbere mbi' rica, mbli mbi' xtùuz le'n lezo' mbi' tedib vez. Ndxab mbi': Neequen xá ñaa thib con'

nde lin. Na nda sil yòo co'te' ngosuan cosech daa ba'. Per leque tua' toxcuan tedib yòo co' más naroo leque co' silen. Le' sya, tya gosuan ryete cosech co' mthopen. No gosuan ryete con' ngue non.

¹⁹ Le' sya, gaben loo lezon: ¡Cara! Nase ngue non huax con' co' nzosua' par que no na'i huax lín'. Li na' descans, hua na', no gu na' axta plóthe. Más de cona, ndxàal ta' na' gust lezo' na' ndxep.

²⁰ Per Diox ndxab loo mbi' rica: ¡Aa mbi'! Susque' naadl no susque' nguudl. Leque yál' ndxè' gathl no ryete con' ngue nol ba', ¿chó mèn gàc che'na yiloa, à'? Axta ne' ne' gàc ryete cosech ba' cón che'npe'l, ndee.

²¹ Tataa ndxàc loo chol mèn, mèn co' ante ndoo lezo' que no yalgon' loo izlyo' ndxè' no ndxàc ric mèn axta plóthe. No loo cón che'n con' co' angli Diox loo mèn no con' co' anggàc che'n mèn loo Diox ale le'le' ndlyàa tì mèn.

Diox ñee rsi' ñee rso mèn, mèn co' nacque' xin' Diox.

(Mt. 6.25-34)

²² Ngolo mdoodi's Jesús di'sa loo mèn, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu', ey: Ne'gath lyuxte gu' loo cón che'n yalnaban gu' par tyóo gu' cón goc gu' yé' huize'.

²³ Ndxè'leque', más ntac yalnaban mèn leque con' hua mèn. No más ntac yalnaban mèn leque xab mèn co' goc mèn.

²⁴ Hui' gu' loo rsin' ngáa co' ndli ngáa. Ngáa ingode bin. Ne' ne' inthop ngáa cosech. Ne' ne' ingosua' ngáa nzob. Mastale' indlide ngáa con'a,

Diox nguàaque' ngáa. Ale'que' gu' co' más ntac leque thib ngáa, pà ne'huàade Diox gu', ¿lé'?

²⁵ ¿Chó thib gu' co' nzo làth gu' co' más ndxath ndlyux par gác gu' zib gu' loo gu' taarol metr par yol gu' taachu'th, à'? Yende chó gu' gác lii, ¿lé'?

²⁶ Chele' gu' ne'gácte li thib con' co' nac más chu'th o más be'the, ¿chonon susque' más ndxath ndlyux gu' par li gu' con' co' más ñaare', sya?

²⁷ Hui' gu' no gunaa gu' xá mod ndryoo nxyèn ye' co' mbez mèn lèe ye' madalen. Ye'a indlide zin'. Ne' ne' inzii ye' madalen dó' par goc xab ye' madalen. Mastale' yende cón ndli ye' madalen, per más nabe's ñaa ye' madalen leque Salomón co' ngòc rey co'se' mdoc Salomón xab Salomón no co'se' ante nít nayèe gunaa Salomón mdoc xab Salomón.

²⁸ ¡Aa mèn co' xhuite ndxela's loon no mèn co' xhuite ndxàp yalxla's loon! Chele' Diox tataa mod nxèn' huan co' nzo'f yii no den, no yé' huize' mbiizte huana, gác huana yaa biiz co' yòo le'n thib gor, ale'que' gu' ne' li Diox par que no gu' ryethe con' naquin gu'. ¡Aa mèn izlyo'! Axta ne' ne' inda' gu' cuent cón ndxàc loo gu'.

²⁹ Por cona, ne'xide lezo' gu'. No ne' ne' tyóo gu' cón hua gu' no cón gu' gu' yé' huize'.

³⁰ Tac chol mèn co' alithe naban dib athu loo izlyo', más ndyóo mènà xá mod gáp mènà rye con' naquin mènà. Tac con' co' ncu'a'n mèn nac con' co' alithe ncu'a'n mènà. Per gu' ngue no xud gu' co' nonque' no co' naneeque' co'pe' naquin gu'.

³¹ Más huen blo yéc gu' ta' gu' lugar ñibe'pe' Diox loo gu' no cua'n gu' mod li gu' con' co' ndxòo lezo' Diox. Chele' gu' tataa li, Diox lyath no gu' que no

gu' ryethe con' naquin gu', ne.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn más huen que no mèn yalgon' loo bé'.

(Mt. 6.19-21)

³² Ne'zyebte gu', myen', gu' co' nac xal mbacxil' daa. Mastale' nagabte gu' nzo loon, per Diox xud gu' ndyac lezo' yòo gu' loo cón che'n Diox xud gu' par ñibe'pe' Diox loo gu'.

³³ Chele' gu' tho' ndxep con' co' ngue no gu' par ryo' tmi loo con'a par ta'la's gu' tmi loo mèn co' naquin tmi, sya, tataa mod gâca loo gu' yòo lezo' Diox loo cón che'n con' co' ngue li gu'. Sya, Diox tolo li par que no gu' huax con' ndac axta plóthe loo bé' co'te' ne'lyuxte con', no co'te' ne'yiza'de con', no co'te' ne'yòode huan' par li huan' huan' yalgon'a, no co'te' ne'gácte mxìl yòo mxìl par teza' mxìl con' co' gâp gu' loo bé'.

³⁴ Le' sya, co'te' ndxâple' gu' yalgon'pe' gu', tya más tyub yo'f lezo' gu' no anze'f ngue li gu' purad par yòo gu' tya par hui' gu' loo yalgon'pe' gu' co' ndxâple' gu' tya.

Tad Jesús ngue toodi's loo mèn: Nalas gure gu' no bli nab gu' gu' ndoore' co'se' gâc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez.

³⁵ Tolo ndxab Jesús:

—Bli nab gu' gu' loo cón chenen xal mèn co' altant nziri' loo zin'. No gòc gu' xal co'se' ngo mèn xnìi thìb lampr par tenìi lampr loo mèn.

³⁶ No bli gu' xal ndli moz co' nzi bed coyor zin patrón moz co'se' bere patrón, ye'th patrón co'te' ngua patrón co'te' mselya' thìb ned myen'. Sya, co'se' mbere patrón, ndye'th patrón, texal zin

patrón altant ndoo moz, xal' moz puert ro ned co'se' te's patrón puert.

³⁷ Huen nda moza tac ndub naa moz co'se' mzin patrón. Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Yub patrón toxcu'a co' hua moz. No yiloa, ñibe' patrón loo moz tyub moz loo mes. Yiloa na, cuéc patrón co' hua moz loo mes.

³⁸ Mastale' zin patrón gulal yál', o mastale' zin patrón coyor cuar, chele' patrón ñèe altantque' ndoo moz no ndub naa moz co'se' zin patrón, anze'f huen nda moza, sya, ¿lé'?

³⁹ Nde niin thib con' loo gu', myen', par ta' gu' cuent: Angab na'i, chele' thib mbi' co' ñibe' liz mbi' non mbi'a coyor yi'th huan', mbi' tyub naa no ne'gàtte mbi'. Sya, tataa mod li mbi' gan ne'la'de mbi' xal' huan' liz mbi' par yòo huan' liz mbi', li huan' huan' che'n mbi'.

⁴⁰ Cona, ngue niin loo gu': Altant gure gu' loo cón chenen tac zin thib huiz no zin thib ze co'se' yende chó mèn ta' cuent no co'se' indyóode mèn cón gác huiza. Huiza, chàa, galen loo izlyo' ndxè' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.

Trè' ndlu' cón che'n thib moz co' altant ndyoo loo zin' no cón che'n tedib moz co' ialtante ndyoo loo zin' co' ngue go xo'fzin' moz.

(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Sya, mnibdi's Pedr loo Jesús. Ndxab Pedr:

—Tad, ¿ché' ante cón che'n nu' co' nac myen' xin' mté'th U' ndyoodi's U' di's co' mtetac U' di's ba' o ché' ngue toodi's U' di's ba' cón che'n ryete mèn co' nzi yòn di'sa, cà'?

⁴²⁻⁴³ Ndxab Tad Jesús loo Pedr:

—¿Chó moz ñibe' patrón gac moz mandador liz patrón, no loo taamas moz liz patrón par ñibe' moza loo taamas moz, no ta' moz con' hua xtàa moz co'se' gáal hor hua moz, à'? Niin loo gu' chó gac moza. Gac moz mandador, moz co' altant ndoo loo zin' patrón no co' ndyubdi's ndac loo patrón. Huen nda moza co'se' ndye'th patrón moz, ngua patrón moz viaj,

⁴⁴ no ñèe patrón moz ndli moz xal mtan' patrón di's loo moz. Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Le' patrón moz ñibe' par gac moz mandador loo ryethe con' ngue no patrón liz patrón.

⁴⁵ Per, angab na'i, chele' moza li xtùuz no gab moz loo lezo' moz le' patrón moz lyen' huax huiz no ne'zingàade patrón moz, sya, tlo moz, tetii moz taamas xtàa moz. No tetii moza criad, ne. Más de cona, tlo moz, hua moz, no gu moz, no ale axta tyuuz moz.

⁴⁶ Làth xtau'a, patrón moz zin thib huiz co' indub bedte moz zin patrón moz. No zin patrón moz thib hor co' indlide moz xtùuz zin patrón moz. Le' sya, patrón moz tyen mached no làa patrón moz mached rloo moz axta guth patrón moz moz. Tataa mod li patrón moz loo moz par yòo moz co'te' yòo mèn co' ne'tyalte yila's loon.

⁴⁷ Le' tedib moz co' nonque' no co' naneeque' xal nac co' ndlya's patrón moz li moz no ne'nglide moza no ne' ne' ndubdi's ndac moza ro patrón moz, patrón moza ta' che'n moza axta plóthe.

⁴⁸ Per moz co' inonte no co' inda'de cuent xal ñibe' patrón moz no mbli moz con' co' indxàalte li moz, mastale' ndxàal ta' patrón che'n moz, per xhuite ta' patrón che'n moz. Tac mèn co' más

mté'th mod che'n patrón par li ndac mèn co' ñibe' patrón, loo mènà más tan' patrón di's par li mènà con' lya's patrón. Le' loo mèn co' ngòp patrón más confians na, loo mènà tolo chal patrón par li mènà más con' ndac co' lya's patrón li mènà.

Mbez Jesús loo mèn: Por cón chenen ndxàc chop ned mèn.

(Mt. 10.34-36)

⁴⁹ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Daa ndal par go xo'fen cón che'n mod co' ndxàp mèn loo izlyo'. No por con' ndal lo xo'fen cón che'n mèn, con'a li càb loo mèn tlo mèn, tyub quì tyub bèel lezo' mèn ñèe mèn xtàa mèn por cón chenen. ¡Ngaca cón gàca! Luega tlo gàca loo mèn. ¡Huen!

⁵⁰ ¡Cara! Huen huen naneen le' mèn tetì daa axta gath daa. No naneen nzo yen' nzo xique' daa gàcque' con'a loon. No thib ndlyazen setilte riida loon.

⁵¹ ¿Ché' ndli gu' cuent le' daa ndal loo izlyo' par lin le' gu' cue ban rye nda gu' no rye ndye'th gu' làth xtàa gu', cà'? Yende xàa. Ndxè'leque', daa ndal par lin zyal di's zyal cuent làth gu'. No axta gàc gu' chop ned mèn làth xtàa gu' por cón chenen.

⁵² Tac desde nalle' par delant ga'y mèn co' naban thib yòo co' nac liz mèn, son mènà tyoo xà' lezo' loo xtàa mèn co' naban yòoa. Mènà cue yoo con taachop mèn co' nzo leque yòoa por cón chenen.

⁵³ Lomisque' mod gàca loo taamas xtàa mèn, ne. Leque gundanbi' yecloo ñèe xgan' gundanbi'. No leque xgan' gundanbi' yecloo ñèe gundanbi'. No leque gundangot yecloo ñèe rsap gundangot. No leque rsap gundangot yecloo ñèe gundangot. Le'

mèn co' nac xna'zap na, yecloo ñèe xa'got co' nac xìix. Le' xa'got co' nac xìix na, yecloo ñèe xna'zap por cón chenen.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn xá mod ta' mèn cuent cón che'n tiemp ndxè'.

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—Co'se' ñèe gu' ndxetoo xcuau par ned ndlyen huiz, mbez gu': Yamerle' lyàa yùu, cara. No licque', ndxàca tataa loo gu', ¿lé'?

⁵⁵ No co'se' ñèe gu' ndryo' mbii par ned sur, mbez gu': Anze'f thib bée lyàa. No, licque', ndxàca loo gu', ¿lé'?

⁵⁶ ¡Aa mèn izlyo'! Aa que ndxác gu' ntembìi gu' ro gu' no ntembìi gu' xti's gu'. Non gu' xá ñaa co' ndxác co'se' ngo' gu' cuent cón che'n señ co' ndxú' loo bé' no señ co' ndxác loo izlyo'. Chele gu' tataa non no nda' gu' cuent cón che'n bé' no izlyo', ¿chonon ne'gácte gu' ta' gu' cuent cón che'n con' co' ndxác le'n tiemp ndxè' xal nda' gu' cuent cón che'n señ co' ngüi' gu' no co' ñaa gu', à'?

Tad Jesús ngue lu' loo mèn: Fcua'n gu' mod tàl gu' loo di's no loo cuent con mèn co' nac xtàa gu'.

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ ¿Chonon indlide gu' par leque gu' tub rez cón che'n gu' no par li gu' con' co' nac con' nambìi no con' co' nac con' nali, à'?

⁵⁸ Chele' chó mèn ta' part cón che'n gu' loo xcal no ya no mènna gu' yòolau par ya be' gu' loo xcal yòolau, más huen cua'n gu' mod xá mod tàl gu' loo di's no loo cuent ned nda' gu' par ne'hue'de mènna gu' loo xcal. Tac chele' cón che'n gu' tyub rez loo

xcal, xcal ta' gu' loo tenient par ya que' tenient gu' lezi'f.

⁵⁹ Na nii loo gu': Ne'ryo'de gu' lezi'f axtaque' quix gu' mult co' quib xcal lad gu'. Sya, ryo' gu' lezi'f.

13

Tad Jesús ngue yab loo mèn: Naquin lyàa yéc gu' no lyàa lezo' gu' par tyon' xtol gu' no xquin gu' par tataa mod zye' mod co' ndxàp gu'.

¹ Leque le'n huiza, ngua plá mèn loo Jesús par ngua ta' mèn cuent loo Jesús xá mod asembli Pilat mandad mbeth solndad ndxep mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile láth ngo mèn le'n templ par mcos solndad ren mèn con ren má' co' mbeth mèn par xo mèn rena loo Diox.

² Jesús ndxab loo mèn:

—¿Ché' ndli gu' xtùuz no ché' ndli gu' cuent le' con' co' ngòc loo mèn par ned le'n yèezya' che'n làaz mèn galile ngòc loo mèn por ngòc mèn co' ngòp más xquin no xtol leque taamas mèn co' ngòc mèn gulàaz mèn, cà'?

³ Yende xàa. Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyàade yéc no ne'lyàade lezo' loo con' ye'rsin' co' ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp gu', gu', ne, lyux.

⁴ ¿Ché' ndxela's gu' co'se' nguth ryete si'n pson mèn co' nguth co'se' mbua's ftoo che'n thib yòobé' co' mdub co'te' ngure tanc che'n Siloé co' ngob che loo mèn, mèn más ngòp xquin no xtol leque taamas mèn co' nzo ban ciuda Jerusalén, cà'? Yende xàa.

⁵ Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' ne'lyàade yéc no ne'lyàade lezo' gu' loo con' ye'rsin' co' ndli gu' no chele' gu' ne'zye'de mod co' ndxàp gu', gu', ne, lyux.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús cón che'n thib yaa ngudyuug.

⁶ Jesús ndxab loo mènà, ne:

—Nde tetaquen thib con' loo gu'. Ngo thib mbi' co' ngòc patrón. Mbi'a mque no thib xan' yaa ngudyuug loo xyòn mbi'. Ndxàc plá lín' seguid nda tee hui' mbi' loo yaa ngudyuug ñeene' ché' ndoole' ngudyuug loo yaa. Per co'se' ndyee tee hui' mbi' loo yaaa, nec thib ngudyuug ñèede mbi' ndoo loo yaaa.

⁷ Sya, ndxab mbi' loo moz mbi' co' ndli zin' loo yòoa: Hui' nexa, moz. Nde teele' son lín' seguid ndalen loo yaa ngudyuug ba' par ñeen ñeene' ché' ndoole' ngudyuug loo yaa ba'. No co'se' ndalen, ñèeden nec thib ngudyuug loo yaa ba'. Más huen fcho' yaa ba' tac nca'i loo xyónen.

⁸ Per moz co' ndli zin' loo yòoa mcàb loo mbi'. Ndxab moz: Tad, la'a tee tooi lín' ndxè'. Nda tele'en yòo xàn'a no gon be'f xàn'a.

⁹ Ne'stolque' lín' ndxè' ta'i xlè. Per chele'i ne'ta'de xlè, syase, li U' mandad cho'i.

Tataa ndxab Jesús loo mènà par lu' Jesús loo mènà le' Diox ncha'la's tìn' loo mèn. Per chele' mèn ne'tyalte lyàa yéc mèn no chele' mèn ne'tyalte lyàa lezo' mèn loo con' ye'rsin' co' ndli mènà no se' mènà mod co' ndxàp mènà loo Diox, telux Diox mènà.

Thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, mteyac Tad Jesús thib xa'got co' mteleng mbii xís.

¹⁰ Ngoloa, ngòc thib con'. Thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa, Jesús ngue lu' mèn le'n thib sinagog.

¹¹ Làth mèn co' ngo le'n sinagoga, ngo thib xa'got. Xa'gota ndxàcle' si'n pson lín' ngue no thib mbii ye'rsin'. Mbii ye'rsin'a mbli mblyeng xís xa'gota. Le'n rye lín'a, yende mod ndoo lì xís xa'gota thidtene.

¹² Co'se' gunèe Jesús xa'gota, Jesús ngurez xa'gota. Ndxab Jesús loo xa'gota:

—Ngot, ya ne'tolode que nol mbii ye'rsin' ba' xís.

¹³ Sya, ante mxo'f Jesús ya' Jesús loo xa'gota, leque hora mdoo lì xís xa'gota. Ndxab xa'gota:

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon. Mteyac Tad ba' daa.

¹⁴ Per mbi' co' ngòc jef che'n sinagog co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagoga, anze'f ngocloo mbi' loo Jesús tac mteyac Jesús xa'gota huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Sya, ndxab mbi' loo rye mèn co' nziri':

—Xop huiz nac thib sman par li mèn zin'. Más huen yi'th gu' le'n huiz sman par gac remed gu'. Ne'yi'thte gu' huiz co' nac huiz descans par gac remed gu'.

¹⁵ Sya, ndxab Jesús loo mbi' co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn le'n sinagog:

—¡Aa que ndxácl ntembii rol no ntembii xti'sl con xtàal loon, cara, gu' co' thidte mod ndxàp loo cón che'n huiz descans. ¿Ché' nzo chó gu' co' nziri' trè' co' nac arid mènley' ne'xacte gu' ngon gu' no ne'xacte gu' burr gu' huiz sabd co' nac huiz descans par ya ta' gu' nít gu' ngon gu' no burr gu' huiz descans, à'? Txac gu' má' gu', ¿lé'?

¹⁶ Lomisque', tan cuent loo gu' cón che'n xa'got ndxè' co' nac bin Abraham co' ngolo mteyaquen. Mebizya mtedó' xa'got ndxè' con thìb yíiz mbii che'n xpíi ye'rsin' co' mbli mteleng yíiz xa'got ndxè'. No ndxàcle' si'n pson lín' thidtene mteleng mbii xís xa'got ndxè'. No nalle' ndlyazen ñee gu' loon: ¿Ché' ngue li gu' cuent indxàalte xaquen xa'got ndxè' loo yíiz mbii co' ndub xís xa'got ndxè' par yac xa' nalze co' nac huiz sabd co' nac huiz descans, cà'?

¹⁷ Co'se' ngolo ndxab Jesús di'sa, ryete mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n Jesús mthyon tìn'. Per ndxe'leque', taamas mèn co' nziri', anze'f mdyac lezo' mèn co'se' gunèe mèn con' roo con' xèn co' mbli no Jesús xa'gota loo mèn. Thiba con' ndxè'.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' mtetac Tad Jesús cón che'n biz bin mostaz.

(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸ Le' tediba na, Jesús ndxab loo mèn:

—Nde niin thìb con' loo gu' cón che'n xal nac mod co' ñibe'pe' Diox loo mèn nalle'.

¹⁹ Mod co' tlo yar' mèn co' ndyal yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn, le'i nac xal biz bin mostaz co' mblo thìb mbi' bin loo xyòn mbi'. No ndryoo nxyèn huan mostaza yamerle' xal thìb xan' yaa xcàl. No ale axta mbin bé' ntoxcua' xyòn mbin loo huan yaa mostaza.

Trè' ndlu' cón che'n di's co' ngue tetac Tad Jesús no co' ngue go xo'f Tad Jesús cón che'n dii levadur loo mèn.

(Mt. 13.33)

²⁰ Ndxab Jesús loo mèn, ne:

—¿Xá nee gu'? ¿Chó con' tetaquen mod co' ndxàc co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn nalle'?

²¹ Pues mod co' tlo ngue ñibe' Diox loo mèn nac xal co'se' xèegà xèegà ndxos con' ye'rsin' con con' ndac co' ndlu' cón che'n di's ndac loo mèn dib athu izlyo' xal co'se' ndyen thìb xa'got ndxepete dii levadur par ncos xa' son bols harin par tyoo bes co'f par toxcua' xa'gota pan.

Tad Jesús ngue yab loo mèn le' mèn co' ndxòo loo cón che'n Diox nac xal mèn co' ndxòo ro thìb puert naya.

(Mt. 7.13-14, 21-23)

²² Ngolo mdoodi's Jesús di'sa, mxen Jesús ned. Nda Jesús par ned ciuda Jerusalén. Co'se' nda riid Jesús, nguri'th Jesús le'n rye ciuda no le'n rye yèez co'te' mblu' Jesús cón che'n di's ndac loo mèn.

²³ Ned nguri'th Jesús ngo thìb mbi' co' mnibdi's thìb con' loo Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—¿Ché' ndyac U' ndxepete mèn nzo co' lyá' loo ryethe con' ryes, lé'?

Jesús mcàb loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

²⁴ —Bli gu' purad yòo gu' loo cón che'n Diox tac loo cón che'n Diox anze'f nagàn nac par yòo mèn. Mod co' yòo mèn loo cón che'n Diox nac xal co'se' ndlya's mèn yòo mèn ro thìb puert co' anze'f naya. Anze'f huax mèn nzo co' lya's yòo loo cón che'n Diox per ne'gácte mèna yòo mèna loo cón che'n Diox.

²⁵ Tac ne'stolque' gàca loo gu' ne'tyalgàde gu' yòo gu' loo cón che'n Diox. Sya, gàca loo gu' loo cón chenen xal co'se' mtau' thìb mbi' co' nac gundan puert ro ned liz mbi' ndxáal yál'. Yiloa, syare' nde mèn. Ndoò mèn ro ned. No nte's mèn ryo'.

Mbez mèn loo mbi': Tad, fxa' U' puert par yò nu'. Sya, mbi' co' nac che'n liza càb loo mèn. Gab mbi': Byàa gu'. Ne'needen pá ned ngro' tee gu' no ne'needen pá ned ngro yáal gu'.

²⁶ Axta syare', tlo gab gu' loo mbi' co' nac gundana, co' nee di's, daa nac mbi'a: Nu' nduhua no U'. No ngu no nu' U'. No mblu' U' nu' co'se' mbi'th riid U' làaz nu'.

²⁷ Per mbi' càb loo mèn no ñee mbi' loo mèn: Na guniile' loo gu': Ne'needen pá ned ngro' tee ngro yáal gu'. Biiche gu' loon, rye gu' co' nziri' ro puert ba', gu' co' ndli con' ye'rsin'.

²⁸ Co'se' gath gu', bii xpíi gu' no alm gu' le'n ye'rbíil. Tya tlo gu' gón' gu' no hua le gu'. Tac axta syare' hui' gu' loo Abraham no loo Isaac no loo Cob. No hui' gu' loo ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox póla co'te' ngue ñibe' no mèn Diox co'te' ñibe'pe' Diox loo ryethe con'. No axta syare' li la's gu' cón che'n co' ngue niin loo gu' ndxè'. Per ale ndxe'leque', ne'yòode gu' làth mèn thidtene.

²⁹ Co'se' gác tiempa, yí'th rye mèn co' naban par ned ndlyen huiz, no mèn co' naban par ned mbix huiz, no mèn co' naban par ned nort, no mèn co' naban par ned sur par yò mèn co'te' ngue ñibe'pe' Diox. Tya gàca loo mèn angta'la's Diox huax con' ndac loo mèn xal co'se' ndxò mèn loo thib'ni par tyac tín' lezo' mèn. Tataa gàca loo mèn loo Diox.

³⁰ Tiemp ndxè' nzoque' mèn co' pente mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mèn cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Mèn sangngola's co'se' mbìn mèn di'sa no ngòoque' mèn loo cón che'n Diox. Per lomisque',

nzoque' huax mèn co' mxyal' ned mxyal' yó' loo par ndxòn mènà cón che'n di's ndac xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. Per mastale' mbìn mènà cón che'n di's ndaca, ne'ndalte mènà ngòo mènà loo cón che'n Diox.

Tad Jesús mbín' co'se' mbli Tad Jesús xtùuz cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

(Mt. 23.37-39)

³¹ Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mèn, leque le'n huiza mzin ndxep mèn xley' farise loo Jesús. Ndxab mènà loo Jesús:

—Byàa. Gro' trè'. Tac Herod co' nac rey ndlya's guth lùu.

³² Jesús mcàb loo mènà. Ndxab Jesús:

—Byàa gu' no guuz gu' loo Herod co' nac xal mbée co' ngo to': Hui', Herod. Mbi' co' lèe Jesús gunee loo nu': Nalze no yé' be' go'en xpíi ye'rsin' loo mèn. No be' teyaquen mèn yíiz. No axta huize' telon zin' co' ngue xo'f zin'en.

³³ Taapláte huiz no maste be' ngue tee xo'f zin'en co' nac huiz co' ngue que tee'pe'en taachu'th. Yíloa, tenen ned. Gan par ned ciuda Jerusalén tac yende mod gath thib xa' co' nde'th di's co' ndxab Diox thib lad co'te' inacte le'n ciuda Jerusalén.

³⁴ ¡Aa mèn ciuda Jerusalén, gu' co' mbeth mèn co' mbi'th te'th di's co' ndxab Diox! No mbuaa'd quèe gu' mèn co' mbi'th lo yalbàn co' nac di's ndac che'n Diox loo gu', mèn co' mtel' Diox loo gu'. Ne' pól ndxàc mblyazen thidte queltàan gu' loon xal ndli nguiiddol colec co'se' ngue's nguiiddol colec nguiid yen' xàn' xíl' nguiiddol colec per thidtene ne'ndalte gu' ngàca tataa loo gu', ey.

³⁵ Per nalle', hui' gu' nexa. Na nii loo gu', mèn ciuda Jerusalén, le' Diox mblá'ya'le' gu'. Más de cona, gu' ya ne'berede hui' loon axta co'se' zin huiz no zin ze co'se' gab mèn: Anze'f ndyac tín' lezo' mbi' co' nde por lèe che'n Tad Diox.

14

Jesús mteyac thib mbi' co' mque no yíz quì.

¹ Ngòc thib con' loo Jesús thib huiz sabd co' ngòc huiz descans tiempa. Jesús ngua thuhua no thib mbi' co' ngòc jef che'n mèn xley' farise liz mbi'. Le' taamas mèn xley' farise co' nziri'a na, xèe nzi la's loo Jesús.

² Ngo thib mbi' co' mxac yíz quì làth mèna loo Jesús, ne.

³ Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' ngòc maistr che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo mèn xley' farise. Ndxab Jesús:

—¿Xá nee gu'? ¿Ché' ndxàal teyaquen thib mbíz huiz co' nac huiz descans o ché' indxàalte lina, cà'?

⁴ Per mèna xèe ngure. Yende chó ngabte mèna. Sya, mxen Jesús ya' mbi'a. Mteyac Jesús mbi'a. Ndxab Jesús loo mbi':

—Byàa par lizl, ndee.

⁵ Ngoloa, ndxab Jesús loo mèn xley' farise:

—Yende chó gu' co' nziri' trè' co' ne'co'de thib burr gu' o thib laa ngon gu' le'n thib tó' huiz sabd chele' thib burr gu' o ngon gu' ngòb che le'n tó' huiz sabd co' nac huiz descans, ¿lé'?

⁶ Mèna yende cón ngác ncàb loo Jesús. Thiba con' ndxè'.

Tad Jesús ngue tetac cón che'n Tad Jesús no ngue go xo'f Tad Jesús loo mèn xal co'se' ndxàc convid mèn par ya mèn loo thib yalhua co'te' mselya' thib ned myen'.

⁷ Le' tediba na, xèe ngüi' Jesús xal ndxàc mèn co' nda fandang co'te' mselya' thib ned myen'. Mdub mèn loo asient co'te' más tyu' mèn no tye's mèn loo xtàa mèn loo mes. Jesús mco'x di's ndxè' loo mènà. Ndxab Jesús loo mènà:

⁸ —Nde niin thib con' loo gu': Co'se' chol mèn yi'th nee loo gu' par ya gu' fandang co'te' selya' thib ned myen' par ya thuhua gu', ne'tyubte gu' loo asient co'te' ndyub mèn co' más ndli cuent nac mèn roo no mèn xèn tac, ne'stolque', yi'th mèn co' más nzo'f lèe nzo'f xti's leque gu'.

⁹ Le' sya, mèn co' mbli convid ryop ned mènà, ñee mènà loo gu': Fta' asient co' ndubl ba' tyub mèn ndxè' loo mes. Sya, mènà xít too gu' loo asient loo mes. Sya, que nzo ne'ñee lezo' gu', yitoo gu' loo asient loo mes par tyub mènà co'te' yitoo gu'. Le' gu' na, nalyat nde'fro ya tub gu' loo asient co' nziri' axta squin le'n nyòo. ¿Xá lyàai le'n lezo' gu' li mènà tataa loo gu', sya?

¹⁰ Ndxè'leque', co'se' li mèn convid gu' par ya thuhua gu' sa lua' gu' co'te' mselya' thib ned myen', na nii loo gu': Más huen tyub gu' loo asient co' nziri' axta squin le'n nyòo par ñee mèn, co' ngua li convid gu'a loo gu', tyub gu' loo asient co'te' ndxàal más tyu' gu': Amiu, ftub co'te' más ndyu' mèn ba'. Le' sya, tataa mod más tyu' gu' loo mèn co' ndub loo mes.

¹¹ Tac mèn co' asendli ndye's, thyon mènà loo Diox. Le' mèn co' ndxàp mod no indlu'de mènà

ndye's mènà, Diox li loo mènà le' mènà gàc mèn roo no mèn xèn loo Diox.

¹² Ndxab Jesús loo mbi' co' mbli convid Jesús, ne:

—Co'se' lil thib yalhua, que naca xhui, que naca rsè, ne' lidel convid mèn co' nac amiu lùu, ne' ne' lil convid mèn co' nac mèn huespe'l, ne' mèn co' nac mèn gulizl, ne' mèn ric co' nac vecinl. Tac mènà lique' convidl cadque' co'se' li mènà yalhua. Chele' lùu ante ndli tataa, sya, ante nda'l gust lezo'l no ndyacl ndxàc con' ndac lool. Per loo Diox ne'yòode cuent cón che'n con' ndlil.

¹³ Ndxè'leque', co'se' lil thib yalhua, bli convid mèn prob, no mèn yíiz, no mèn renc, no mèn sieu.

¹⁴ Huen ndal chele' lùu li tataa loo mènà tac mènà ne'gácte quix por con' mda'l nduhua mènà. Le' part cón che'nl na, Diox li anggàc con' ndac lool co'se' gàc huiz co'se' ryo xban mèn co' nac mèn nali no mèn nambìi loo Diox.

Trè' ndlu' cón che'n thib yalhua co' ndlu' xá mod ndlya's Diox yòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁵ Co'se' mbìn thib mbi' co' nzo làth mèn co' mdub loo mes tataa ndxab Jesús, mbi' ndxab loo Jesús:

—Ndyac lezo' mèn co' hua no U' làth mèn co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁶ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Thib mbi' mbli convid huax mèn par yi'th mènà loo thib yalhua co' li nab mbi'.

¹⁷ Co'se' ngóol hor hua mènà, mbi' mtel' moz mbi' par ngua li moz avis loo mènà par yi'th mènà loo yalhua. Ndxab moz loo mènà: Bli gu' purad par ya thuhua gu' loo yalhua tac con' co' hua gu' ngòc nable'.

18 Per ryete mèn co' ngòc convida, thidte mcàb mènà loo moz co' ngua lì avis loo mèn. Ner mbi' co' ngòc avis looa, mbi'a ndxab loo moz co' ngua li avisa: Na ngolo mxi thìb le' xyònen, no nalle' daa nda tee hui' xá nax xyònen. ¡Cara! Guuz loo patronl nee patronl xá mod li patronl par ba'. Na ne'gade loo yalhua.

19 Le' tedib mbi' na, ndxab: Na ngolo mxi ga'y ned ngon. No nalle' nda lin preb má' xàn' yaarad par ñeen ñeene' xá ryo' má'. ¡Cara! Guuz loo patronl nee patronl xá mod li patronl par ba'. Na ne'gade loo yalhua.

20 Le' tedib mbi' na, ndxab loo moz: ¡Cara! Na ngolo mselya' con thìb mza'. No conate ndli yende mod gan loo yalhua. Guuz loo patronl nee patronl xá mod li patronl par ba'. Le' daa ne'gade loo yalhua.

21 Co'se' mbere moz, ndyàa moz par liz patrón, mda' moz cuent xá mod ngòca loo moz loo patrón. Co'se' mbìn patrón di's co' ndxab moz cón che'n mènà, anze'f ngocloo tín' patrón moz con mènà. Sya, ndxab patrón loo moz: Goror huàa cua'n mèn co'te' nac ned yòo no co'te' nac rye ned co' nsyo le'n yèez par ya xil mèn prob, no mèn yíiz, no mèn renc, no mèn sieu, yi'th mènà loo yalhua.

22 Ngoloa, co'se' ndye'th moz, ndxab moz loo patrón moz: Daa mblile' xal mnibe' U' loon. No tatabe' nalath co'te' tyubre' mèn par yi'th mèn loo yalhua.

23 Patrón mbere ndxab loo moz tedib vez: Bere, huàa tee hui' co'te' nac ned yòo no rye co'te' nsyo ned. Por fuerz guuz loo rye mèn co' zyál'l par yi'th mènà, hua mènà no par yi'th mènà, gu mènà. Tac

ndlyazen zyè lizen con rye mèna.

²⁴ Tolo ndxab patrón loo moz: Na nii lool: Nec thib mèn co' nerleque' mblin convid ne'taden lugar loo mèna yòo mèna le'n nyòo lizen par yòo mèna loo yalhua.

Trè' ndlu' cón che'n con' ryes co' tyactü mèn, mèn co' yòoque' loo cón che'n Crist.

²⁵ Ngoloa, anze'f thib mèn mdoo nque xís Jesús. No mbere Jesús ned xís Jesús. Mbez Jesús loo mèna:

²⁶ —Chele' chó gu' nde nque xísen, no más ndli gu' cas xud gu', no xna' gu', no xa'got gu', no xin' gu', no hues gu', no fta'n gu', no ndxàc chop lezo' gu' chonon mblá' gu' yalgon' gu' no ryethe con' co' nda' gust lezo' loo izlyo' ndxè' leque más nque li gu' cas cón chenen, yende mod gác gu' myen' xin' mté'th daa.

²⁷ No gu' co' ne'xecte gác ngòc nguàal con' loo gu' por cón chenen, gu'a yende mod gác myen' xin' mté'th daa.

²⁸ Jesús tolo ndxab loo mèna:

—Nde niin tedib con' loo gu', ne: Angab na'i, chele' chol gu' co' nziri' trè' ndlya's toxcu'a' gu' thib liz gu' con vari no con ciment co' gác chop son pis, ner ndyub gu' par co xnee gu' plál li gu' gast no par ñee gu' ñeene' ché' taal tmi co' mqueltàa gu' par telo gu' zin'a, ¿lé'?

²⁹ Per ndxe'leque', chele' gu' msèle' cimient co'te' tyub liz gu' no ne'líde gu' gan telo gu' liz gu'a, le' sya, ryete mèn co' hui' tataa nac zin' co' nque li gu'a, tlo mèna xis no mèna gu'.

³⁰ No gab mèna: ¡Ay, prob mbi' ba' izlyo'! Mbi' ba' nque xít te'f thib liz mbi' co' nac chop o son pis no

ale ne'nglide mbi' gan ntelo nxít te'f mbi' liz mbi' ba'.

³¹ Tolo ndxab Jesús loo mènà: Nde niin tedib con' loo gu', ne: Chele' thìb rey nzo lezo' li rey thìb xó' con tedib rey, ¿ché' ngue li gu' cuent ne'tyubte reya ner par co xnee reya ñeene' ché' tli si' mil solndad che'n reya gan loo gal mil solndad che'n tedib rey co' nac ngolo ngola's co' nde li xó' loo solndad reya, cà'?

³² No chele' ner reya mblo xnee ne'lìde ner reya gan loo xó', no tatabe' tith nzo tedib reya, le' sya, ner reya tel' di's loo tedib rey par tàl ner reya loo di's no loo cuent par tataa mod tu' tàl rey ndxè' loo di's no loo cuent.

³³ Cona, ngue niin loo gu': Chele' chol gu' más ndli cas loo cón che'n gu' leque li gu' cas loo cón chenen, gu'a yende mod gác lìcpe' xin' mté'th daa.

Tad Jesús ngue tetac loo mèn cón che'n ted co' nguri'th xla' co' ya inteziide co' ndxuhua mèn.

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ Nde niin tedib con' loo gu', ne: Anze'f huen nac ted. No axta arid nquin mèn ted. Per chele' ted nac ted nala, ¿xá mod gác nazii teda no xá mod tezii ted con' ndxuhua mèn, sya? Yende mod gáca tataa tac ted nac ted, ¿lé?

³⁵ Ne'lìde sirv ted par gác ted yòo. Ne' ne' li sirv ted par gác ted be'f. Alithe cobii mèn ted. Gu' co' ndxaa'd di's ndxè', bìn gu' di's ndxè' no fta' gu' cuent co' huenleque' cón nee di's di's ndxè'.

15

Tad Jesús ngue tetac cón che'n mèn co' alith nziri' loo izlyo' xal thib mbacxil' co' mdyuhuan.

(Mt. 18.10-14)

¹ Láth be' ngue toodi's no Jesús mènà, rye mèn co' ndli cobrar tmi cón che'n contribución no rye mèn co' ngòp xquin no co' ngòp xtol mbii gax loo Jesús par gòn mènà di's co' ndyoodi's Jesús.

² No co'se' ñèe mèn xley' farise no mèn co' ngòc maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa xal mqueltàa mèn loo Jesús, xèe ndla's mènà loo Jesús. No xexte mbez mènà loo xtàa mènà:

—Hui' gu' nexa. Mbi' ba' nqueltàa no mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol. No axta ndxuhua no mbi' mèn ba'. Nazab ngue li mbi' ba', ¿lé'?

³ Jesús ndxab loo mènà:

⁴ —Nde niin thib con' loo gu': De loo rye gu' co' nziri' trè', angab na'i, ¿ché' nzo thib gu' co' ngue no thib ayo mbacxil' no láth ngue tee queno gu' mbacxil'a, xexte mdyuhuan thib mbacxil' ngro' mbacxil' làth partid, ché' ne'yòode valor loo gu' par lá' gu' rye partid mbacxil', co' nac thap gal nzo si'n thap mbacxil' ante mbacxil' ned huana co'te' nac segur par ya cua'n gu' mbacxil' co' taa mdyuhuan axtaque' zyal gu' thib mbacxil'a, cà'? Lìcque', lá' gu' rye mbacxil'a thib lugar, ¿lé'?

⁵ No co'se' zyal gu' mbacxil'a, xo'f gu' mbacxil'a xís yen gu', tant ndyac lezo' gu' mzyal gu' mbacxil'a. No ndye'th no gu' mbacxil'a, ¿lé'?

⁶ No co'se' zin gu' liz gu', li gu' par queltàa mèn co' ndxàc amiu gu' no mèn co' ndxàc vecin gu' liz gu'. Sya, gab gu' loo mènà: Quede gu' par tyac

lezo' gu' con daa tac daa mzyalle' mbacxil' daa co' mdyuhuan.

⁷ Na nii loo gu': Lomisque' mod más tyac lezo' angl co' nzo loo bé' por cón che'n thìb mbi' co' mcua'n xtol co'se' lyàa yéc mbi' no lyàa lezo' mbi' loo Diox leque tyac lezo' angl ñèe angl thap gal nzo si'n thap mèn co' ndli cuent nac mèn mèn ndac no mèn co' ndli cuent inquinte lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn loo Diox par zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox. Thìba con' ndxè'.

Tad Jesús ngue tetac di's cón che'n mèn xal thìb billet co' mdyuhuan.

⁸ Le' tediba na, xá ñaa thìb xa'got co' ngue no si' billet no ntac thìb thìb billeta thìb ayo pes. No mtuhuan xa'gota thìb billet co' ntac thìb ayo pes. ¿Ché' ngue li gu' cuent ne'quede xa'gota xnì thìb brujit par cua'n xa' billeta abix ncan' no lo'f xa'gota le'n nyòo liz xa' lilleque' axta li xa' gan zyala? Zyalque' xa'i, ¿lé'?

⁹ No co'se' ngolo mzyal xa' billet co' mdyuhuan co' ntac thìb ayo pes, xa'got li par queltàa mèn co' ndxàc amiu xa'gota no mèn co' ndxàc vecin xa'gota. No gab xa'gota loo mèngota: Ndlyazen tyac lezo' gu' con daa tac mblin gan mzyal pes bchò co' mdyuhuaana.

¹⁰ Na nii loo gu': Tataa tyac lezo' angl loo Diox loo bé' por cón che'n thìb mbi' co' ngòp xquin no co' ngòp xtol co'se' ngulàa yéc mbi' no ngulàa lezo' mbi' loo Diox par mzye' mod ye'rsin' co' ngòp mbi' loo Diox.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n xtol mèn xal ngòca loo thìb mbyòo co' ngro' gundee.

11 Jesús ndxab loo mènà, ne:

—Ngo thib mbi' co' mque no chop xgan'.

12 Per mbyòo co' ngòc mbyòo bluz loo hues mbyòo, mbyòoa ndxab loo xud mbyòo: Pay, fta' U' herens co' mbez U' nac chenen par càan. Sya, xud myen' mbli rol herens myen' par càa thib thib myen' herens myen'.

13 Per pláte huiz ndxàc mcàaya' mbyòo bluz herenspe' mbyòo, mtlo mbyòo, mthop mtaa mbyòo rye con' ngòc che'n mbyòo par tho' mbyòoi. Mtho' mbyòo xyòn mbyòo, ne. Ngoloa, mxen mbyòo ned. Nda mbyòo tedib naciòn más tith loo làaz mbyòo. Tya, mteluxxù' mbyòo tmi mbyòo co' mque no mbyòoa. No mda' mbyòo gust lezo' mbyòo axta plóthe loo con' ye'rsin' con tmi mbyòo co' mtho' mbyòo che'n mbyòoa no co' mtho' mbyòo xyòn mbyòo.

14 Per co'se' ngolo mblixù' mbyòo gast tmi mbyòo, ngulàa thib huin tín' le'n naciona. Le' mbyòo na, mtlo mden' huin.

15 Sya, mcua'n mbyòo zin' liz mèn co' nac mèn naciona par li mbyòo zin'. Mzyalque' mbyòo zin'. Per mbi' co' mda' zin' mbli mbyòo, mbi'a mque no thib partid nguch. Mtel' mbi' mbyòo co'te' ngòc ranch mbi' par ngua queno mbyòo nguch no ta' mbyòo con' hua nguch.

16 Per prob mbyòo izlyo'. Axta mblya's mbyòo nguhua mbyòo tá' che'n yaa yis tá' co' nguaa mbyòo nguch par zyè lezo' mbyòo con tá' che'n yaa yis tá' tac patrón mbyòo anze'f tazad mda' co' ndxuhua mbyòo por huin co' ngulàa naciona.

17 Axta syare' mdub xnii yéc mbyòo no mdub

xnii lezo' mbyòo no ngulàa yéc mbyòo no ngulàa lezo' mbyòo loo con' ye'rsin' co' mbli mbyòo. Ndxab mbyòo loo lezo' mbyòo: Napló moz ngue zin' liz xuden. No nzo cón hua moz axta plóthe axta ndxan' xo'f con' ndxuhua moz. Per daa ndxath huin trè'.

¹⁸ Más huen beren, ndyàan co'te' nac liz xuden. No gaben loo xuden: Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa loo Diox no mcuanen xtol daa no xquin daa loo U'.

¹⁹ Ya indliden cuent nac daa xin' U'. Más huen li U' cuent nac daa xal thib moz U', ndyaquen.

²⁰ Sya, mxen mbyòo ned. Mbere mbyòo, ndye'th mbyòo par liz xud mbyòo. Tatabe' tithre' ndye'th mbyòo, gunèe xud mbyòo mbyòo. Sya, mblyat lezo' xud mbyòo gunèe xud mbyòo mbyòo. Mque' xud mbyòo carre. Ngua càa ned xud mbyòo mbyòo. Mde's mcàa xud mbyòo mbyòo. No msero xud mbyòo ro mbyòo.

²¹ Sya, ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, daa mcuan xtol daa no xquin daa loo Diox. No mcuanen xtol daa no xquin daa loo U'. Ya indxàalte daa gab U' le' daa nac xgan' U'.

²² Per xud mbyòo ndxab loo moz:

—Jer, huàa lo' gu' xab huen mbyòo. No ftegor gu' mbyòo xab mbyòo. No blo gu' thib ani cuen ya' mbyòo. No fque' gu' yilid nii mbyòo.

²³ Huàa xi gu' thib laa tor co' más nacha'. Beth gu' tora par hua na'. No li na' thib lni loo mbyòo.

²⁴ Tac mbyòo co' nac xgan'en ndxè' ngòc xal thib mèn co' nguth loon. No ale ndyaquen xgan'en ndxè' ngòc xal thib xa' co' ngro xban loon.

Mdyuhuan xgan'en ndxè' loon per nalle' ngro xo'f xgan'en ndxè' loon.

Sya, mtlo mèn guliz xud mbyòo. Mbli mènà lni loo mbyòo.

²⁵ Láth ndxàc lnia, mbyòo ndlyoa ngue zin' huan. Co'se' mzyèlè' izlyo' huiza, ndye'th mbyòo ndlyo par liz mbyòo. No co'se' nde zin gax mbyòo ndlyo liz mbyòo, ndxòn mbyòo ndlyoa ndxol' musc. No ngüi' mbyòo nzi yol' nii mèn.

²⁶ Sya, ngurez mbyòo ndlyoa thib moz co' nzo làth mèn co' nziri'a. Mnibdi's mbyòo loo moza. Ndxab mbyòo loo moz: ¿Chó lni nzo lizen, cara? ¿Cón ndxàc?

²⁷ Moza ndxab loo mbyòo: Huesl mzin, yey. No mbli xudl mandad mbeth nu' thib tor co' más nacha' par hua no xudl huesl. Tataa mbli xudl tac huesl huenque' mzin tedib vez.

²⁸ Per mbyòo co' nac mbyòo ndlyoa mdèn. No ngocloo mbyòo. Ale indlya'ste mbyòo yòo mbyòo liz mbyòo. Sya, ngro xud mbyòo ned. Ngua xi xud mbyòo mbyòo par ngòo mbyòo liz mbyòo tac mbyòo ndub tèn tya.

²⁹ Ndxab mbyòo loo xud mbyòo:

—Pay, U' nda'que' cuent napló zin' mblin loo U' huax lín'. No thidteneque' ndyubdizquen loo U'. Per U' ne'nglatte lezo' ngnèe U' daa par nda' U' mase thib chiv par nglin thib lni chu'th par hua non myen' co' ndxàc amiu daa.

³⁰ No nalle' mzin xgan' U' ba'. No mda' xgan' U' ba' gust lezo' xgan' U' con myen'got co' ndxòo lezo' li con' ye'rsin'. No ale mbli U' mandad mbeth moz thib laa tor co' más nacha' par mbli U' lni. ¿Ché'

ndyac U' anze'f huen nac co' ngue li U' ba', cà'?
Yende xàa.

³¹ Sya, ndxab xud mbyòo loo mbyòoa:

Ryete con' co' ndxàpen, le'i nac che'nl.

³² Per nalle' ndxàalque' li na' thib lni par tyac lezo' na' tac huesl co' ngòc xal mèn nguth loo na', ngòc huesl xal mèn co' ngro xban loo na' nalle'. Ngòc huesl mèn co' mdyuhuan loo na' per nalle' yub huesl mzin loo na'. Ya' ndyàa na'. Ne'yecloodel.

16

Tad Jesús ngue tetac di's loo mèn cón che'n thib mbi' co' ngòc mandador ye'rsin' co' mdyee ya' loo cón che'n patrón.

¹ Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Myen', nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' ric co' mque no thib mandador. Mzin thib huiz ngòo ndxep mèn co' mda' cuent loo mbi' ric cón che'n mandador le' mandador indyoode altant loo rsin' che'n mbi' rica.

² Sya, ngurez mbi' ric mandador. Ndxab mbi' rica loo mandador: Ndlyazen ta'l cuent loon. ¿Xá mod nac cuent co' mda' mèn loon cón che'nl, cara? Fta' cuent loon xal nac zin' co' ngue lil. Tac lùu ya ne'tolode gac mandador loo rsinen.

³ Sya, mbli mbi' co' ngòc mandadora xtùuz. Ndxab mbi' loo lezo' mbi': Per nalle' na, ¿cón lin? Patrón daa teche zin' loon. Más de cona, yende fuerz daa par que'en zin' huiz con barret no con yi'fyaa. No chele' daa ga na'b gòn, thyon daa ña'ben gòn.

⁴ Neequen xá ñaa co' lin par que non mèn co' ta' sa yèth huan no ta' mènna liz mènna par gòon plá huiz co'se' ne'ta'de patrón más zin' lin trè'.

⁵ Sya, ngurez mandador thib thib mèn co' ndeb loo mbi' rica. Mnibdi's mandador loo ner mbi' co' ndeba. Ndxab mandador: ¿Plál ndebl loo patrón daa, à'?

⁶ Mbi' co' ndeba mcàb. Ndxab mbi' loo mandador: Daa ndeb thib ayo barril aceit loo patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba: Ye's co' nac val lùu ndxè'. Ftub loo asient no xax xax toxcuá' tedib val. No ftub loo val le' lùu ndeb cho' psi' barril aceit no maste.

⁷ Ngoloa, mnibdi's mandador loo tedib mbi' co' ndeb loo patrón mandador, ne. Ndxab mandador loo mbi'a: ¿Lùu, à'? ¿Plál ndebl loo patrón daa? Mbi' co' ndeba ndxab: Daa ndeb thib ayo almud triu loo patrón. Sya, ndxab mandador loo mbi' co' ndeba: Ye's co' nac val lùu ndxè'. Nalle' ftoxcua' tedib val. Ftub cuent loo val co' toxcuá'l ba' le' lùu ndeb thap gal almud triu no maste loo patrón daa.

⁸ ¿Per máa mbi' ric! Lueg mden' lezo' mbi' ric no mda' mbi' rica cuent le' mandador ngòc lijerle' xal nac mod co' ndxàp mandador loo zin' co' ndyoo naa mandador. ¡Ne'yila'ste gu' con' nde niin loo gu'! Más nalas nac mèn co' alithe naban loo izlyo' ndxè' loo mod co' ndxàp mèn li mèn loo thib xtàa mèn no loo tedib xtàa mèn leque mèn co' mblá'le' ryethe cón che'n xab izlyo' no mèn co' ndyub xnìi yéc no co' ndyub xnìi lezo' loo cón che'n Diox loo rsin' che'n Diox.

⁹ Por cona, ngue tan'en di's ndxè' loo gu' le' gu' co' nac xal mandador che'n Diox, nalas gure gu' loo izlyo' ndxè' loo interes co' ncàb con' ye'rsin'

loo mèn par li zin' gu' che'n gu' co' ndxàp gu' par tataa mod gàc amiù gu' con huax mèn loo izlyo' ndxè'. Le' sya, lomisque' mod, gàca loo gu' co'se' gath gu' ndoo lite ta' Diox lugar loo gu' yòo gu' loo Diox co'te' ban gu' thidtene tac altant mdoo gu' loo zin' che'n Diox xal thib mandador ndac.

¹⁰ Mèn co' altant ndyoo no co' ñee rsi' ñee rso par quenap mènna co' nac che'npe' mènna con' co' ngue note mènna, mènna altantleque' tyoo no ñee rsi' ñee rso mènna par quenap mènna taamas huax con' chele' Diox li par que no mènna taamas con'. Le' mèn co' nquedii xtàa loo ndxepete con', mènna quedii xtàa loo huax con' chele' mènna li gan.

¹¹ Cona, ngue niin loo gu': Chele' gu' indyoode altant no ñee rsi'de gu' no ñee rsode gu' yalgon' co' nthop gu' no co' ndxàp gu' loo izlyo' ye'rsin' ndxè', ¿chó mèn gáp yalxla's loo gu' no chó mèn yila's le' gu' tyoo altant no ñee rsi' gu' no ñee rso gu' zin' ndac co' nac cón che'n Diox, à'? Yende mod gàca tataa, ¿lé'?

¹² No chele' gu' indyoode altant loo con' co' nac che'n taamas mèn, ¿chó ta' con' càa gu', con' co' gàc che'npe' gu', sya? Yende mod gàca tataa, ¿lé'?

¹³ Nde niin thib con' loo gu': Yende mod li thib moz sirv loo chop patrón. Bien li moz cas loo thib patrón. Le' loo tedib patrona yecloo moz ñee moz patrona. Bien más altant tyoo moz loo thib patrón. Le' loo tedib patrón na, tyoo xà' lezo' moz ñee moz tedib patrona. Cona, ngue niin loo gu': Yende mod xo'f zin' mèn zin' co' nac cón che'n Diox chele' mèn más nde yath nde lux ñee yalgon' che'n izlyo' ndxè'.

¹⁴ Per mèn xley' farise, co' más nde yath nde

lux ñèe yalgon', nzi yòn di's co' ndxab Jesús. Sya, ndxáp nxyán' mènà no mxìis nxyán' mènà ñèe mènà Jesús.

¹⁵ Jesús ndxab loo mènà:

—Anze'f thib con' ndli gu' par ndxàc gu' mèn ndac loo mèn. Per Diox non no nanee Diox xá nac con' co' ndli gu' xtùuz le'n lezo' gu'. Tac ryete con' co' ndli mèn cuent nac más con' roo con' xèn loo mènà, Diox ndxòo xyàn lezo' ñèe Diox mèn co'se' ndli mèn con'a.

Trè' ndlu' cón che'n mod co' mbli' Tad Jesús loo mèn cón che'n xá mod ndxòo mèn loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁶ Ndoore' gac tiemp co' mbi'th Juàn Bautist, nzo'fle' ley che'n Diox co' mxo'f Moisés loo mèn no nzole' libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox. Per axta tiemp co' mbi'th Juàn Bautist, mtlo mbyath mbyèn cón che'n di's ndac co' ndlu' xá mod ndlya's Diox ñibe'pe' Diox loo mèn. No ryete mèn co' mbìn di'sa nguátbèe par mbli mèn co' nzote mod li mèn par ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁷ Más inagànte naca lyux no lith no izlyo' no bé' leque ne'gàcte con' co' nac más be'the' co' mcàbgòn Diox li Diox loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Aa. Gàcpe'i.

Trè' ndlu' cón che'n mod co' mbli' Tad Jesús loo mèn cón che'n con' co' ndxàc co'se' selya' mèn tedib vez ndxelo mblá' mèn xa'got mèn tiempa.

(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)

¹⁸ Niin con' ndxè' loo gu', ne: Chele' thib xa'bi' negadi's tè'b no chobla' xa'bi' sa'l xa' no selya'

xa'bi' con tedib xa'got, sya, xa'bi'a ngue li yalburrid. Le' thib xa'bi' co' selya' con thib xa'got co' mtè'b sa'l no co' mchobla' sa'l, xa'bi'a ngue li yalburrid, ne.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n thib mbi' co' ngòc ric no cón che'n thib mbi' co' ngro' lèe Lars co' ngòc thib mbi' prob.

¹⁹ Jesús ndxab loo mèn:

—Nde tan cuent cón che'n co' ngòc loo thib mbi' ric loo gu'. Mbi' rica mdoc xab mbi' co' nabe's mdyoxcua' no co' ante nít nayèe ñaa. No ryete huiz ndli mbi' lni liz mbi' axta mod co' mblya's mbi' no xal nda' gust lezo' mbi' li mbi'.

²⁰ Ngo thib mbi' prob, ne. Mbi' proba ngro' lèe Lars. Mdoò thib loo yé's ya's dib lad Lars. Ndyee tub Lars ro ryo' liz mbi' rica.

²¹ Látha, ndyub bed Lars no ndyub quee lezo' Lars ña'b Lars pedaz yèth no nítyèth co' ndxan' xo'f loo mes co' ndxuhua mbi' rica par hua Lars par be'te' que' ni'i lezo' Lars. Láth ndub bed Larsa, nde ley mbac loo yé's ya's co' ndoo lad Lars.

²² Mzin thib huiz nguth prob Lars. Per angl che'n Diox mbi'th. Mbe' angl xpïi Lars no alm Lars par ngo no Lars Abraham co'te' ngo Abraham le'n paradis. Mzin huiz nguth mbi' rica, ne. Ngua ca's mèn thebol mbi' rica panteón. Le' alm mbi' no xpïi mbi' na, ndoo lite ngulàa le'n ye'rbii.

²³ Per láth nden' mbi' rica yaltii no ndxec nzyo mbi' le'n ye'rbii co'te' mbii xpïi no alm mèn ye'rsin' co' ndxath, gunèe mbi' rica tith nzo no Lars Abraham.

²⁴ Sya, ngrozèe mbi' rica. Ndxab mbi' ric loo Abraham: Tad Abraham, gulat lezo' U' gunèe U'

daa. Ftel' U' Lars ya tegaz Lars cuen ya' Lars con nít no yi'th tegaz Lars looz daa trè' tac anze'f nèe nac co' nden'en loo quìi no loo bèel co'te' nzon ndxè'.

²⁵ Abraham ndxab loo mbi' ric co' nguth: Mbi', fte' lezo'l, lùu anze'f huen ngua le'n rye tiemp co' ngo banl lada. Per prob Lars ndxè', anze'f thib con' ye'rsin' no con' nalyat ngòc loo prob Lars. No nalle', ale ndxe'leque', ndyac lezo' Lars co'te' nzo Lars trè'. Le' lùu na, ale ndxe'leque', nden'l ndxec nzyol loo quìi no loo bèel co'te' nzol ba'.

²⁶ Más de cona, ndri'th thib ftee co' anze'f na's tìn' trè' co' ntau' loo nu' no co' ntau' lool. No chele' lùu lya's riid co'te' nzo nu' ndxè', yende mod riidl. No chele' nu' lya's riid co'te' nzol ba', yende mod riid nu'.

²⁷ Sya, ndxab mbi' rica loo Abraham: Daa ña'b loo U', Tad Abraham, ftel' U' Lars ya Lars liz xuden

²⁸ co'te' ngue non ga'y myen' huesen, par ta' Lars cuent loo myen' huesen par tataa mod ne'yi'thte myen' trè' co'te' anze'f ndxàc yaltii loo mèn ndxè'.

²⁹ Per Abraham ndxab loo mbi' rica: Myen' ngue noque' di's co' mque' Moisés ye's co' nac ley co' mxo'f Moisés loo mèn. No ngue noque' myen' di's co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's loo libr. Loo di'sa nzoque' mod li myen' cas chele' myen' lya's tyubdi's.

³⁰ Mbi' rica mcàb loo Abraham. Ndxab mbi': Lica xá nee U' ba', Tad Abraham. Yende cón niin loo U' cón che'n di's co' ngolo gunee U' ba'. Per más segur gàca chele' thib mèn nguth ryo xban par ya mèn ngutha loo myen' huesen par ta' mèn ngutha cuent loo myen' huesen, ndyaquen. Sya, lyàa yéc myen'

no lyàa lezo' myen' no zye' mod co' ndxàp myen' par lyá' myen' loo ryethe con' ryes.

³¹ Abraham ndxab loo mbi' rica: Chele' myen' indlide cas no indyubdi'ste myen' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn no loo di's co' mde'th mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox, ne' ne' yila's myen' loo mèn co' yaa, mèn co' ryo xban làth mèn nguth.

17

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n con' ryes co' ndxàc loo mèn co'se' ncu'a'n mèn xquin mèn no xtol mèn.

(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)

¹ Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Thidteneque' nzoque' con' co' ndli par ncu'a'n mèn xtol mèn no xquin mèn. Per mandit mbi' too ze too yál', mbi' co' aseli par cua'n mèn xquin mèn no xtol mèn.

² Más huen ngàca nquedó' mèn thib quèe yees yen mbi' ye'rsin'a. No yiloa, cobii mèn mbi'a le'n nító' leque li mbi' ye'rsin'a le' mèn co' be' nau' loo no mèn co' be' nau' yéc ncu'a'n mènà xquin mènà no xtol mènà, mèn co' nac mèn co' pente mtlo ndxela's loo cón che'n Diox.

³ Anderhuen gu'. No gunee gu' xá nzi tee ban gu'.

Chele' chol hues xtàa gu' cua'n xtol cón che'n gu', gunii gu' loo hues xtàa gu'a no bco'x gu' ndxep loo hues xtàa gu'a. No chele' hues xtàa gu'a lyàa yéc no lyàa lezo' loo con' mbli hues xtàa gu'a, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' mcua'n hues xtàa gu' loo gu'.

⁴ Mastale' cua'n hues xtàa gu'a xtol no xquin hues xtàa gu'a loo gu' gaz vez thib huiz, no chele'

hues xtàa gu' yi'th loo gu' gaz vez no ñee hues xtàa gu' loo gu' gaz vez: Ya ne'bereden cuanen xtol daa lool, hues, le' sya, gu' co' ndxàc hues xtàa por cón che'n Crist, fteri'th ftecan' gu' xtol no xquin co' ndli hues xtàa gu' loo gu'.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n con' co' ndli mèn co'se', lìcpe', ndxela's mèn loo cón che'n Diox.

⁵ Myen' xin' mté'th Jesús co' ne' tedib lèe apostl, co' nee di's, mèn co' ndxe' di's cón che'n Tad Jesús, myen'a ndxab loo Tad Jesús:

—Tad, bli U' par tolo yila's nu' no tolo gáp nu' más yalxla's loo ryethe con' cón che'n U'.

⁶ Sya, ndxab Tad Jesús loo myen':

—Chele' gu' pente ndxela's no, lìcque', ndx-ela'spe' gu', nzoque' mod gab gu' loo yaa sicomr ndxè': Na nii lool, yaa sicomr, yi'fl trè'. No leque lùu ya ro nítto' par tyool ro nítto'. Na nii loo gu' le' yaa sicomr ndxè' gòn ro gu'.

Trè' ndlu' leque mèn ta' cuent inacte mèn arid mèn ndac loo zin' co' nxo'fzin' mèn cón che'n Diox.

⁷ Nde niin thib con' loo gu': Chele' chó gu' ngue no thib moz, no ndye'th moz ngua moz zin' huan, bien ngua gan' moz ngon, o bien ngua queno moz ngon, ¿ché' tab gu' loo moz co'se' ndye'th moz ngua moz zin': Moz, quede. Ftub loo mes par bequen con' hua rsèl, ndee?

⁸ Yende xàa. Ndxè'leque', gu' gab loo moz: Jer toxcua' con' hua rsè'en no altant ftoo par lil mandad loon láth ngue yuhuan no láth ngue yun. Sya, co'se' ngolo nduhuan no co'se' ngolo ngon, sau' tyubl hual.

⁹ ¿Ché' ndyac gu' le' patrón gab loo moz: Diox quixl, moz, tac mtoxcua'l con' nduhua rsè'en, ndee? ¡Jaa! Pà gab patrón tataa loo moz, ¿lé'?

¹⁰ Cona, ngue niin loo gu', ne: Co'se' yilo li gu' ryete con' co' mnibe' Diox loo gu' par li gu'i, ndxàal gab gu' loo Diox: Nu' nac moz co' yende cón ntac no co' yende chó juis tac mbli nu' ante con' co' mnibe'te U' loo nu' par li nu'i.

Tad Jesús mteyac si' mèn co' mxac thib yíz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn.

¹¹ Co'se' tolo mdoo Jesús ned, nda Jesús par ned ciuda Jerusalén, ngua riid Jesús rye yèezya' che'n làaz mèn samari no che'n làaz mèn galile.

¹² Texal ngòo Jesús ro thib yèez, ngua sál' si' xa'bi' co' ndyac yíz ndxa's, yíz co' nteya's no co' nteyèe yid lad mèn, loo Jesús. Tith ngure prob mènà loo Jesús.

¹³ Cabii ngrozèe mènà loo Jesús. Ndxab mènà loo Jesús:

—Jesús, U' co' nac maistr, gulat lezo' U' gunèe U' nu', yey.

¹⁴ Co'se' gunèe Jesús mènà, ndxab Jesús loo mènà:

—Huàa gu'. Huàa lu' gu' gu' loo nguley'.

Sya láth ndoo mènà ned nda mènà, mbembìi lad mènà xalque' thib mèn huen.

¹⁵ Sya, thib mbi' co' ndxòo cuent si' mèn co' mby-aca, co'se' gunèe mbi' mbyac mbi', mbere mbi', ndye'th mbi' loo Jesús. Cabii mbez mbi' di's natu' loo Diox. Ndxab mbi':

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon.

Tac mteyac Jesús mbi'.

¹⁶ Mdub xib mbi' loo Jesús. No xex xex mcotloo mbi' xàn' nii Jesús. Ndxab mbi' loo Jesús:

—Diox quix U', Tad.

No ngòc mbi'a mèn gulàaz mèn samaritan.

¹⁷ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri' loo Jesús:

—¿Ché' iryede si' mènna mbyac, cà'? ¿Máa taayè' mènna?

¹⁸ ¿Ché' angoluxte mbi' co' nac mèn tith ndxè' mbere ndye'th loon par ndxab mbi': Diox quix U', Diox, loo Diox, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' huen nac co' mbli mènna, cà'? Yende xàa.

¹⁹ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Goo too, ndee. Fxen ned. Byàa. Lùu mbyacle' tac ngola'sque'l loon.

Mèn xley' farise mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Xá mod gáca co'se' tlo ñibe' Diox loo mèn?

(Mt. 24.23-28, 36-41)

²⁰ Leque sya, mèn xley' farise mnibdi's loo Jesús. Ndxab mènna loo Jesús:

—¿Pólxe gác tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn, à'?

Jesús mcàb loo mènna. Ndxab Jesús:

—Co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn, ne'yú'da loo mèn xal co'se' ñibe'pe' chol rey loo mèn loo izlyo' ndxè'.

²¹ Ne'gabte mèn loo xtàa mèn: Trè' nac co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn. O tua' nac co'te' ñibe'pe' Diox loo mèn. Aa. Diox ngue ñibe'pe' loo mèn co' ndyubdi'sque' loo Diox làth gu'.

²² Sya, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Zin thìb huiz no zin thìb ze co' lya's gu' hui' gu' mase thìb huiz láth co'se' ngue ñibe'pe'en loo izlyo' ndxè', daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal

chol mèn. Per ndxe'leque', ya inabante gu' axta co'se' zin huiza.

²³ No zin thib huiz no zin thib ze co'se' ñee mèn co' nac mèn gutyè'a loo gu': Mzinle' Jesús loo izlyo' tedib vez. Trè' nzo Jesús. O ñee mèn gutyè'a loo gu': Tua' nzo Jesús. Per na ngue nii loo gu': Ne'yila'ste gu' ro mèn. Ne' ne' ta' gu' lugar tyoo nque gu' xís mèn co'se' zin huiza.

²⁴ Tac texal co'se' ndlyàa bèel gundii loo izlyo', chàa, ndxà'x xnii bèel gundii thib lad ro izlyo' axta tedib lad ro izlyo'. Tataa gàca loo mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' co'se' gàc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. Huiza rye mèn co' nziri' dib athu loo izlyo' nonque' cón chenen.

²⁵ Per ndoore' zin huiza naquinque' ner gàc huax yaltì loon. Le' mèn tè'b daa thib lad. No chobla' mèn daa, mèn co' nzi ban le'n tiemp ndxè'.

²⁶ Xalque' ngòca le'n huiz co' mque tee ban Noé, tataa gàca le'n huiz co' gàc huiz co' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn.

²⁷ Tiemp co'se' ngo ban Noé loo izlyo', alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure yu mèn. No alithe mbli mèn di's nselya' xin' mèn. Ndyee na'b mèn xìix mèn. Nda' mèn xgan' mèn nda buuz axta co'se' mzin huizpe' co'se' ngòca Noé con rye famil Noé le'n yòoyaa. Le' Diox na, mbli ngulàa thib yuu axta ngòc lal nít loo rye yii par tataa mod nguth rye mèn co' ne'ngala'ste loo di's co' ndxab Noé. Ale nguth mèn.

²⁸ Ndxab Tad Jesús, ne:

Tataa ngòca le'n huiz co'se' ngo ban thib mbi' co'

ngro' lèe Lot, ne. Alithe ngure yuhua mèn. No alithe ngure yu mèn. Alithe ngure ndi' mèn. No alithe ngure ntho' mèn. Alithe ngo mènà bin. No alithe mtoxcua' mènà liz mèn.

²⁹ Per leque huiz co'se' mxon' mbi' co' ngro' lèe Lot con famil mbi', ngro' mbi' le'n ciuda Sodom. Ngoloa, mbli Diox, chàa, ngulàa quì no bèel no asufr loo bé' loo mèn ciudaa xal co'se' ndlyàa yuuxò'. No mbeth quì no bèel ryete mènà.

³⁰ Tataa gàca, ne, co'se' gac huiz co'se', chàa, galen no yú' daa loo mèn, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn.

³¹ Huiza, chele' chó mèn ngue tee loo zote yéc yòo, no ngue no mènà che'n mèn co' nzosua' le'n nyòo, más huen ne'lyàade mènà loo yòo par co' mènà che'n mènà le'n nyòo. No chele' chó mèn ngue zin' huan, más huen ne'berede mènà par liz mènà tac ya ne'zin'te bere mènà liz mènà huiza.

³² Fte' lezo' gu' con' co' ngòc loo xa'got che'n mbi' co' ngro' lèe Lot par ten' gu' di's co' ngue niin loo gu' no li gu' cas loo con' ngue niin loo gu'.

³³ Mèn co' alithe nque tee ban loo izlyo' par que no mènà ante con' co' ndryo' ndlyen' lezo' mènà, loo mènà ne'gàcte con' ndac co' nac cón che'n yalnaban par ban no mènà Diox thidtene yiloo. Per mèn co' too lezo' tuhuan mèn ryethe con' ndryo' ndlyen' lezo' mèn cón che'n mèn loo izlyo' ndxè' ante por cón chenen, mènà ban noque' xuden Diox thidtene.

³⁴ Ndxab Jesús loo mènà, ne: Ngue niin loo gu': Leque hor co' galen, que naca ze, que naca yál', chop mèn nzi yàt loo thib lun'. Hora daa li, chàa,

yáp thib xa' par ya sál' xa' daa loo bé'. Le' tedib xa' na, taate yan'.

³⁵ Leque hora, ne, gàca chop xa'got thidte ngue yu'. Thib xa'gota, chàa, lin par yáp xa'gota loo bé' par ya sál' xa' daa. Le' tedib xa'gota na, taate yan'.

³⁶ Lomisque' ne, leque hora, gàca chop xa'bi' ngue zin' huan. Thib xa', chàa, lin par ya sál' xa' daa loo bé'. Le' tedib xa'bi'a na, taate yan'.

³⁷ Co'se' mbìn mènà tataa ndxab Jesús, mnibdi's mènà loo Jesús. Ndxab mènà:

—¿Pá gac con'a, Tad?

Jesús mcàb. Mtetac Jesús thib di's loo mènà. Ndxab Jesús:

—Pues, gu' nda' cuent co'te' nax nde'f thib má' ya's, anze'f thib ngool ndlyàa loo má' ya's tya, ¿lé'?

18

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn cón che'n thib mbi' co'ngòc juez no cón che'n thib xa'got viud.

¹ Jesús mtetac tedib di's loo mènà, ne, par mblu' Jesús loo mèn xá mod ndxàalque' thidteneque' cuez mèn Diox no par ne'yitacte lezo' mèn cuez mèn Diox.

² Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co'ngòc juez le'n thib ciuda. Mbi'a ne'ngzebte ngnèe Diox ne' ne' indyóo mbi' ngnèe mbi' chol mèn. Ne' ne' yen chó mport nzo lezo' mbi' ñèe mbi' chol mèn.

³ Leque le'n ciudaa ngo ban thib xa'got viud. Xa'got viuda seguid nda li xol mbi' co'ngòc jueza par li mbi' justis no tub rez mbi' cón che'n thib

yalgoo co' mbyoo xa'got viuda con mèn co' ngòc ngolo ngola's che'n xa'got viuda.

⁴ Nguri'th huax huiz no nguri'th huax mbe', mbi' co' ngòc jueza ne'nglide cas xa'gota. Per ngoloa, mbli mbi' xtùuz cón che'n xa'got viud co' mbli xol mbi' co' ngòc jueza. Sya, ndxab mbi' loo lezo' mbi': Neequen cón lin teeca. Daa inzyebte ñèen Diox ne' ne' yen chó mport nzo lezon ñèen nec thib con'.

⁵ Per mastale', guneei xá go teei, na nda li justis cón che'n xa'got viuda par ya ne'tolode yi'th ta' xa' xyàn lezon trè'. Tac ya ngo dible' lezon ñèen xa'got viuda. No ya ne'tolode xec daa ñèen xa'gota.

⁶ Tad Jesús ndxab loo mèn, ne:

— Bìn gu' di's co' ngòc di's co' gunii mbi' co' ngòc juez ye'rsin'a.

⁷ Cona, ngue niin di's ndxè' loo gu': ¿Ché' ngue li gu' cuent le' Diox ne'tí'de no ne'làade Diox mèn, mèn co' Diox mcui, mèn co' mbez Diox ze no yál', cà'? ¿Ché' ndli gu' cuent ndlyen' Diox par lyath no Diox mèn, cà'? Yende xàa.

⁸ Daa nii loo gu' le' Diox setilte lyath no mèn. No nibdizen thib con' loo gu': ¿Xá nee gu'? Co'se' galen loo izlyo' tedib vez, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, ¿ché' ndyac gu' nzoque' mèn loo izlyo' co' be' nzi yila's loon huiza, cà'? Chele' gu', lìcque', tolo yila's loon no tolo gáp gu' yalxla's loon thidtene, le'i gácque' le' mèn be' ndxela's loon co'se' galen loo izlyo' tedib vez.

Tad Jesús ngue lu' loo mèn cón che'n mod co' ngòp thib mbi' co' ngòc mèn xley' farise no cón che'n mod co' ngòp tedib mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución.

⁹ Jesús mtetac tedib di's loo mènà cón che'n mèn co' nzo làth mènà, mèn co' ndyac nac mènà anze'f mèn ndac. No leque mènà indlide cas xtàa mènà. Ndxab Jesús:

¹⁰ —Nde niin thib con' loo gu': Ngua chop xa'bi' le'n temp par cuez xa' Diox. Thib xa' nac xa' che'n xley' farise. Le' tedib xa' na, nac xa' co' ndli cobrar cón che'n contribución.

¹¹ Mbi' co' nac mbi' xley' farise mdoo. No ngurez mbi' Diox taandxè'. Ndxab mbi': Tad Diox, na nii loo U', Diox quix U' tac inacte daa xal taamas mèn; mèn co' ndli huan'; mèn ye'rsin'; no mèn co' ndli yalburrid. Ne' ne' inac daa xal mbi' ba', mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución.

¹² Chop vez ndlin ndxàc yalxlat loon le'n thib sman. No ndan centav co' nac diezm cón che'n rye yalgon' co' ndxàpen no cón che'n zin' co' ndlin.

¹³ Per ndxe'leque', prob mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución, tith mdoo mbi'. Ne'ngòode valor loo mbi' mase ngüi' mbi' loo bé'. Ndx'e'leque', mbez mbi':

—¡Ay, Dio's!

No taa nguín mbi' ya' mbi' pech mbi'. No tolo mbez mbi':

Gulat lezo' U' gunèe U' daa, Tad. Daa nac thib mbi' co' ndxàp xtol no co' ndxàp xquin.

¹⁴ Mbere Jesús, ndxab Jesús loo mènà:

—Na nii loo gu' le' Diox mton' xtol no xquin mbi' co' ndli cobrar cón che'n contribución. No ngòo lezo' Diox mod co' ngòp mbi'. Ngoloa, ndyàa mbi' par liz mbi'. Per ndxe'leque', Diox ne'ndon'te xtol mbi' no xquin mbi' co' nac mbi' xley' farise. Tac chol mèn co' ndye's, loo mènà Diox li gac mènà mèn

be'the. Le' loo mèn co' nac mèn nado' na, loo mènà Diox li gàc con' guryath no con' guryèn loo mènà.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue bez loo myen' bix: Ngue lin gàc con' ndac loo gu', ey.

(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)

¹⁵ Le'n huiza, mbi'th no mèn myen' bix loo Jesús par que's càa Jesús myen' bixa. Per co'se' ñèe myen' xin' mté'th Jesús con' co' ndxàc, mbyoo myen' xin' mté'th Jesús mènà.

¹⁶ Jesús ngurez myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Bla' gu' tetee myen' bix ba' loon con xna' myen'. Ne'tau'te gu' loo myen' no loo mèn co' nde no myen' loon. Tac mèn co' ndyal par ñibe'pe' Diox loo mèn, mènà ndxàp mod no nac mènà xal myen' bix ba'.

¹⁷ Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Mèn co' ne'tyalte gàp mod xal thib myen' bix ndxè' par ñibe'pe' Diox loo mèn loo cón che'n Diox, mènà yende mod yòo loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mènà.

Trè' ndlu' le' thib mbyòo ric mdoodi's no Tad Jesús.

(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)

¹⁸ Làth mèn co' nziri' ngo thib mbi' co' ngòc jef co' ndyoo ner, no co' ndyoo naa, no co' ñibe' loo mèn nación Israel. Mnibdi's mbi' loo Jesús. Ndxab mbi':

—Maistr Ndac, ¿cón ndxàal lin par gàpen yalna-ban thidtene, à'?

¹⁹ Jesús ndxab loo mbi':

—¿Chonon mbezl Maistr Ndac nac daa, à'? Yende chó mèn nac xa' ndac. Ante thib xa' co' nac Diox nac xa' ndac. Chele' lùu indlide cuent no inden'te

lùu le'n lezo lùu nac daa Diox, ne' ne' ñeel loon Maistr Ndac.

²⁰ Lùu ndxác di's co' ndlu' loo mèn cón ndxàal li mèn, ¿lé'?, di's co' ndxab: Ne'lide gu' yalburrid; ne'guthte gu' xtàa gu'; ne'li huan'te gu'; ne'tyè'de gu' loo nec thib mèn; gòp gu' mod loo xud gu' no loo xna' gu'.

²¹ Mbi' ndxab loo Jesús:

—Ryete con'a ndyubdizquen no ndliquena axta co'se' ngòc daa myen' bix no axta mtlon mdoò xènen.

²² Co'se' mbìn Jesús tataa ndxab mbi' loo Jesús, ndxab Jesús loo mbi':

—Tatabe' ndxác falt lil thib con', cara. Huàa tho' rye con' ndxàpl par ryo' tmi loo con' ndxàpla. Sya, qui'thl tmia par càa mèn prob co' nquin tmi. Tataa mod gàpl más yalgon' loo bé'. Yilóa, yi'thl, tyoo nquel xísen. Nda na', ndee.

²³ Co'se' mbìn mbi' tataa ndxab Jesús loo mbi', anze'f mxi lezo' mbi' tac mbi' ngòc thib mbi' co' anze'f ngòp che'n.

²⁴ Per co'se' ñèe Jesús nalyat nde'f ro mbi', Jesús ndxab loo taamas mèn co' nziri' loo Jesús:

—Anze'f nagàn naca par yòo thib mèn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

²⁵ Más inagànte naca riid thib má' co' lèe camell le'n ye'r co' nac ngudloo thib aguj leque yòo mèn ric loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mèn ric.

²⁶ Co'se' mbìn mèn co' nziri' di'sa, ndxab mèna loo xtàa mèna:

—Chele'i tataa nac, ¿chó mèn gác lyá' loo con' ryes, sya?

²⁷ Jesús ndxab loo mèn co' nzi yòn di'sa:

—Con' co' ne'gácte li mèn, Diox ndxáccue' li Diox con'a.

²⁸ Pedr ndxab loo Jesús:

—Tad, nu' mblá'ya' ryete con' co' ngòp nu' par ndoo nque nu' xís U'.

²⁹ Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Lìcpe' ba'i, le' chol mèn co' lá'ya' liz; no co' lá'ya' xud; no co' lá'ya' hues; no co' lá'ya' sa'l; no co' lá'ya' xin' par tyal mènà yòo mènà loo cón che'n Diox par ñibe'pe' Diox loo mènà loo cón che'n Diox,

³⁰ Diox li par gáp mènà masre' con' ndac loo izlyo' ndxè'. No más de cona, gáp mènà yalnaban thítene co'se' cue tedib cua' izlyo' le'n tiemp co' nde nque.

Tad Jesús mbere ngue ta' cuent loo myen' xin' mté'th Tad Jesús le' Tad Jesús gathque'.

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

³¹ Ngoloa, xà' ngurez Jesús ryete si' fchop myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Nase nda na' ciuda Jerusalén, cara, co'te' tyaa ryete con' xal ndub di's loo libr co' mque' mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn loo izlyo'.

³² Lìca, mèn ta'xù' daa loo mèn co' nac mèn tith. No xiis no mènà daa. No yáp xyán' mènà ñèe mèn daa. No aseli mènà ta' mènà xyàn lezon. No ale suc mènà rloon.

³³ Ta' mènà chenen. No yiloo, guth mènà daa. No co'se' yilo son huiz mbeth mènà daa, daa ryo xban làth mèn nguth.

34 Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nda'de cuent cón nee di's co' ndxab Jesús. Axta ne' ne' ñee myen' no axta ne' ne' nden' myen' cón ndxab Jesús loo myen'. Di'sa ngòc di's co' ne'gácte myen' nda' myen' cuent.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mteyac thib mbi' sieu co' ngòc mèn yèez Jericó.

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

35 Co'se' yamerle' yò Jesús ro ciuda Jericó, gunèe Jesús ndub thib mbi' sieu ro ned. Ndub na'b mbi' sieu gòn loo mèn.

36 Co'se' ndub yòn prob mbi' sieua ndoo riid mèn ned, mnibdi's mbi' loo mèn. Ndxab mbi':

—¿Cón ndxàc? ¡Susque' thib mèn ndoo riid!

37 Mèna ndxab loo mbi' sieua:

—Jesús che'n yèez Nazaret nde riid par nedrè'.

38 Sya, cabii ngurez mbi' Jesús. Ndxab mbi':

—¡Jesús, U' co' nde bin che'n David co' ngòc rey póla, gultat lezo' U' gunèe U' daa, yey!

39 Per mèn co' nda ner delant loo Jesús, mèna mbyoo mbi' sieua par cued, ya ne'tolode li mbi' ruid.

Per ale ndxe'leque', sate más cabii mbez mbi' Jesús. Ndxab mbi':

—¡Jesús, co' nde bin che'n David, gultat lezo' U' gunèe U' daa, yey!

40 Sya, ngued Jesús ned. Mnibe' Jesús loo mèn ya xi mèn mbi' sieua. Co'se' mzin gax mbi' loo Jesús, mnibdi's Jesús loo mbi'. Ndxab Jesús loo mbi':

41 —¿Cón ndlya'sl li nonl, à', ey?

Mbi' sieua ndxab loo Jesús:

—Tad, ndlyazen ftub U' xnii ngudloon par hui'en, yey.

42 Ante ndxab Jesús loo mbi' sieua:

—Ngudlool ngo nìile'. Mdublen xnì ngudlool tac lùu ngola'sque' loon.

43 Leque hora, mbi' sieua mbui'. No mdoo nque mbi' xís Jesús. Nda no mbi' Jesús. No mbez mbi':

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loon.

Lomisque', ryete mèn co' gunèe ngòc con'a loo mbi', mbez mèn:

—¡Ay, Dio's! Con' roo con' xèn mbli U' loo mbi' ba'.

19

Jesús mdoodi's no thib mbi' co' ngro' lèe Zaque.

1 Láth ndoo Jesús ned con taamas mèn, nda Jesús par ciuda Jerusalén. Thib lì nguri'th Jesús le'n ciuda Jericó. Co'se' yamerle' riid Jesús tedib lad ro ciuda Jericó,

2 tya ngro' thib mbi' ric co' ngro' lèe Zaque par ngua sál' mbi' Jesús. Le'xque' le'n tiempa ngòc mbi' jef loo mèn co' ndli cobrar cón che'n contribución.

3 Anze'f mblya's Zaque hui' Zaque loo Jesús par libe' Zaque Jesús. Per yende mod bii gax Zaque loo Jesús par hui' Zaque loo Jesús. Nde nxon', anze'f chu'th Zaque. Nde nxon', anze'f thib mèn mtau' loo Jesús, ne.

4 Sya, mque' Zaque carre. Mner Zaque loo mèn. Ngua quée Zaque loo thib yaa co' lèe yaa sicomr par gác hui' Zaque loo Jesús láth nde riid Jesús.

5 Co'se' nda riid Jesús xàn' yaa co'te' mquée Zaque loo yaa, Jesús mbui' ndub Zaque loo yaa. Ndxab Jesús loo Zaque:

—Zaque, jer bilàa loo yaa ba' tac nalze ta'l posad loon par yan' daa lizl, ey.

⁶ Sya, yende izlyo', mbilàa Zaque loo yaa sicomr. No axta gust mbyan' lezo' Zaque mbe' Zaque Jesús liz Zaque.

⁷ Co'se' gunèe rye mènà ngòo Jesús liz Zaque, ryete mèn co' nde no Jesús, xexte mbez mènà loo xtàa mèn co'te' nziri' mèn:

—Hui' gu' nexa xal ngòo Jesús liz mbi' co' ndxàp xtol ba' par yan' Jesús liz mbi'. Nazab nac con' ngue li Jesús, ¿lé'?

⁸ Sya, xi'tha mdoo Zaque, nague's ya' Zaque loo Jesús. Ndxab Zaque loo Jesús:

—Hui' U' nexa, Tad. Na ta rol yalgon' co' ngue non loo mèn co' ndyac yaltìi no loo mèn prob. No chele' daa mbli huan' tmi loo ndxep mèn por yalgutyè' co' mtoxcuan, chele' mènà ñeei loon, seren thap tant co' mblin gan loo mènà.

⁹ Jesús ndxab loo Zaque:

—Nalze mzin huiz lyá'l con rye xin'l loo con' ryes. Ngoloa, ndxab Jesús loo rye mèn co' ngure no Jesús: Taandxè' ndxaben loo Zaque tac Zaque, ne, nac bin che'n Abraham co' mbloj msi' bin co' ngòc mèn nación Israel.

¹⁰ Tolo ndxab Jesús loo mènà:

—Daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, daa ndal cuanque' mèn co' ndxàp xtol no mèn co' ndxàp xquin, no par telá'en mèn co' nzi tee huan loo xquin mèn no loo xtol mèn loo Diox loo con' ryes par yòo mèn loo cón che'n Diox.

Tad Jesús mtetac di's loo mèn cón che'n thib mbi' co' mtan' no si' billet co' ntac huax mil pes loo si' moz.

¹¹ Ngoloa, láth nda no Jesús mènà par ned ciuda Jerusalén, Jesús mtetac thib di's loo mèn co' nzi yòn

di's co' ndyoodi's Jesús. Co'se' nde zin' gaxle' Jesús ciuda Jerusalén, mèn mbli xtùuz le' tiemp co' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn mzinle' leque hora.

¹² Sya, ndxab Jesús loo mènna:

—Nde niin thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co' ngòc bin che'n thib famil ndac co' ngòc mèn roo no mèn xèn. Mbi'a ngro' tee. Nda mbi' tedib nación co' nziri' tith par li mèn naciona le' mbi' gac rey loo mèn làazpe' mbi'. No yiloa bere mbi', ye'th mbi' tedib vez par làaz mbi'.

¹³ Ndoore' ryo' mbi' par ya mbi' le'n tedib naciona, ngurez mbi' si' moz mbi'. Mda' mbi' gal bga'y mil pes loo thib thib moz. No ndxab mbi' loo thib thib moz: Aa. Bli zin' loo tmi ndxè' axta co'se' galen ñeene' máai. ¿Ché' ngue lii gan xin'a ó ché' ingue lida gan xin'a?

¹⁴ Per mèn co' nac mèn gulàaz mbi' anze'f ngòo xyàn lezo' gunèe mènna mbi'. Mtel' mèn gulàaz mbi' mèn co' nda nque xís mbi' par gab mènna loo mèn nación co'te' nda mbi': Le' nu' indlya'ste gac mbi' ba' rey par ñibe' mbi' ba' loo nu'.

¹⁵ Per te' ñeel tataa mbli mèn gulàaz mbi', ngòcque' mbi' rey. No mbereque' mbi', ndye'th mbi' par làaz mbi'. Co'se' mzin mbi' làaz mbi', mtel' mbi' mandad, ngua càa moz co' mtan' no mbi' tmia par ñee mbi' pló xin' tmi nde tee'le' ndli thib thib moz gan.

¹⁶ Mbi'th ner moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co' ngòc rey: Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i mbli gan taasi' tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon.

¹⁷ Mbi' co' ngòc reya mcàb loo moz: ¡Huen zyax! Lùu nac thib moz ndac. Lùu altantque' mdoo no

gunee rsi'que'l no gunee resoque'l loo ndxepete con' ngòpl. Cona, daa li le' lùu gâc gobernador loo si' yèez.

¹⁸ Ngoloa, ndye'th tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi': Tad, tmi U' co' mtan' U' loona, le'i mbli gan taaga'y tant tmi loo tmi co' mtan' U' loon.

¹⁹ Mbi' co' ngòc reya mcàb loo moz. Ndxab mbi': Lùu, ne, gâc gobernador loo ga'y ciuda.

²⁰ Ngua tedib moz loo mbi' co' ngòc reya. Ndxab moz loo mbi' co' ngòc reya: Tad, tmi U' co' mtan' no U' daaa, le'i ndxè'. Na mblosua'i loo thib panid.

²¹ Tac daa nzyeb ñèen U' tac U' nac thib mbi' co' anze'f nanguib. No anze'f nde yath U'. Más de cona, ale nthop U' cosech co'te' ne'nglide U' zin'. No nthop U' cosech co'te' ne'ngode U' bin.

²² Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo moz: ¡Aa moz zab! ¡Moz ye'rsin'! Co'se' tubl razon cón che'nl, con leque di's co' ndyoodi'spe'l ba' quexù'enl. Chele' lùu nanee le' daa, lìcque', nac thib mbi' nanguib no thib mbi' co' nde yath, no chele' lùu non le' daa nac thib mbi' co' nthop cosech co'te' indliden zin' no nac daa mbi' co' nthop cosech co'te' ingoden bin,

²³ chele' lùu ñee tataa nac daa no tataa ndlin, ¿chonon ne'nga lodel tmi daa loo banc, le' sya, par co'se' ngyalen par lizen ya ri'then no nga lo'en tmi daa loo banc con tod xin'a co' ngue lii gan?

Per moza yende cón ngab.

²⁴ Sya, ndxab mbi' co' ngòc reya loo mèn co' ngureri'a: Fteche gu' tmi loo mbi' ba'. No fta' gu' tmi ba' loo mbi' co' mbli gan taasi' tant tmi.

²⁵ Mèna ndxab loo mbi' co' ngòc reya: Tad, per mbi' ba' ngue nole' si' tant tmi. ¿Cópe' li no mbi'

tant tmi, à'?

²⁶ Mbi' co' ngòc reya ndxab: Na nii loo gu' le' mèn co' ndxàp con' no nalas mèn, mènà gàpre' mas. Per mèn co' índxàpta, loo mènà biiche rye con' ndxàp mènà.

²⁷ Le' cón che'n rye mèn co' nac ngolo ngola's ch-enen, mèn co' ne'ndalte gác daa rey par ñibe'pe'en loo mènà, huàa xi gu' mènà, yi'th mènà ndxè'. Beth gu' mènà loon.

*Trè' ndlu' le' Tad Jesús nda le'n ciuda Jerusalén.
(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Jn. 12.12-19)*

²⁸ Ngolo mdoodi's no Jesús mènà, mbere Jesús, mxen Jesús ned. Nda Jesús con taamas mèn par ciuda Jerusalén.

²⁹ Co'se' yamerle' zin no Jesús mènà yèez Betfagé no yèez Betani gaxte co'te' ndub thib yii co' ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mtel' Jesús chop myen' xin' mté'th Jesús par ngua myen' le'n yèeza.

³⁰ Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Huàa gu' le'n yèez ba'. Texal zin gu' ro yèez ba' ñèe gu' thib burr co' ndoo quedó' ro yèez ba'. Yende chó mèn tar tyub burra. Fxac gu' burra no ye'th no gu' burra trè'.

³¹ No chele' chó mèn ñibdi's loo gu', ñèe mèn loo gu': ¿Chonon ngue xac gu' burr? guuz gu' loo mènà: Tad Jesús naquin burr.

³² Sya, mxen myen' xin' mté'th Jesús ned, nda myen'. Co'se' nde zin gax myen' ro yèeza, gunèe myen' ndoo burr xalque' ndxab Jesús loo myen'.

³³ Sya, ngua xac myen' burr. Per co'se' gunèe mbi' co' ngòc xuan' burra ngue xac myen' burr,

mbi'th nibdi's mbi' loo myen'. Ndxab mbi' loo myen':

—¿Chonon ngue xac gu' burr daa ba', à'?

³⁴ Myen' xin' mté'th Jesús mcàb loo mbi' co' ngòc xuan' burr. Ndxab myen' loo mbi':

—Nu' ngue xac burr tac Tad Jesús naquin burr. Sya, mblá' mbi' burr ndye'th no myen' burr.

³⁵ Sya, mbe' myen' burr loo Jesús. No par ne'tyubte Jesús burr taate burr, mxo'f myen' xab myen' xís burr. Ngoloa, mquée Jesús burr. Mdub Jesús burr.

³⁶ No texal nda tee Jesús ned, tataa nda sil myen' xin' mté'th Jesús xab myen' ned nda Jesús par riid Jesús loo xab myen' tant ndyac lezo' myen' ñèe myen' Jesús.

³⁷ Co'se' nda zin gax Jesús con mèn co' ndxela's loo Jesús con myen' xin' mté'th Jesús loo yii co' ngro' lèe yii che'n yaa oliv, mèn co' ndxela'sa mtlo, mbez yèe mèna de gust. Mbez mèna: Diox roo Diox xèn nac Diox, por gunèe mèna rye yalguzye' no con' roo con' xèn co' mbli Jesús loo chol mèn.

³⁸ Mbez mèna, ne:

—Anze'f ndyac lezo' rey no huen nzo lezo' rey, rey co' nde por lèe Tad Diox, rey co' mtel' Tad Diox loo na'. Por cón che'n rey ba' mbyu' mbyàlle' lezo' Tad Diox no ngo nagàlle' lezo' Tad Diox gunèe Tad Diox mèn. Por cona, ndxàc con' roo no con' xèn loo Diox co' nac thidte Diox por cón che'n rey ndxè'.

³⁹ Láth mbez mèna tataa, ndxep mèn xley' farise co' nzo làth mèna ndxab loo Jesús:

—Maistr, byoo ndxep mèn co' ndxela's lool ba' par ne'gabte mèna arid di's ba'.

⁴⁰ Jesús mcàb loo mèna. Ndxab Jesús loo mèna:

—Na nii loo gu': Chele' mèn ba' yau' ro, quèe co' nziri' ned ndan ndxè' cozèe no ñee quèe leque di's ba'.

⁴¹ Co'se' mzin gax Jesús ro ciuda Jerusalén no gunèe Jesús ciuda Jerusalén, mbín' Jesús gunèe Jesús ciuda Jerusalén por cón che'n mèn ciuda Jerusalén.

⁴² Cabii ndxab Jesús loo mbii loo mèn ciuda Jerusalén:

—Huen ngàca loo gu', mèn ciuda Jerusalén, oj ché' co' ta' gu' cuent mase le'n lult huiz co' nac huiz nalze, co' nac con' ndac co' ndlya's Diox li Diox anggàc loo gu'. Per nalle', ndxe'leque', yende mod gàc con' ndac loo gu'. Nac con' ndaca xal thìb con' co' ngo casloo loo gu' nalle'. No yende mod ta' gu' cuent no non gu' cón che'n con'a nalle'.

⁴³ Per zin thìb huiz no zin thìb ze co'se' gàc con' ye'rsin' loo gu'. Le' mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu'a na, mèna toxcu'a' thìb ftoo dib vuelt ro ciuda gu' rye lad xal co'se' ngo mèn thìb yaaloo quèe dib vuelt xís yòo liz mèn par tataa mod yende mod ryo' gu' par tataa mod cua'n mèna xó' loo gu'.

⁴⁴ Tùub mèn co' nac ngolo ngola's gu' ciuda gu'. Guth mèna rye gu' co' naban ciuda gu'. No ne'tan'te mèna nec thìb quèe loo xtàa quèe loo ftoo ciuda gu'. Tataa gàca loo gu' tac gu' ne'nda'de cuent cón che'n tiemp co' mbi'th que tee Diox làth gu' no mbi'th too naa Diox gu'.

Trè' ndlu' le' Jesús ngue go' che mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ.

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

⁴⁵ Ngolo ndxab Jesús di'sa, tolo nda Jesús axta mzin Jesús co'te' mdub templ tiempa. Sya, ngòo Jesús le'n templ. Mtlo Jesús, mblo' Jesús mèn par fuer, mèn co' ntho' no mèn co' ndi' le'n templ.

⁴⁶ Ndxab Jesús loo mènna:

—¡Aa mèn izlyo'! Loo libr co' nac xti's Diox ndub di's co' mbez: Lizen nac co'te' cuez mèn lèen no ña'b mèn con' loon. Per gu' le'le' ndli ndxàc liz xuden co'te' ndli huan' mèn xtàa mèn.

⁴⁷ Ryete huiz ndlu' Jesús le'n templ. Per mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa, no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa, no mèn co' ngòc mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén, ryete mènna mqueltàa par mcua'n mènna mod guth mènna Jesús.

⁴⁸ Per ne'ñeede mènna xá mod li mèn con'a tac ryete mèn co' nziri' no Jesús, xèe nziri' mènna. Ndxòn mènna di's co' mbez Jesús.

20

Tad Jesús ngue lu' loo mèn le' Tad Jesús ndxàp con' la's nii Tad Jesús no con' la's ya' Tad Jesús par ñibe' Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27-33)

¹ Thib huiz Jesús nzo le'n templ. Ngue lu' Jesús mèn, no gue te'th Jesús, no gue go Jesús yalbàn cón che'n di's ndac loo mèn xá mod lyá' mèn loo con' ryes. Látha, mzin mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn. Thidte mqueltàa rye mènna con rye mènngool co' ndyoo ner no co' ndyoo naa loo mèn nación Israel loo Jesús.

² Ndxab mènna loo Jesús:

—Gunee loo nu' ¿chó mnibe' lool ndlil rye con' ndlil? No ¿xá mod ndxàpl con' la's niil no con' la's ya'l par ndlil tatua', à'?

³ Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Na, ne, ñibdz thib con' loo gu'. No ndlyazen fcàb gu' loon:

⁴ ¿Chó mnibe' loo Juàn Bautist par mbli Juàn bautizar mèn, à'? ¿Ché' Diox mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn o ché' chol mèn mnibe' loo Juàn mbli Juàn bautizar mèn, cà'?

⁵ Lugar de càb mènà loo Jesús, ale mtlo mènà, mdoodi's mènà con xtàa mènà. Ndxab mènà:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón gab na' loo mbi' ba'? Chele na' gab: Diox mnibe' loo Juàn, sya, ñee mbi' loo na': ¿Chonon ne'ngala'ste gu' con' mbli Juàn, sya?

⁶ No chele' na' gab: Juàn mbli bautizar mèn tac ngo chol mèn co' mnibe' loo Juàn li Juàn con'a, sya, ryete mèn co' nziri' no Jesús, tlo mènà, gaa'd quèe mènà na' no guth mènà na' con quèe.

Tac ryete mèn nación Israel nonque' no naneepé' mènà le' Juàn Bautist ngòc thib mbi' co' mbi'th lo yalbàn xal mnibe' Diox loo Juàn.

⁷ Sya, mènà mcàb loo Jesús. Ndxab mènà:

—Ne'ñeede nu' chó mnibe' loo Juàn par mbli Juàn bautizar mèn.

⁸ Sya, mcàb Jesús loo mènà. Ndxab Jesús:

—Ne' ne' daa nii loo gu' chó mnibe' loon mbli con'a no chó mnibe' loon ngue lin con' ndxè'.

*Trè' ndlu' cón che'n mèn co' ngòc moz ye'rsin'.
(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)*

⁹ Mtlo Jesús, mdoodi's Jesús loo mèn. Ndxab Jesús:

—Tetaquen thib con' loo gu': Ngo thib mbi' co' mque no thib le' xyòn mbi'. Mdoò mbi' lus uv loo xyòn mbi'. Ngoloa, mda' mbi' xyòn mbi' cuent rol loo ndxep mèn co' ndli zin' loo lus uv. Ngoloa, ngro' mbi' liz mbi'. Mblá' mbi' xyòn mbi' huax lín' loo mènà.

¹⁰ Per co'se' mzin tiemp co' tlo làa mèn uv, mtel' mbi'a thib moz mbi' par gab moz loo mèn co' ngue li zin' cuent rol gac rol xlè uv co' gac che'n mbi'. Per mèn co' ngue li zin' cuent rol loo yòoa, ale le'le' mxen mènà prob moza. Mbuaa'd ya' mènà prob moz. No mtel' mènà prob moz, ndyàa moz, nague's ya' moz.

¹¹ Ngoloa, mbere mbi' co' nac che'n yòoa. Mtel' mbi' tedib moz loo mènà. Mtetì mènà moza no mda' mènà xyàn lezo' moz, no mbuaa'd ya' mènà moz. No mtel' mènà moz, ndyàa moz, nague's ya' moz.

¹² Mbere mbi' co' nac che'n yòo lus uva, mtel' mbi'a tedib moz. Per mèn co' ndli zin' cuent rol loo lus uva, mènà mda' che'n moz. Mtehuí' mènà moz no mchobla' mènà prob moz.

¹³ Por lult, ndxab mbi' co' nac che'n yòoa loo lezo' mbi': ¿Per nal na? ¿Cón lin? Neequen xá ñaa thib con' lin. Tel'en xgan' daa co' anze'f nque' lezon ñèen loo mènà. Ne'stolque', co'se' ñèe mènà zin xgan'en loo mènà, gáp mènà mod ñèe mènà xgan'en.

¹⁴ Co'se' gunèe mèn co' ndli zin' cuent rol loo yòoa nde xgan' mbi'a, ndxab mènà loo thib xtàa mènà no loo tedib xtàa mènà: Mbyòò co' nde go' nac mbyòò co' yan' no xyòn mbi' co' nac che'n yòo ndxè'. ¿Xá nee gu'? Nda yuth na' mbyòò par gac che'n na' yòo lus uv ndxè'.

15 Sya, mxen mènna mbyòò. Mblo' mènna mbyòò thib lad ro yòò lus uva. Mbeth mènna mbyòò.

Sya, mnibdi's Jesús loo mèn co' nzi yòn di'sa:

—¿Xá nee gu'? ¿Cón li mbi' co' nac che'n yòò lus uva loo mèn ye'rsin'a, à'?

16 Na nii loo gu' cón li mbi'. Mbi' ya no moz mbi'. No ñibe' mbi' loo moz guth moz rye mèn ye'rsin' co' mbli zin' cuent rol loo xyòn mbi'. No yilóa ta' mbi' xyòn mbi' loo tedib ned mèn co' li más zin' ndac.

Co'se' mbìn mèn di's co' mdoodi's Jesús, ryete mènna ndxab:

—¡Ay, Dio's! ¡Ne'neede Diox conax!

17 Per Jesús xèe mbui' loo rye mènna. Sya, ndxab Jesús loo mènna:

—¿Cón nee di's di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox, à'? Di'sa nac di's ndxè':

Quèe co' mblobii mèn co' nac albañil, co' mbli mèn albañil cuent yende chó juis quèea, leque quèea ngòc quèe scaudr co' más ntac. Quèea ngòc quèe co' ndub squin yòò.

18 Leque sya, ndxab Jesús di's ndxè' loo mènna, ne:

—Chol mèn co' yixud loo quèea, lyé' zith lad mènna no huí' lad mènna. No loo mèn co' lyàa quèea, quèea lé' mènna no to' quèea mèn thidtene.

Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Ché' huen naca quix na' cón che'n contribución?

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19 Mèn co' ngòc jef che'n nguley' tiempa no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa, mènna mblya's leque hora nden mènna Jesús. Tac mènna mda' cuent cón che'n mènna ngòc di's co' mtetac

Jesús loo mèn. Per mzyeb mènà ngli mènà con'a por nziri' mèn co' nziri' no Jesús.

²⁰ Sya, mtel' mèn co' ngòc jef che'n nguley' no mèn co' nac maistr che'n ley mèn ye'rsin' co' asem-bli par ngòc mènà mèn guryath no mèn guryèn loo Jesús par mbi'th la's mènà loo Jesús. Látha, mque di's mènà con Jesús par bel'que' tataa mod gol' Jesús di's con mènà par tataa mod li mènà gan yigaa Jesús loo mènà. Yiloo, ta' mènà Jesús loo gobernador.

²¹ Por cona, mnibdi's mènà taandxè' loo Jesús. Ndxab mènà loo Jesús:

—Maistr, nu' nanee no non nu' le' U' ndyoodi's no ndlu' U' ante con' co' nac con' lìcpe'. No indyu'de thìb mèn más loo U' leque tedib mèn. Ndxè'leque', non nu' no nanee nu' le' U' ndlu' loo mèn xá mod ndlya's Diox cue ban mèn no xá mod ndlya's Diox que tee ban ndac mèn loo Diox.

²² Gunee U' loo nu': ¿Ché' ndxàal quix nu' tmi co' nac cón che'n contribución co' ña'b gobiern co' ndub ciuda Rom o ché' indxàalte quix nu'i, à'?

²³ Per Jesús nonque' no naneeque' Jesús xá nac xtùuz ye'rsin' co' ngue li mènà xtùuz. Jesús ndxab loo mènà:

—¿Chonon ngue gàal di's gu' daa par tyenxù' gu' daa por di's co' càben loo gu', à'?

²⁴ Blu' gu' thìb pes plat loon par hui'en ñeene' ¿chó che'n gunab co' ngue loo pes ndxè' no chó lèe mbi' co' nac che'n gunab co' ndub loo pes ndxè', à'?

Sya, mblu' mènà thìb pes plat loo Jesús. Jesús ndxab loo mènà:

—¿Chó che'n gunab ngue loo pes ndxè', à'?

Mènà ndxab:

—Gunab che'n Ces co' nac gobiern na.

²⁵ Jesús ndxab loo mènà:

—Aa. Pues, fta' gu' con' co' nac che'npe' Ces co' nac gobiern loo Ces. No fta' gu' con' co' nac che'npe' Diox loo Diox.

²⁶ Mènà ne'nglide gan par mtec mènà Jesús xal ngòc di's co' mnibdi's mènà loo Jesús loo rye mèn co' nziri' loo Jesús. Ndxé'leque', más mbui' mènà no más gunaa mènà loo Jesús co'se' mbìn mènà tataa mdoodi's Jesús no co'se' gunee mèn xal nac di's co' mcàb Jesús loo mènà. No yende chó ngabte mènà loo Jesús.

Mèn mnibdi's loo Tad Jesús: ¿Cón gàc loo mèn co'se' gàc huiz co'se' ryo xban mèn, à'?
(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18-27)

²⁷ Ngoloa, mbii gax ndxep mèn xley' saduce loo Jesús. Mèn xley' saduce indxela'ste le' mèn nguth ryo xban. Ale ndxab mènà loo Jesús:

²⁸ —Maistr, Moisés mtan' di's loo na' loo ley co' mxo'f Moisés loo mèn póla chele' thib xa'bi' nguth no mbyan' xa'got xa'bi'a no ne'ndante xa'gota xin' xa'gota, hues thebola selya' con xa'got viuda par bel'que' tyan xa'gota xin' xa'gota par gàc myen' bix co' gáala xin' thebol.

²⁹ Pues, ngòc thib con'. Ngo ban gaz hues myen'. Mselya' mbyòò co' ngòc mbyòò ndlyo con sa'l mbyòò. Per pente mdub no mbyòò sa'l mbyòò pláte lín' no maste. Làth xtau'a, mzin huiz nguth mbyòò ndlyo. Le' xa'got mbyòò ndlyoa na, ne'ndante xin' mbyòò.

³⁰ Sya, mdoole' mbyòò ropa tee selya' con xa'got co' mbyan' viud. Lomisque', ale nguth mbyòò ropa. Ne'ndante xa'got viuda xin' mbyòò ropa.

³¹ Látha, ndoole' mbyòò yona tee selya' con xa'gota. Lomisque', ale nguth mbyòò yona, ne. Por lult, ale ryete gaz myen' mselya' con xa'gota. No nguth ryete gaz myen'. Nec thìb myen' ne'ndante xin' con xa'gota.

³² Por lult, nguth xa'gota.

³³ Cona, ngue nibdi's nu' loo U', co'se' gac huiz co' ryo xban mèn nguth, ¿chó myen' gac sa'lpe' xa'gota tac ryete gaz hues myen' mselya' con xa'gota, à'?

³⁴ Sya, mcàb Jesús. Ndxab Jesús loo mènna:

—Loo izlyo' ndxè' nselya' mènbi' no nselya' mènngot.

³⁵ Mèn co' ngòò Diox cuent yòò tedib izlyo' co' nac yòoba' co'te' ban no mèn Diox thidtene co' nde nque, mènna ngòò Diox cuent ryo xban làth mèn nguth. Mènna ne'selya'de ne' ne' ta' mènna xgan' mènna no rsap mènna par selya' myen'a tya.

³⁶ Mènna ya ne'gathte tya tac mènna gac xal angl. No gacpe' mènna xin'pe' Diox por ngro xban mènna làth mèn nguth huiza.

³⁷ Axta Moisés mblu' le' mèn, licque', ryo xban làth mèn nguth xal ndub di's co' nda' cuent loo libr co' nac xti's Diox co'se' gunèè Moisés ndoo yol yaa yis sars. Leque loo libra ndlu' loo na', ne, le' Diox nac Diox che'n Abraham, no nac Diox Diox che'n Isaac, no nac Diox Diox che'n Cob.

³⁸ Diox inacte Diox che'n mèn co' mbez gu' nguth no mblyux co' mbez gu' ne'ryo xbante. Tac co'se' ndxath mèn, inacta mblyux mènna thidtene. Ndxè'leque', Diox non le' mèn nabanque' co'te'

ndyàa mèn co'te' ñibe' Diox ndyàa mèn co' nguth. Tac Diox ndli indxelode no indxeluxte mèn thidtene xal ndli gu' cuent nguth mèn no mblyux mèn.

³⁹ Sya, ngro nxon', ndxep mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn ndxab mèn loo Jesús:

—Huenque' guneé U', Maistr. Ndxàp U' razon. Yende chó ñeede nu' loo U'.

⁴⁰ Mèn ya ne'tolode ngli ryes ngnibdi's taamas con' loo Jesús.

Tad Jesús mnibdi's loo mèn: ¿Chó che'n xgan' nac Crist, à'?

(Mt. 22.41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹ Jesús ndxab loo mèn:

—¿Xá mod mbez mèn le' Crist nac xgan' David co' ngòc rey póla, sya?

⁴² Con que yub David co' ngòc rey ndxab xalque' mbez di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' nac libr che'n Salmos:

Yub Tad Diox ndxab loo Tad daa: Ftub cuaten co' nac ladli

⁴³ axtaque' lin le' ryete mèn co' ngòc ngolo ngola's lùu gác mèn nado' lool.

⁴⁴ ¿Xá mod ndlya's gu' ale gác Crist xgan' David co' ngòc rey co'se' leque yub David mbez le' Crist nac Tad David, sya? Yende yob yéc gu' co' taate mbeza, ¿lé'?

Tad Jesús mqueyèepe' mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa.

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ Ryete mèn co' nziri' loo Jesús nzi yòn di's co'se' ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

⁴⁶ —Anderhuen gu'. Chó Diox chó nee gu'. Nee gu' xal nzi tee gu' loo mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tac mènà anze'f ndyubla's que tee noc lar' nol' co' nac xab mènà. No ndlya's mènà le' gu' gáp mod ñii gu' Diox loo mènà co'se' nzyál' gu' mènà loo xbi'. No ndxòo lezo' mènà tyub mènà loo ner asient co'te' más ndyu' mènà le'n sinagog. No lomisque', ndxòo lezo' mènà ndyub mènà loo mèn co'te' más ndyu' mènà par hua mènà co'se' ndli mèn convid mènà ya mènà loo thib yalhua.

⁴⁷ Lomisque' ne, ale nde yath mènà ndyexù' mènà no ncàaxù' mènà liz prob mèngot viud por pláte pes no maste. No par ndli mènà xalque' mèn co' ne'ñeede, ale asendli mènà nteyol' mènà di's co'se' mbez mènà Diox. Per, lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Por con' ndli mènà, gác más yalquíi tìn' loo mènà co'se' gác huiz tub rez Diox cón che'n mènà loo mènà.

21

Trè' ndlu' cón che'n thib xa'got viud co' mda' ofrend ò gòn.

(Mr. 12.41-44)

¹ Láth gue lu' Jesús mèn le'n templ, ñèe Jesús ngo mèn, co' ngòc mèn ric, tmi le'n alcansi co'te' ngo mèn ofrend tiempa.

² Látha, gunèe Jesús thib xa'got viud prob co' mblo chop co' ga'y charud le'n alcansi, ne.

³ Sya, ndxab Jesús loo mèn co' nziri':

—Part cón che'n Diox, Diox ngòo cuent más huax tmi mblo prob xa'got viud ba' le'n alcansi leque tmi co' mblo taamas mèn ric ba'.

⁴ Tac ryete mèn ric ba' co' mblo tmi le'n alcansi ba', mèn ric mblo tmi co' mbyan' xo'f loo con' mxi mèn co' nac co' naquin mèn le'n alcansi. Per prob xa'got viud ba' mblo tmi co' be'te' ngue no xa' par ti' xa' gast xa' le'n alcansi.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn le' mèn telux templ co' ndub le'n ciuda Jerusalén.

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ Látha, ngure ndxep mèn co' nda ndye'th, nzi tee yot mèn a rye lad le'n templ. No ndyoodi's mèn a cón che'n templ. Mbez mèn a:

—Susque' nabe's ñaa templ con rye loo quèe co' natoxcua' templ ba' no con rye loo con' huen co' natoxcua' le'n templ por cón che'n ofrend co' mda' mèn loo Diox, yoo.

Látha, ndxab Jesús loo mèn co' nzi tee yot le'n templa:

⁶ —Nde niin thib con' loo gu': Zin thib huiz no zin thib ze co'se' ryete con' nzi hui' gu' ba' lyux. Yé' huize' yi'th mèn, sil mèn ftoo ba' no làare' mèn ftoo ba'. Ya ne'tan'te mèn nec thib quèe loo xtàa quèe co' nac ftoo ba'. Yende chó ftoo yan' co' ne'silte mèn.

Trè' ndlu' cón che'n co' tlo gac ndoore' lyux izlyo' ndxè'.

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

⁷ Sya, mnibdi's mèn a loo Jesús. Ndxab mèn a loo Jesús:

—Maistr, ¿pól gac con'a, sya? No ¿cón tlo yú' loo mèn co'se' tlo gac con'a?

⁸ Jesús ndxab loo mèn a:

—Anderhuen gu'. Nee gu' xá nzi tee gu'. Ne'la'de gu' quedì chol mèn gu'. Tac anze'f huax mèn yi'th.

No ñee mènna loo gu': Daa nac merpe' Crist. No ñee mènna loo gu': Nalle' mzin huiz co' yi'th Crist. Per mastale' tataa ñee mènna loo gu', ne'tyoo nquede gu' xís mènna.

⁹ No co'se' gòn gu' tyoodi's mèn cón che'n xó' no cón che'n revuelt, ne'zyebte gu'. Tac naquin ner gác con'a. Per mastale' tlo gác con'a, tarte gác huiz co'se' lith no izlyo' tiempa.

¹⁰ Jesús tolo mdoodi's loo mènna. Ndxab Jesús loo mènna:

—Tiempa tlo mèn thib nación cue yoo mènna con mèn co' nac che'n tedib nación. Cue yoo mèn thib nación contra mèn tedib nación.

¹¹ Le'n tiempa huin xòo brut huax lugar no lyàa yilíz huax lugar. Huiza tlo gác no tlo yú' con' roo con' xèn loo bé' co' tarte hui' mèn. Co'se' hui' mèn gác señ co' tarte hui' mèn gác loo bé', tlo mèn zyeb mèn, por derech.

¹² Per ndoore' co'se' tlo gác ryete con'a, mèn ye'rsin' tlo tyenxù' gu' no tub ngu's mènna gu'. Hue' mènna gu' co'te' nac sinagog mènna par tub rez mènna cón che'n gu'. Yilóa, que' mènna gu'lezi'f. Hue' mènna gu' loo mèn co' nac rey mèn co' ñibe' no hue' mènna gu' loo mèn co' nac gobernador no loo mèn nac zin' yoolau. Ryethe con'a li no mèn gu' por cón chenen.

¹³ Gác con'a loo gu', ey, par tataa mod negadi's ta' gu' cuent cón chenen loo mènna.

¹⁴ Bli yéc gu' no bli lezo' gu' par ne'tyóode gu' no par ne'líde gu' xtùuz cón gab gu' no cón tyoodi's gu' loo mènna, par tub gu' razon cón che'n leque gu' loo mènna huiza.

¹⁵ Tac daa ne'lá'ya'de gu' hora. Na li par tyoodi's gu'. No lin par gácpe' gu' hora par nec thib mèn co'

nac ngolo ngola's gu' ne'gácte mènà ñii mènà ngòc nguàal con' loo gu' huiza.

¹⁶ Le'n huiza, ne, axta xud gu', no huespe' gu', no mèn guliz gu', no mèn co' ndxàc amiu gu' bixyath contra gu'. Ta'xù' mènà gu' loo mèn co' nac ngolo ngola's che'n gu' axta guth mènà ndxep gu'.

¹⁷ Ale rye mèn chol lugar yòo xyàn lezo' ñèe mènà gu' ante por cón chenen no maste.

¹⁸ Per mastale' tataa li no mèn gu', gàca loo gu' axta ne' ne' thib yis yéc gu' ne'tyuhuate.

¹⁹ Chele' gu' thidteneque' cue nèe loo cón chenen no xec yèe gu' loo cón chenen, le' sya, tataa mod gu' que noque' yalnaban, co' nee di's, ban no gu' Diox thidtene.

²⁰ Niin con' ndxè' loo gu', ne: Co'se' ñèe gu' le' solndad mtau'le' dib vult ro ciuda Jerusalén, sya, ta' gu' cuent no li la's gu' yamerle' tlo solndad par setilte telux solndad mèn ciuda Jerusalén no túb solndad ciuda Jerusalén.

²¹ Co'se' gác huiza, mèn co' naban rye yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz mèn jude, más huen xyon' mènà par yii den par casloo mènà le'n yix no le'n huan. Le' mèn co' nac mèn ciudape' Jerusalén na, más huen xyon' mènà, ryo' mènà le'n ciuda Jerusalén. Lomisque' ne, mèn co' ngue quenap ranch huan, más huen ne'berede mènà par ye'th mènà le'n ciuda Jerusalén.

²² Tac huiza gác huiz co'se' tub rezpe' Diox loo mèn ciuda Jerusalén cón che'n con' ye'rsin' co' mbli mènà par gácque' ryete con' loo mènà xal ndub di's loo libr co' nac xti's Diox.

²³ Ay, prob rye xa'got co' nzi nac xin' le'n huiza no rye xa'got co' diz ngóol xin' le'n huiza. Tac le'n

huiza cue xi lezo' mèn no gac yalquì loo mèn dib anax le'n naciòn Israel. No nzyalque' mènà tataa tetii Diox mènà axta plóthe.

²⁴ Mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn ciuda Jerusalén guth huax mèn ciuda Jerusalén loo xó'. Chó mèn gath loo xó'. Chó mènà hue' mèn co' ngòc ngolo ngola's mèn co' ngogaaa axta le'n taamas naciòn co' nziri' loo izlyo'. No gaca le' mèn co' nac mèn chol naciòn gac che'npe' mènà ciuda Jerusalén. No ñibe'pe' mènà loo ciuda Jerusalén axta tyaa huiz co'se' ta' Diox lugar gac ciuda Jerusalén che'npe' mèn naciòn Israel tedib vez. No ñibe'pe' mèn naciòn Israel loo ciuda Jerusalén tedib vez.

Tad Jesús ngue ta' cuent loo mèn xá mod yi'th mbi' co' ne' tedib lèe Xgan' Mbi' co' nac leque yub Tad Jesús.

(Mt. 24.29-35, 42-44; Mr. 13.24-37)

²⁵ Sya, ndxab Jesús:

—Nde niin con' ndxè' loo gu', ne: Huiza tlo yú' yalguzye' co' li Diox co' gac loo huiz no loo mbe' no loo mbyáaz. Le' loo izlyo' ndxè' na, anze'f huax mèn ya ye'th lezo'. No zyeb mèn co'se' gòn mèn ruid che'n ol níttó' co' yitoo loo níttó'.

²⁶ Huiza, alux mèn yo no lezo' no ne' ne' ñee mènà pá ndoo mèn no pá nziri' mèn tant nzyeb mèn co'se' li mèn xtùuz cón gac loo izlyo' tiempa. Huiza no zea huin huiz co'te' ndub huiz. No huin mbe' co'te' ndub mbe'. No huin mbyáaz co'te' nzi'f mbyáaz.

²⁷ Axta syare' hui' mèn dib athu loo izlyo' loon, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn. No co'se' galen le'n tiempa, galen le'n thib le'

xcuau. No ndxàpen rye loothe con' la's niin no la's yan co' yú' loo mèn co'se' galen. Tiempa mèn ta' cuent no non mèn cón che'n con' roo no con' xèn co' nac cón che'npe'en.

²⁸ Co'se' tlo gác con'a, bli gu' par ye'th lezo' gu'. Bdi'x xnii yéc gu' no bdi'x xnii lezo' gu' tac huiza non gu' no ta' gu' cuent ya nde zin' gaxle' lyá' gu' thidtene loo con' ryes.

²⁹ Mtetac Jesús thib di's loo mènna. Ndxab Jesús:

—Nde niin thib con' loo gu': Hui' gu' loo yaa ngudyuug no loo chol taamas yaa nayèe.

³⁰ Co'se' ñèe gu' ngòble' laa loo yaaa no nde xìis tedib cua' laa yèn' loo yaaa, leque gu' non no nda' gu' cuent nde zinle' tiemp co'se' más nguín bée loo izlyo'.

³¹ Lomisque' ne, co'se' ñèe gu' ndxàcle' con'a, leque gu' nda' cuent no non gu' nde zin' gaxle' tiempa co'se' tlo Diox, ñibe'pe' Diox loo mèn xal ndlya's Diox.

³² Lìcpe' ba'i, na nii loo gu': Ryete con'a gàcque' ndoore' lyux no lith no mèn nación Israel.

³³ Con' co' nac cón che'n bé' no con' co' nac che'n izlyo' lyuxque' no lith noque'. Per di's co' ndyoodizen inacte di's co' angndyoodizen. Gácque' no tyubque' di's co' ndyoodizen ndxè' xal ngue toodizena loo gu'.

³⁴ Anderhuen gu'. Leque gu' hui' xá nzi tee gu'. Ne'ta'de gu' lugar tyub yo'f lezo' gu' par lyàa gu' loo chol con' ye'rsin' par tataa mod yitac lezo' gu' loo cón chenen. Tac látha, chàa, lyàa gu' loo yalguy no tlo gath lyux gu' loo yalgon' che'n izlyo' ndxè'. Nalas gure gu' loo cón chenen par ne'gàcta loo gu'

huiza xal co'se' mzin thib amiu gu' thib hor co' ne'ta'de gu' cuent no co' inonte gu'.

³⁵ Huiza gàca loo mèn co' naban dib athu loo izlyo' xal thib tramp co', chàa, ndlyàa par yigaa má' loo tramp. Tataa gàca loo mèn huiza.

³⁶ Nalas gure gu'. Ne'cuedte gu' no ne'yathla'ste gu' thidteneque' gure rez gu' Diox par gàca loo gu' tataa mod li gu' par lyá' gu' loo ryethe con' ryes co' gàcque' huiza. No par tataa mod li gu' gan par yòo gu' loo cón chenen, daa co' mbal yáal loo izlyo' ndxè' xalque' ndxáal chol mèn.

³⁷ Ndxáal ze ndlu' Jesús mèn le'n templ. Le' ndxáal yá' na, ndyee Jesús co'te' ndub thib yii co' lèe yii che'n yaa oliv par li Jesús descans tya.

³⁸ Le' ryete mèn co' ndyee yòn di's co' ndlu' Jesús le'n templ na, mènà ndxehegà par zingà mènà le'n templ par gòn mènà di's co' ndlu' Jesús loo mènà.

22

Trè' ndlu' cón che'n mèn co' mqueltàa par mx-enxù' mènà Tad Jesús.

(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

¹ Nde nixon', nde zin gax huiz co' ngòc huiz lni co' ndli mèn nación Israel co'se' ndxuhua mènà pan co' indxòode dii levadur. Mbez mèn nación Israel lni pasc loo lnia.

² Le' mèn co' nac jef che'n nguley' no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel na, mènà mcua'n mod xá mod guth mènà Jesús. Per mzyeb mènà guth mènà Jesús por cón che'n mèn co' ngureri', mèn co' mbi'th lni co' nziri'.

³ Látha, ndoole' Mebizya. Ngulàa Mebizya le'n lezo' Jud co' ne' tedib lèe Iscariot. Juda ngòc thìb myen' xin' mté'th Jesús, ne, co' ndxòo cuent nac si' fchop myen' xin' mté'th Jesús.

⁴ Ngua nee Jud loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' tiempa no loo mèn co' mxo'f zin' cón che'n templ tiempa. Mdoodi's no Jud mènà. Ndxab Jud neeque' Jud xá mod li Jud par ta'xù' Jud Jesús la's ya' rye mènà.

⁵ Co'se' mbìn mènà tataa ndxab Jud loo mènà, axta con gust ndxab mènà loo Jud ta' mènà ndxep tmi càa Jud cuent li Jud con'a.

⁶ Jud mda' lugar. No mblec lezo' Jud li Jud con'a tataa. Sya, mtlo Jud, mcua'n Jud mod par ta'xù' Jud Jesús loo mènà thìb tiemp co'se' ñee Jud yende chó mèn nziri' no Jesús.

Trè' ndlu' xá mod nduhua rsè no Tad Jesús myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; 1 Co. 1.23-26)

⁷ Le'xque' le'n huiza mzin huiz lni co'se' ndx-uhua mèn nación Israel pan co' indxòode dii levadur. Huiza ndxuth mènà mbacxil' co' mbez mèn nac lni pasc.

⁸ Le' Jesús na, mtel' Pedr ryop Juàn. Ndxab Jesús loo Pedr ryop Juàn:

—Huàa li nab gu' con' hua rsè na' par li na' lni pasc.

⁹ Myen' mnibdi's. Ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿pá ndlya's U' ya toxcua' nu' con' hua rsè na', à'?

¹⁰ Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' yòo gu' ro ciuda Jerusalén, tya zyál' gu' thìb mbi' co' ne' thìb rre nít. Ftoo nque gu' xís mbi' axta zin mbi' liz mbi'.

¹¹ Co'se' zin gu' co'te' zin mbi'a, gab gu' loo mbi' co' nac gundan che'n yòoa: Maistr mtel' nu' par ñee nu' loo U': ¿Pá ndub quart co'te' hua rsè'en, par lin lni co' nac pasc con myen' xin' mté'th daa, à'?

¹² Sya, lu' mbi' thìb quart roo co' nac chop pis loo yòo loo gu'. Cuarta natoxcua'le'. Tya toxgua' gu' con' par hua rsè na' par li na' lni pasc.

¹³ Mxen Pedr ryop Juàn ned. Nda Pedr ryop Juàn. No mzyál' myen' mbi' xalque' ndxab Jesús. Mtlo Pedr ryop Juàn, mtoxcua' Pedr ryop Juàn con' hua rsè no myen' Jesús par li myen' lni pasc con Jesús.

¹⁴ Co'se' ngóol hor hua rsè Jesús con myen', mdub Jesús con myen' xin' mté'th Jesús co' ndxe' di's che'n Jesús loo mèn loo mes.

¹⁵ Jesús ndxab loo myen':

—Ne' pól ndxàc anze'f ndryo' ndlyen' lezon hua rsè na' sa pan par li na' lni pasc ndoore' zin huiz gath daa.

¹⁶ Daa nii loo gu': Ya ne'bereden lin tedib yalhua ndxè' xal ngue li na' nalle'. Lin yalhua ndxè' tedib vez axta co'se' gác tiemp co'se' tlo ñibe'pe' Diox loo mèn.

¹⁷ Sya, mxen Jesús thìb vas nít uv. Ndxab Jesús: Diox quix U', Diox, loo Diox. Ngoloa, ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Fteri'th gu' vas ndxè' loo thìb thìb xtàa gu' par gu' gu' thìb ro chu'th nít uv ndxè'.

18 Na nii loo gu': Ya ne'bereden gun nít uv ndxè' xalque' ngue lina nalle'. Na gu nít uv ndxè' tedib vez axta co'se' gac huiz tlo ñibe'pe' Diox loo mèn.

19 Ngoloa, mxen Jesús pan. Ndxab Jesús:

—Diox quix U', Diox, loo Diox.

Sya, mchì'x Jesús pana thib le' chu'th, thib le' chu'th. Ngoloa, mda' Jesús pana loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús:

—Pan ndxè' nee di's nac cón che'n bél'yòo ladpe'en co' tyenxù' mèn par tetii mèn bél'yòo laden por cón che'n gu'. Taandxè' ñibe'en loo gu' hua gu' pan ndxè'. No taandxè' ñibe'en loo gu' gu' nít uv ndxè' par te' lezo' gu' cón chenen.

20 Tataa mbli Jesús, ne, co'se' mxen Jesús thib vas nít uv, no co'se' ngolo nduhua rsè no Jesús myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Nít uv co' nzo le'n vas ndxè' nee di's cón che'n conveñ cub co' li nëen thidtene por cón che'n ren laden co' xyo co'se' gath daa por cón che'n xquin mèn no xtol mèn.

21 Per nalle' mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, mbi' ndub loo mes ndxè' con na'.

22 Cona, ngue niin loo gu': Daa mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn par gathxù' daa xal ndlu' xti's Diox cón chenen. Per part cón che'n prob mbi' co' ta'xù' daa loo mèn, ¡ay, prob mbi' izlyo'!, tac mbi' thidtene nac thib mbi'dèe loo Diox too ze too yál'.

23 Sya, mtlo myen' xin' mté'th Jesús, mnibdi's myen' loo xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó nac na' co' ta'xù' Jesús loo mèn, cara?

Myen' xin' mté'th Tad Jesús noo noo mdoodi's chó myen' gác myen' co' más ñibe' loo xtàa myen' yiloo.

²⁴ Leque xhuina mque di's myen' làth xtàa myen'. Mbez myen':

—¿Chó na' gác co' más ñibe' loo xtàa na' yiloo, à'?

²⁵ Jesús ndxab loo myen':

—Hui' gu' nexa. Mèn co' ndxàc rey co' ñibe', mèna ñibe' loo mèn nación xal loo moz. Le' mèn co' ndxàc jef na, mbez anze'f mbi' mèna por con' co' ndli mèna loo mèn co' nac mèn nación mèna.

²⁶ Per part cón che'n gu', indxàalte li gu' tatua' no xal nzi li gu' xtùuz làth gu' nalle'. Ne' ne' indxàal gab gu' tatua'. Ndxé'leque', chol gu' co' nzo làth gu' co' mbez nac más mbi' roo no más mbi' xèn, leque gu'a li par gác gu' xal thib mbyòo yen' co' más be'the làth gu'. Le' gu' co' lya's ñibe'a na, gu'a ndxàal gác xal thib moz co' li mandad loo gu' làth gu'.

²⁷ Nde niin thib con' loo gu' xal ndli mèn loo xtàa mèn co' más ñaare' taachu'th loo xtàa mèn loo izlyo' ndxè': ¿Xá nee gu'? ¿Chó mèn ndli gu' cuent más ntac loo xtàa mèn co'se' ñibe' mèn loo xtàa mèn? ¿Ché' más ntac mèn co' ndyub loo mes par cuec mèn con' hua mèn co' ndub loo mes o ché' más ntac mèn co' mbec con' hua mèn co' ndub loo mes, cà'? ¿Xá nee gu'? ¿Ché' ngue li gu' cuent ilicte masque' ntac mèn co' ndyub loo mes co' mbed huua, cà'? Masque' ntac mèna, ¿lé'? Per daa, ale ndxe'leque', ndal xi'th gu' par lin sirv loo gu'.

²⁸ Gu' nda'que' cuent no ngo noque' gu' daa. No gunèe gu' ryethe con' nde teele' ndli no mèn daa.

²⁹ Por cona, tan lugar no lin le' gu', ne, ñibe' loo thib baan mèn xal mnibe' xuden Diox loon par ñibe'en loo ryethe con'.

³⁰ No tan lugar par hua no gu' daa no par gu no gu' daa loo mes daa co'se' gac huiz co' ñibe'pe'en loo ryethe con' no tyub ñibe' gu' par tub rez gu' loo si' fchop ned mèn co' ngòc bin thib mbi' co' ngro' lèe Israel co' mbloj msi' bin co' nac mèn co' lèe mèn naciòn Israel nalle'.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús ngue ta' cuent loo Pedr le' Pedr cà di's Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Jn. 13.36-38)

³¹ Ndxab Jesús loo Mon Pedr, ne:

—Mon, gunee xá ngue teel tac Mebizya ndlya's li preb loo gu'. No ngue li Mebizya par ñee Mebizya ñeene' ché' ta' gu' lugar cuee ca' Mebizya gu' no co' xà' Mebizya gu' loo cón chenen xal nzib mèn nzob triu par co' mèn yix loo nzob triu.

³² Per daa mna'ble' loo Diox no ngurezen Diox por lùu le' lùu toloque' yila's loon. No co'se' berel, lyàa yécl no lyàa lezo'l loo con' lil loo cón chenen, lyazen le' lùu tegán lezo' myen' co' ndxàc huesl no xtàal loo cón chenen par tolo ye'th lezo' myen' loo cón chenen huiza.

³³ Mon mcàb loo Jesús. Ndxab Mon:

—Tad, na ne'lá'de U'. No daa ga lezi'f con U'. Co'te' gath U', tya gath daa, ne. Daa inzyebte.

³⁴ Jesús ndxab loo Mon Pedr:

—Pedr, na nii lool: Leque nalxhuin ndoore' cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál', lùu cà di's daa son vez loo mèn. Gabl loo mèn ne'libe'del daa.

Trè' ndlu' co'se' ngòc tiemp co'se' mzin gax ngòc ryethe con' ye'rsin' loo Tad Jesús.

³⁵ Sya, mnibdi's Jesús loo myen' xin' mté'th Jesús. Ndxab Jesús loo myen':

—Co'se' mtel'en gu', ngua gu' le'n nación che'n mèn Israel, daa mnibe' loo gu' ne'hue'de gu' yex lua' gu'; ne'hue'de gu' billeter co'te' ngosua' gu' tmi gu'; no ne'hue'de gu' tedib ned yilid gu'. Co'se' mnibe'en loo gu' mbli gu' tataa, ¿ché' ngotub con' mquin gu' ned ngua gu' sya, cà'?

Myen' mcàb. Ndxab myen' loo Jesús:

—Yende xàa, Tad.

³⁶ Jesús ndxab loo myen':

—Pesea, mnibe'en loo gu' ne'hue'de gu' con'. Per nase, lyazen le' gu' co' ngue no yex lua' gu', be' gu' yex lua' gu'. Le' gu' co' ngue no billeter gu' na, be' gu' billeter gu'. Le' gu' co' ingue node spad gu' na, ftho' gu' chamar gu' par ti' gu' thib spad par que no gu' thib spad.

³⁷ Tac daa nii loo gu': Nase mzinle' hor gàcque' con' loon xal mbez di's co' ndxab cón chenen, di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox co' mbez:

Thidte mde'th mèn di's no mbli mèn cuent nac daa mbi' ye'rsin' làth mèn ye'rsin'.

Cona, ngue niin loo gu': Le' di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox ndlu' cón chenen le'i naquinque' tataa gàca loon le'n huiz ndxè'.

³⁸ Sya, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, trè' ngue no nu' chop spad.

Jesús mcàb. Ndxab Jesús:

—Con sobr chop spad ba'. ¿Cón más?

Làth xtau'a, Tad Jesús ngua rez Diox thib lugar co' ngro' lèe Getsemaní.

(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ Ngoloa, ngro' Jesús, nda Jesús co'te' ndub yii co' lèe yii che'n yaa oliv xalque' nac mod co' ndxàp

Jesús. Per myen' xin' mté'th Jesús ne'nglá'de Jesús. Mdoo nque myen' xís Jesús.

⁴⁰ Co'se' mzin Jesús co'te' ndub yiia, ndxab Jesús loo myen':

—Gurez gu' Diox, ndee gu', par ne'ta'de gu' lugar leque gu' li chol con' ye'rsin' co'se' cobyá' Mebizya gu' naba'.

⁴¹ Tya mtan' Jesús myen' xin' mté'th Jesús. Le' Jesús na, ngua taachu'te más tith loo myen' xal thìb distans co' ndlyàa thìb quèe co' ngobii mèn con ya' mèn. Tya mdub xib Jesús par ngurez Jesús Diox.

⁴² Ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, yey, chele' U' ndlyá's telá' U' daa co'se' gác hor ye'rsin' loon, nzoque' mod li U' par ne'gàcte yaltii co' gác loon co'se' le'le' daa quix loo U' cón che'n xquin no xtol ryethe mèn. Per Pay, indlyas-ten gàca xal neete lezon. Ndxé'leque', ndlyazen gàca xal neepe' lezo' U'.

⁴³ Látha, chàa, ngro' too thìb angl co' ngulàa loo bé' loo Jesús. Angla mbli par ngòp Jesús fuerz no ngo valor loo Jesús.

⁴⁴ Láth co'se' mden' Jesús mxi lezo' Jesús axta plóthe, látha sate más nalyat ngurez Jesús Diox. No nen mdub xib Jesús. Ngurez Jesús Diox. No cabii ngurez Jesús Diox axta ante bel'yòo Jesús nít tant ndyoo nít Jesús mbez Jesús Diox. No axta ren nos nít co' ndyoo nít Jesús. No axta gos gos ngòb nít co' mdoo nít Jesús loo yòo.

⁴⁵ Co'se' ngolo ngurez Jesús Diox, mdyàa Jesús co'te' nziri' myen' xin' mté'th Jesús. Per co'se' mzin Jesús co'te' nziri' myen', ale mxen mcal'guth myen'

tant mdyóo myen' no tant mxi lezo' myen' cón che'n con' co' gác loo Jesús.

⁴⁶ Sya, mblo' Jesús mcal' loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Blo' gu' mcal' loo gu', yey. ¿Chonon susque' ndxàt gu'? Goo che gu'. Gurez gu' Diox par ne'ta'de gu' lugar li gu' chol con' ye'rsin' co'se' cobyá' Mebizya gu' naba'.

Trè' ndlu' le' mèn mxenxù'le' Tad Jesús xal ndyen mèn thib huan' co' nda pres.

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

⁴⁷ Jesús tatabe' ndoo toodi's co'se' mzin huax mènley' loo Jesús. Le' mbi' co' ngro' lèe Jud co' ngòc xin' mté'th Jesús co' ndxòo cuent ngòc si' fchop myen' xin' mté'th Jesús na, ndoo ner loo mènà. Mbii gax Jud loo Jesús par sero Jud loo Jesús.

⁴⁸ Sya, ndxab Jesús loo Jud:

—Jud, ¿ché' con thib besit co' nda'l loon taandxè' mod mda'xù'l daa, daa co' mbal yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, cà'? ¿Ché' tatua' mod mblila, cà', Jud?

⁴⁹ Per co'se' ñèe myen' xin' mté'th co' nziri' con Jesús ndxàc con'a, ndxab myen' loo Jesús:

—Tad, ¿xá nee U'? ¿Ché' tlàa nu' spad rloo mèn ba', à'?

⁵⁰ Láth ndxàc con'a, thib myen' xin' mté'th Jesús co' nzo làth taamas myen' con Jesús mblàa thib ya' spad nza thib mbi' co' ngòc moz che'n jef co' más ñibe' loo nguley'. Mblo nde'f myen'a nza moz co' nac ladli.

⁵¹ Per Jesús ndxab loo myen'a:

—Bla' gu' tee nziri' mèn ba'. Con sobr con' mbli no gu' mèn ba'. Con con' ba'te ya guneela.

Sya, mblít Jesús nza mbi' co' ngo nde'ba loo yòo. Nzi huíte mèn, mdub Jesús nza mbi' lad quèe yéc mbi' tedib vez. Chàa, mbyac nza mbi' xalque' thib nza mèn co' yende con' mxac.

⁵² Ngoloa, ndxab Jesús loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley', no loo mèn co' ngòc mèn nac zin' co' nquenap templ tiempa, no loo mènngool, mèn co' mbi'th par hue' mènna Jesús:

—¿Ché', por derech, ngro' gu' con spad no con yaa par tyen gu' daa xal ndyen mèn thib huan', cà'?

⁵³ Co'se' ngo non gu' le'n templ huax vez, ne'nglide gu' ryes ngàal gu' daa. Per nase mzinle' hor che'npe' gu' co' nac tiemp co'se' Mebizya ngue ñibe' loo gu' par li no gu' daa cón ndlya's gu'.

Mon Pedr mcà di'sle' Tad Jesús loo mèn.

(Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72; Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Sya, mdub dó' mènna ya' Jesús. Mbe' mènna Jesús liz mbi' co' nac jef co' más ñibe' loo nguley'. Le' Pedr na, tith tith ndoo nque xís Jesús.

⁵⁵ Ngoloa, mtol' mènna quì xtau'the loo lue' liz mbi' co' nac jefa. No mdub mènna dib vuilt ro dii. Nzi biiz mènna tant nàl. Ale note Pedr mdub biiz ro dii xi'th mènna.

⁵⁶ Co'se' gunèe thib criadgot che'n jefa no Pedr ndub ro dii làth mènna, xèe mbui' criadgota loo Pedr. Ndxab criadgot loo taamas mèn co' nziri' ro dii:

—Mbi' ba', ne, mque tee noque' Jesús, ndyaquen.

⁵⁷ Per prob Pedr mcà di's. Ndxab Pedr:

—Criad, indlibeden mbi'a.

58 Pente ndxàc gunii criadgot loo Pedr, gunèe tedib mbi' Pedr. Ndxab mbi' loo Pedr:

—Lùu, ne, nac thìb mbi' co' naqueltàa no mènà, ¿lé'?

Per prob Pedr ndxab:

—Yende xàa. Ne'ngòoden làth mènà.

59 Pente ndxàc thìb hor nguri'th con'a, tedib mbi' mbli nèe loo mèn co' nziri' ro diia. Ndxab mbi' loo mènà:

—Lìcpe' ba'i, mbi' ba' ngo no Jesús, ne, tac mbi' ba' nac mbi' che'n làaz mèn galile.

60 Per Pedr ndxab loo mbi'a:

—Mbi', ne'needen cón ngue bezl.

Leque hor co' be' ngue toodi's Pedr loo mbi'a, chàa, ngrozèe nguiidtee mblé' nguiidtee yál'.

61 Leque hora, Tad Jesús mbere loo, mbui' Tad Jesús loo Pedr. Chàa, mbui' Pedr loo Tad Jesús, ne. Sya, mte' lezo' Pedr di's co' ndxab Tad Jesús loo Pedr: Lùu cà di's daa son vez nalyál' ndoore' co'se' tlo cozèe nguiidtee lé' nguiidtee yál'.

62 Sya, ngro' Pedr làth mènà. Ne'tí' ne'ñee lezo' Pedr, mbìn' Pedr axta plóthe tant mxi yéc Pedr no mxi lezo' Pedr por mcà di's Pedr Jesús.

Mèn ye'rsin'a asembli ngòc nguàal con' loo Tad Jesús.

(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)

63 Le' mèn co' ngue no Jesús na, ngue li ngòc nguàal con' loo Jesús. No nzi tin mènà Jesús xal mblya's mènà.

64 Mtau' mènà ngudloo Jesús con thìb panid. No be' taa nguis mènà thìb lad tedib lad rloo Jesús par nda' mènà xyàn lezo' Jesús. No ale mbez mènà loo Jesús:

—Bli divin chó mda' che'nl.

⁶⁵ No asembli mènna mbez mènna huax con' co' nac ngòc nguàal con' loo Jesús par mda' mènna xyàn lezo' Jesús.

Trè' ndlu' le' Tad Jesús mdoò loo mèn co' mdyoo ner, no co' mdyoo naa, no co' mnibe' loo mèn loo ley co' nac xley' che'n mèn nación Israel.

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Co'se' ngo nìi izlyo' tedib huiz co' nde nquea, ryete mèngool co' ñibe' loo mèn nación Israel, no ryete mèn co' nac jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn co' nac maistr co' ndlu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn mqueltàa par mbe' mènna Jesús loo rye mèn co' mqueltàa no mènna. Tya mnibdi's mènna loo Jesús. Ndxab mènna loo Jesús:

⁶⁷ —Gunee loo nu' ¿ché', lìcque', lùu nac Crist, à'? Jesús mcàb loo mènna. Ndxab Jesús:

—Chele' daa nii loo gu' daa nacque' Crist, ipà yila's gu' co' ngue niin loo gu'!

⁶⁸ Más de cona, chele' daa ñibdi's thìb con' loo gu', ne'càbte gu' loon, ndyaquen. No ne' ne' lá' gu' daa par biin.

⁶⁹ Per desde nalle' par delant, daa co' mbal yáal làth gu' xalque' ndxáal chol mèn, daa nduble' cuat Diox co' nac ladli che'n Diox, Diox co' ndxàp ryethe con' roo no con' xèn la's nii Diox no la's ya' Diox.

⁷⁰ Co'se' mbìn mènna tataa ndxab Jesús, mnibdi's mènna loo Jesús. Ndxab mènna:

—¿Ché' nacque' lùu xgan'pe' Diox, sya, cà'? Jesús mcàb loo mènna. Ndxab Jesús:

—Nacque' daa xgan'pe' Diox, pues. Yub gu' ngolo guneei loon. ¿Cón más ndlya's gu' niin loo gu'?

⁷¹ Sya, thidte ndxab mènà no thidte gunii mènà loo xtàa mènà:

—¿Cón li más mèn co' ta' cuent loo na' cón che'n mbi' ba'? Ya mbìnle' na' cón che'n mbi' xal nac di's co' ngro' rope' mbi' co' ngolo gunee mbi' loo na' nalle'.

23

Tad Jesús mdooxù' loo Pilat co' nac gobernador le'n ciuda Jerusalén tiempa.

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Sya, ryete mènà nguátbèe. Mbe' mènà Jesús loo Pilat co' ngòc gobernador loo ciuda Jerusalén tiempa.

² Mtlo rye mènà, mquexù' mque' fals mènà Jesús loo Pilat. Mbez mènà loo Pilat:

—Mbi' ndxè' ngogaa loo nu'. Ngue lu' mbi' xley' mbi' loo mèn gulàaz nu' par se' mèn mod co' ndxàp mèn. No ale mbez mbi' loo nu' indxàalte quix nu' cón che'n contribución loo mbi' co' lèe Ces co' nac gobiern co' ndyub ciuda Rom. No ale yende cón ndxòn mbi'. Mbez mbi' le' mbi' nac Crist, co' nee di's, nac mbi' rey.

³ Sya, mnibdi's Pilat loo Jesús. Ndxab Pilat:

—¿Ché', licque', lùu nac rey co' ñibe' loo mèn nación Israel, cà'?

Jesús mcàb. Ndxab Jesús loo Pilat:

—Aa. Lùu yub gue beza loon nalle'.

⁴ Ngoloa, sya, ndxab Pilat loo mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no loo rye mèn co' ngureri':

—Indxegaade nec thib xquin mbi' ndxè' loon, cara.

⁵ Per mèna sate más mbli par ngola's Pilat di's co' mbez mèn. Mbez mèna loo Pilat:

—Mbi' ndxè' ngue lu' xley' mbi' loo mèn par mtlo mèn, mbos xtùuz mèn no mse' mèn mod co' ndxàp mèn, mèn co' nac mèn rye yèezya' che'n làaz mèn jude, por cón che'n con' co' ngue lu' mbi' loo mèna. No nalle' mtlole' mbi', ndlu' mbi' mèn par ned le'n yèezya' co' nac ned yèezya' che'n làaz mèn galile. Más de cona, mtlole' mbi', ngue lu' mbi' xley' mbi' loo mèn par nedrè', ne.

Tad Jesús mdooxù' loo thib mbi' co' ngro' lèe Herod.

⁶ Co'se' mbìn Pilat di'sa, mnibdi's Pilat loo mèna:

—¿Ché' nac mbi' ba' mèn che'n làaz mèn galile, cà'?

⁷ Co'se' ndxab mèn loo Pilat: Aa, nacque' mbi' mèn che'n làaz mèn galile, mtel' Pilat mèn par mbe' mèn Jesús loo Herod tac Herod ngòc gobernador co' mnibe' loo mèn yèezya' che'n làaz mèn galile. No le'xque' le'n huiza ngo Herod le'n ciuda Jerusalén.

⁸ Co'se' gunèe Herod Jesús, anze'f mdyac lezo' Herod. Tac ndxàcle' tiemp anze'f mblya's Herod hui' Herod loo Jesús. Ante ndxòn Herod cón che'n Jesús no maste. No mbez Herod ndoore': ¿Pól zin thib huiz no zin thib ze hui'en loo Jesús no li Jesús thib yalguzye' loon?

⁹ Herod mnibdi's huax con' loo Jesús. Per Jesús yende cón mcàb.

¹⁰ Ngure mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley' no mèn co' ngòc maistr co' mblu' cón che'n ley co' mxo'f Moisés loo mèn tiempa loo Herod. Mèna sate

más mquexù' mque' fals Jesús thìb mod tedib mod loo Herod.

¹¹ Sya, mtlo Herod, no mtlo solndad co' mque no Herod, mbli Herod ngòc nguàal con' con Jesús con solndad co' ngure no Herod. Ale asembli Herod, mnibe' Herod loo solndad par mtegor solndad Jesús thìb ned lar' co' nabe's natoxcua' xal xab rey. Ngoloa, mbere Herod, mtel' Herod solndad, mbe' solndad Jesús loo Pilat tedib vez con mèna.

¹² Leque huiza mbere Herod, ngòc amiu Herod con Pilat tedib vez tac ndoore' gâc con'a yende mod ñèe Herod loo Pilat tac ngòc Pilat ngolo ngola's che'n Herod.

Mèn mquexù' mque' fals Tad Jesús par guth mèn Tad Jesús.

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39–19.16)

¹³ Sya, mbli Pilat mandad mqueltàa rye jef co' más ñibe' loo nguley', no mèn nac zin', no taamas mèn co' nziri' loo Pilat.

¹⁴ Ndxab Pilat loo rye mèna:

—Gu' mbi'th no mbi' ba' loon. Mbez gu' le' mbi' ngue li le' mèn ndxos xtùuz no ndli mbi' nzi yátbèe mèn par nzi li mèn ngòc nguàal con'. Per gu' nonque' no nda'que' gu' cuent le' daa mbral nole' cón che'n mbi' ba' loo gu'. Gu' ñee yende chó xquin mbi' no yende chó xtol mbi' co' ndli par yigaa mbi' loon xalque' nac con' co' mbez gu' ndli mbi'.

¹⁵ No ne' ne' loo Herod ngagaa mbi' loo xquin mbi' no xtol mbi'. Ndxle'leque', mtel' Herod mbi' loon tedib vez. Ngolo gunee gu' yende cón tar li mbi' par naquinque' gath mbi' no zyál'que' gath mbi'.

16 Per nalle', daa ñibe' loo solndad ya ta' solndad che'n mbi'. Yiloa, la'en bii mbi'.

17 Cad lin' co'se' ndli mèn nación Israel lni pasc, mque no mènà thìb costumbr. Le'n huiz lnia ntelá' gobiern thìb pres. Cona, le'n huiz lnia mnibe' mènà loo Pilat telá' Pilat thìb pres co' ngue lezi'f co' ndlya's mènà lyá'. Pilat mblya's ntelá' Pilat Jesús loo mènà.

18 Per ryete mènà thidte mcàb, ngrozèe mènà. Ndxab mènà loo Pilat:

—Fcàa mbi' ba'. Beth thidtene. Más huen bla' ryo' Barrabás par bii Barrabás.

19 Mèn nac zin' mque' Barrabás lezi'f por thìb revuelt co' mbli Barrabás le'n ciuda Jerusalén no por thìb mèn co' mbeth Barrabás.

20 Pilat mbere ndxab loo mènà:

—Na ndlyazque' làan Jesús.

21 Per mènà sate más cabii mbez yèe loo Pilat. Mbez mènà:

—Fque' U' mbi' ba' loo cruz. Fque' U' mbi' ba' loo cruz.

22 Sya, mbyon vez ndxab Pilat loo mènà:

—¿Chonon ndlya's gu' ñibe'en loo mèn par que' mèn Jesús loo cruz? ¿Chó con' ye'rsin' mbli Jesús, à'? Yende chó xquin no xtol Jesús ndxegaa loon par, con provech, ñibe'en loo mèn guth mèn Jesús. Xalque' niin loo gu'a, na ñibe' loo solndad ya ta' solndad che'n Jesús. Yiloa, ñibe'en loo gu': La' gu' bii Jesús.

23 Per mènà thidte ngòc. Tolo mbli nèe mènà mna'b mènà di's loo Pilat par ñibe' Pilat loo mèn que' mèn Jesús loo cruz. Nò axta con gust ngrozèe mènà, no mèn co' ngòc jef co' más ñibe' loo nguley', tac mblique' Pilat con' co' mblya's mènà.

24 Ale mnibe' Pilat lezo' Pilat li Pilat co' lya's mènà li Pilat.

25 Sya, mnibe' Pilat loo mèn par ngua lo' mèn Barrabás lezi'f, Barrabás co' ndxab mèn ryo' lezi'f. Barrabás mque' lezi'f por revuelt co' mbli Barrabás no por mèn co' mbeth Barrabás. Ngoloa, mda' Pilat Jesús loo mènà. Nee mènà cón li no mènà Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn nda que'le' Tad Jesús loo thib cruz.

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)

26 Co'se' nda no mènà Jesús par que' mènà Jesús loo cruz, ale mbree mcà mènà thib mbi' co' ngòc mèn che'n làaz mèn ciren. Mbi'a ngro' lèe Mon. Le'pe' ndxàc con'a ndye'th mbi', ngua mbi' huan. Ale asal too mbi' mèn co' nda nque Jesús loo cruz, mnibe' yèe mènà loo mbi' par hue' mbi' cruz che'n Jesús no tyoo nque mbi' xís Jesús ned nda Jesús.

27 Anze'f thib mènbi' nda nque xís Jesús. No anze'f huax mèngot nda nque xís Jesús. Mèngota mbín' no mbez yèe yath mèngota gunèe mèngota Jesús tant nxi lezo' mèngota ñèe mèngota cón gac loo Jesús.

28 Per Jesús mbui' loo mèngota. Ndxab Jesús:

—Mèngot che'n ciuda Jerusalén, ne'gón'te gu' no ne'tyóode gu' por cón chenen, ey. Más huen ften' gu' no bín' gu' por cón che'n con' co' gac loo gu' no por cón che'n con' co' gac loo xin' gu' yiloa.

29 Tac zin thib huiz no zin thib ze co'se' gab mèn: Huen nda mèn co' ne'gácte tyan xin'. No huen nda mèn co' thidteneque' ne'nquée loode xin'. No huen nda mèn co' thidteneque' ne'ngàazte xin'.

³⁰ Huiza tlo mèn, gab mèn loo yii no loo den: ¿Cón ngàc yii no den ba'? ¿Cón gàc huan ba'? Ale huen gàc lyàa yii ba' no den ba' loo na' par guth yii ba' no den ba' na' leque yigaa na' loo mèn ye'rsin' co' yi'th yé' huize'.

³¹ Tac chele' mèn guthxù' daa, daa co' nac xal thib xan' yaa nayèe, ale'que' gu', mèn ciuda Jerusalén, masre' con' ye'rsin' ne' gàc li mèn loo gu', gu' co' nac xal thib xan' yaa biiz.

³² Nda no mènà chop mbi'guth mèn con Jesús par thidte junt guth mènà ryop mbi'a con Jesús.

³³ Co'se' mzin mènà con Jesús loo thib dèn co' mbez mèn tiempa lèe quèe yéc mèn, tya mque' mènà Jesús loo thib cruz. Mque' mènà ryop mbi'guth mènà loo cruz cuat Jesús, ne. Thib mbi' mquée loo cruz ladli cuat Jesús. Tedib mbi' mquée loo cruz ladrebes cuat Jesús.

³⁴ Láth ngue que' mènà Jesús loo cruz, ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, fton' U' xquin mèn ndxè' no xtol mèn ndxè' tac prob mèn ndxè' ne'ñeede no ne'ta'de mèn cuent cón ngue li no mèn ndxè' daa.

Le' solndad na, mdith no dad loo xab Jesús par ñee solndad ñeene' chó solndad li gan gàc che'n solndad xab Jesús.

³⁵ Huax mèn ngure tya. Nzi hui' mèn xal ndxàc mènà ngue que' mènà Jesús loo cruz. No axta mèn nac zin' che'n ciuda Jerusalén mxiiis no Jesús hora. No ngòò xyàn lezo' mènà ñèe mènà Jesús. Mbez mènà loo xtàa mènà:

—Mbi' ba' mtelá' chol mèn loo yaltii no loo con' ryes. Per nase ndlya's na' hui' na' leque mbi' li par lyàa mbi' co'te' ngue mbi' ba'. No leque mbi' li par

lyá' mbi' loo con' ryes chele' mbi', lìcque', nac Crist co' Diox mcui par xo'f zin' mbi' thìb zin' co' ñibe' Diox loo mbi'.

³⁶ Ale note solndad co' nziri' tya, mxìis no Jesús. Ale mbii gax solndad loo Jesús. No mda' solndad thìb loo vin co' nac vin nala par ngu yèe Jesús.

³⁷ No mbez solndad loo Jesús:

—Chele' lùu nac rey co' ñibe' loo mèn naciòn Israel, leque lùu bli par lyàal co'te' nguel ba'.

³⁸ No mbli Pilat mandad par mque' mèn plá di's loo thìb le' ye's loo cruz gáp loo yéc Jesús co' ngòc di'stèe grieg no di'stèe latin no di'stèe hebre co' mbez: Mbi' ndxè' nac rey co' mnibe' loo mèn naciòn Israel.

³⁹ Làth xtau'a, thìb mbi'guth mèn co' mque' loo cruz cuat Jesús, asembli mbi', mbez mbi' ngòc nguàal di's loo Jesús. Ndxab mbi':

—Chele' lùu, lìcque', nacpe' Crist, leque lùu bli par lyá'l no bli par lyá' nu', ne.

⁴⁰ Per tedib mbi' co' ngue tedib lad cuat Jesús mbyoo xtàa mbi'. Ndxab mbi' loo xtàa mbi':

—Tua'le' nguel co'te' nguel ba'. No ¿be' ncàb rol loo Jesús, cà'? Inzyebtel ñèel Diox, ndee.

⁴¹ Part cón che'n na', mzyalque' na'i, ngue na' trè'. Ngue guix na' xquin na' por cón che'n con' ye'rsin' co' mbli na'. Per prob mbi' ba' yende chó con' ye'rsin' mbli mbi'. No ngue mbi' co'te' indxàalte quée mbi'.

⁴² Sya, ndxab mbi' ropa loo Jesús:

—Tad Jesús, fte' lezo' U' cón chenen co'se' gác tiemp co' ñibe' U' loo mèn loo izlyo' ndxè', ndee U'.

⁴³ Jesús ndxab loo mbi'a:

—Lìcpe' ba'i, na ngue nii lool: Leque nalze yòo nol daa co'te' nac parais.

Tad Jesús nguthle' loo cruz.

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

⁴⁴ Hora casque' nde yáal rol huiz. Leque hora, dib athu loo izlyo' mcuau tac mcuau loo huiz. No axta hor mquéé guyon bzyè mbembìi loo huiz. Mtenìi huiz loo izlyo' tedib vez.

⁴⁵ Leque hor co' mcuau loo huiza, Diox mbli ale mbryed grolthe vel co' ngue le'n templ tiempa.

⁴⁶ Sya, ngrozèe yath Jesús. Ndxab Jesús loo Diox:

—Pay, yey, nase fcàaya' U' alm daa no xpìi daa.

Ngolo ndxab Jesús di'sa, chàa, nguth Jesús.

⁴⁷ Co'se' gunèe capitán che'n ciuda Rom ngòc con' ryes tín'a, ndxab capitana:

—¡Ay, Dio's! Lìcpe' ba'i, mbi' ba' ngòc mbi' nalì no mbi' nambìi loo U', Diox.

⁴⁸ Ryete mèn co' ngure tya, mènà gunèe rye con' ngòc. Mxen mènà ned, ndyàa mènà. No taa nguìn mènà ya' mènà pech mènà. Mbez mènà: ¡Ay, Dio's! ¿Xá ñaa con' ngòcle'? tant nzyeb mènà.

⁴⁹ Per ryete mèn co' mblibe' Jesús, no mèn co' huen huen mda' cuent cón che'n Jesús, no ryete mèngot co' mdoo nque xís Jesús axta co'se' ngro' Jesús le'n yèzya' che'n làaz mèn galile, mènà ngure tith loo Jesús par mbui' mènà con' co' ngòc loo Jesús.

Trè' ndlu' le' mèn ngua ca's thebol Tad Jesús.

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Ngolo ngòc ryethe con'a, mbi'th thib mbi' co' ngro' lèe Chè. Mbi'a ngòc mbi' yèez Arimate co' nac thib yèez che'n làaz mèn jude. Ngòc mbi'a thib jef

loo mèn nación Israel. Ngòc mbi' mbi' ndac no mbi' nalì no mbi' nambìi loo Diox, ne.

⁵¹ Chèa ndub quee lezo' pól gác tiemp co'se' ñibe'pe' Diox loo mèn. Por cona, ne'ngòode lezo' Chè thidte ngàc Chè con mèn co' mqueltàa co' thidte ngòc par mbli mèn con' ye'rsin' loo Jesús.

⁵² Ngolo nguth Jesús, negadi's ngua Chè loo Pilat par mna'b Chè loo Pilat ta' Pilat lugar teche Chè thebol Jesús loo cruz. Mda'que' Pilat lugar loo Chè.

⁵³ Ngolo mteche Chè thebol Jesús loo cruz, mchi'x Chè thib sab lad thebol Jesús. Ngoloa, ngua lo Chè thebol Jesús le'n thib ye'r quèe co' mden' mèn ndoore'. Le'n ye'r quèea yende chó thebol tarte ca's mèn.

⁵⁴ Huiz co'se' ngòc ryethe con' tín'a loo Jesús, huiza ngòc huiz vispr co' ngòc huiz yub lni che'n pasc. Hora, casque' ndub bix huiz no nde zèle' izlyo'.

⁵⁵ Ryete mèngot co' ngro' no Jesús le'n rye yèezya' che'n làaz mèn galile, ryete mèngota ngua tee hui' ro ye'r quèe. No mbui' mèngota xá mod mchi'x Chè sab lad thebol Jesús no xá mod mblo Chè thebol Jesús le'n ye'r quèea.

⁵⁶ Co'se' mbere mèngota, ndye'th mèngota par liz mèngota, mbli nab mèngota perfum no te perfum. Ngoloa, mbli mèngota descans huiz sabda tac huiza ngòc huiz co' ndli mèn descans xal mnibe' ley co' mxo'f Moisés loo mèn nación Israel tiempa.

24

Trè' ndlu' cón che'n con' co' ngòc co'se' ngro xban Tad Jesús.

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

1 Co'se' nde yinì izlyo' huiz doming co' nac ner huiz che'n sman, tatabe' ñaa mbe'th izlyo' ngua rye xa'gota ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's mèn thebol Jesús.

2 Mbe' mèngota te perfum co' mtoxcua' mèngota ro ye'r quèe lyo'a par tà mèngota tea lad thebol Jesús. Co'se' mzin mèngota ro ye'r quèe lyo', ale ndoo xal' ro ye'r quèe lyo'.

3 Mèngota ngòo le'n ye'r quèe lyo' par hui' mèngota máa thebol Tad Jesús. Per co'se' ngòo mèngota le'n ye'r quèe lyo'a, ya yende thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'.

4 Ale mzyeb mèngota no mbos xtùuz mèngota axta ne' ne' ñee mèngota cón li mèngota co'se' gunèe mèngota ndoo chop xa'bi' loo mèngota. Noc xab xa'bi'a thib xab co' ante nquée xnii.

5 No de tant mzyeb mèngota co'se' gunèe mèngota xa'bi'a, mblàa quèe mèngota yéc mèngota par loo yòo. Sya, ndxab xa'bi'a loo mèngota:

—¿Chonon nde cua'n gu' Tad Jesús co' ngue tee banle', à', yey?

6 Yende Tad Jesús trè', ey. Tad Jesús ngro xbanle'. Fte' lezo' gu' xal ngòc di's co' mda' Tad Jesús cuent loo gu' co'se' ngo no Tad Jesús gu' le'n yèezya' che'n làaz mèn galile thib cua'a,

7 co'te' mda' Tad Jesús cuent loo gu' le' Tad Jesús co' mbi'th yáal loo izlyo' xalque' ndxáal chol mèn, Tad Jesús yigaaque' ya' mèn ye'rsin'. No que'que' mènà Tad Jesús loo cruz. No yilo son huiz ryo xban Tad Jesús làth mèn nguth.

8 Axta syare' mte' lezo' mèngota di's co' mdoodi's Jesús loo mèn le'n yèezya' co' nac yèezya' che'n làaz

mèn galile.

⁹ Co'se' mberere mèngota, ndye'th mèngota, ngua mèngota ro ye'r quèe co'te' ngua ca's Chè thebol Tad Jesús, mda' mèngota cuent con' ngòc loo mèngota loo rye si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús co' hue'di's no co' te'th di's cón che'n Tad Jesús loo mèn loo izlyo' no loo taamas mèn co' ne'nqueltàa node myen' xin' mté'th Jesús hora.

¹⁰ Mèngot co' ngua ta' cuent no co' ngua te'th loo ryete si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús, mèngota ngòc Mari che'n yèez Magdala, no tedib xa'got co' ngro' lèe Juan, no tedib Mari co' ngòc xna' Cob, no taamas mèngot co' mqueltàa no mèngota.

¹¹ Per ndxe'leque', myen' xin' mté'th Jesús mxac ale mquée mbii yéc mèngota, cona, tataa mbez mèngota. No ale ne'ngala'ste myen' di's co' mda' mèngota cuent loo myen'.

¹² Mastale' ne'ngala'ste rye myen' di's co' ndxab mèngota loo myen', per Pedr ngro', mxen Pedr ned. Ngua tee hui' Pedr ro ye'r quèe lyo'. Co'se' mzin Pedr ro ye'r quèe lyo', huen huen mbui' Pedr. Gunèe Pedr ante sab co' mchi'x Chè thebol Jesús nax thìb lad le'n ye'r quèea. Ndye'th Pedr par liz Pedr. No ante mbui' no ante gunaa Pedr. No anze'f ndyóo Pedr cón che'n con' co' ngòc.

Chop mbi' nda toodi's cón che'n xá mod nguth Tad Jesús co'se' mdoo ryop mbi' ned, ndyàa ryop mbi' par ned yèez Emaús.

(Mr. 16.12-13)

¹³ Leque huiza mdoo chop myen' xin' mté'th Jesús ned. Ndyàa myen' par thìb yèez co' ngro' lèe

Emaús. Yèeza nziri' thib distans co' ne' si' fchop kilometr par co'te' nziri' ciuda Jerusalén.

14 Nda toodi's ryop myen' cón che'n con' co' ngòc loo Jesús.

15 Láth ndyoodi's ryop myen'a thib con' no tedib con' cón che'n con' mbli no mèn Jesús, chàa, ngro' too yub Jesús loo ryop myen'a. Nda no Jesús ryop myen'.

16 Mastale' ngüi' ryop myen' loo Jesús, ale ngòc tont myen'. Ne'nglibe'de myen' no ne'nda'de myen' cuent le' Jesús nac mbi' co' nda no myen'.

17 Láth nda tee no Jesús myen', mnibdi's Jesús loo myen'. Ndxab Jesús:

—¿Chó cuent ndyoodi's gu' láth ndoo gu' ned, ndye'th gu', yey? ¿Chonon nalyat nde'b ro gu', à'?

18 De loo ryop myen'a, thib myen' co' ngro' lèe Cleof mcàb loo Jesús. Ndxab Cleof loo Jesús:

—Ryete mèn non cón che'n con' co' ngòc le'n ciuda Jerusalén le'n huiz ndxè' no maste. ¿Ché' angoluxte lùu nac mbi' co' ngo tya co' inonte cón che'n con' co' ngòc, cà'?

19 Sya, ndxab Jesús loo ryop myen':

—¿Cón ngòc, yey?

Cleof ndxab loo Jesús:

—Cón che'n con' ngòc loo Jesús co' ngòc mbi' yèez Nazaret, yey. Jesús ngòc thib mbi' co' mde'th di's co' ndxab Diox. No ngòc Jesús thib mbi' roo mbi' xèn loo Diox no loo mèn loo ryethe con' mbli Jesús no ryete di's co' mdoodi's Jesús.

20 No ale mbli rye mèn co' nac nguley' no mèn co' nac gobiern loo nación na' par mcua'n mènna mod mda'xù' mènna Jesús leque loo xtàa mènna. No

mquexù' mque' fals mèna Jesús. Ngoloa, ngua que'xù' mèna Jesús loo cruz axta nguth yub Jesús loo cruz.

²¹ Nu' ngure quee lezo' le' Jesús li par co' Jesús no teche Jesús mèn nación Israel la's ya' mèn co' nac ngolo ngola's che'n mèn nación Israel. Per más de cona, nalze ngolo son huiz ngòc con'a. No mca's mèn Jesús.

²² Nalxtil', tatabe' ñaa mbe'th izlyo', ndxep mèngot co' mqueltàa no nu' ngua ro ye'r quèe lyo' co'te' mca's Chè thebol Jesús. Mèngota mzeb nu' goze xtil'a. No mbli mèngota ante mbui' nu' no ante gunaa nu'.

²³ Mda' mèngota cuent loo nu' le' mèngota ne'ngnèede thebol Jesús le'n ye'r quèe lyo'. Más de cona, mda' mèngota cuent loo nu' mxyo'f loo chop angl loo mèngota. No ndxab angl loo mèngota le' Jesús naban.

²⁴ Ngoloa, lueg lueg mxen plá myen' co' ndxàc xtàa nu' ned. Ngua tee hui' myen' ro ye'r quèe lyo'a. No gunèe myen', lìcque', naca xal mda' mèngota cuent loo nu'. Per ne' myen' ne'ñèede máa Jesús.

²⁵ Sya, ndxab Jesús loo ryop myen'a:

—Aa que naad gu'se. Inda'de gu' cuent cón che'n di's co' mbìn gu'. Tarte ya'x xnì yéc gu' no tarte ya'x xnì lezo' gu'. Tatabe' naad gu' no nguud gu' par yila's gu' rye di's co' mde'th mèn co' ndxab Diox póla cón che'n Jesús.

²⁶ ¿Ché' ndli gu' cuent inaquinte tataa ndactiì Crist ryethe con'a ndoore' yòo Crist loo bé' par gàc con' roo con' xèn loo Crist, cà'?

27 Sya, mtlo Jesús, mda' Jesús cuent cón che'n di's co' ndub loo rye libr co' nac xti's Diox co' nda' cuent cón che'n Jesús. Mtlo Jesús con libr che'n Moisés. Be' taa be' taa tolo mda' Jesús cuent loo ryop myen' xal mda' rye libr co' mque' mèn ye's, mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox cuent cón che'n Jesús.

28 Co'se' nda zin gax myen' ro yèez co'te' zin myen', Jesús mbli xal mèn co' be' tyoo ned nda.

29 Per ryop myen'a mbli fuerz mbyan' Jesús. Ndxab myen' loo Jesús:

—Byan' no nu', mbi'. Izlyo' mzyèle'. No ndele' yál' izlyo', yey.

Sya, mbyan' no Jesús myen' liz myen'.

30 Láth ndub no Jesús ryop myen' loo mes par hua rsè no Jesús myen' sa yèth, mxen Jesús yèth. Ndxab Jesús loo Diox:

Diox quix U', Diox, nu' hua rsè sa yèth.

Sya, mbli rol Jesús yètha. Mda' Jesús rolgà yètha loo ryop myen'a.

31 Leque hora, ale chàa, mdyub xnì yéc myen' no, chàa, mdyub xnì lezo' myen'. Syare', mda' myen' cuent le' mbi'a nac Jesús. Texal mda' myen' cuent le' mbi'a nac yub Jesús, chàa, mdyon' Jesús loo ryop myen'.

32 Sya, ndxab thìb myen' loo xtàa myen':

—¿Ché' ndyacl ne'ngda'de gust lezo' na' no ne'ngye'thte lezo' na' co'se' mbìn na' mda' mbi' cuent loo na' no ngue go xo'f mbi' cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox loo na' co'se' mdoodi's no mbi' na' ned ndye'th na', cà'? Lìcque', axta gust mbyan' lezo' na' co'se' mbìn na' di'sa, ¿lé'?

33 Le' sya, leque hora, yende izlyo', mxen ryop myen' ned. Mberé ryop myen' nda myen' par ciuda Jerusalén par ngua sál' myen' taamas myen' xin' mté'th Jesús tya. No ngua ta' myen' cuent loo ryete si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús no taamas mèn co' mqueltàa no myen' xin' mté'th Jesús le'n ciuda Jerusalén.

34 Sya, pente ngòo ryop myen' le'n nyòo co'te' nzo si' fthìb myen' xin' mté'th Jesús. Sangmtlo myen' xin' mté'th Jesús, mda' myen' xin' mté'th Jesús cuent loo ryop myen'a:

—Lìcpe' ba'i, Tad Jesús ngro xbanle'. No más de cona, Mon gunèele' Tad, cara.

35 Syare', noo noo mtlo ryop myen', mda' myen'a cuent loo myen' xin' mté'th Jesús xal ngòca loo myen' co'se' mdoo ryop myen' ned ndyàa myen' par yèez Emaús no xá mod mblibe' myen' Jesús. No mda' myen' cuent le' Jesús ngòc mbi'a co'se' mbli rol mbi'a yèth.

Ngoloa, Tad Jesús mblu' loo loo myen' xin' mté'th Tad Jesús.

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)

36 Tatabe' ngue ta' ryop myen'a cuent con' co' ngòc loo myen'a loo myen' xin' mté'th Jesús co'se', chàa, ngro' too Jesús loo rye myen'a. No gunii Jesús Diox loo myen'. Ndxab Jesús loo myen':

—Ftac lezo' gu' axta plóthe no blec see tee lezo' gu', ndee gu', ey.

37 Per myen' xin' mté'th Jesús no mèn co' nziri' no myen'a anze'f mzyeb axta ne' ne' ñee myen' no axta ne' ne' ñee mènà cón li myen' no cón li mènà.

Tac mbli ryete mèn xtùuz le' thìb xpìi mbyu' loo loo mènà co'se' gunèe mènà ngro' too Jesús loo mènà.

38 Per Jesús ndxab loo ryete mènà:

—¿Chonon nzyeb gu', ey? ¿Chonon nzi gàn lezo' gu' no ndxàc chop lezo' gu', à'?

39 Hui' gu' la's yan no hui' gu' niin. Yub daa ndoo loo gu'. Buàal gu' daa. No huen huen hui' gu' loon. Thìb xpìi ingue node bél'yòo. No ne' ne' ingue no xpìi zith xal ngüi' gu' loon ndoon trè'.

40 Ngolo ndxab Jesús di'sa loo mènà, mblu' Jesús la's ya' Jesús. No mblu' Jesús nii Jesús loo mènà.

41 Per co'se' ñèe Jesús le' myen' xin' mté'th Jesús no mènà tarte yila's di's co' ngue bez Jesús loo myen' no loo mènà tant ndyac lezo' myen', no tant ndyac lezo' mènà, no tant ngüi' no ñaa myen' no mènà cón che'n Jesús, Jesús ndxab loo myen' xin' mté'th Jesús no loo mènà:

—¿Ché' nzo chó con' ngue no gu' co' mbyan' xo'f par huana trè', ey?

—Aa. Nzoca, ndxab myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús.

42 Sya, mda' myen' thìb le' bél' mbèel mbye'x loo Jesús no mda' myen' thìb le' mcu's co' nzo mzin loo Jesús par nduhua Jesús.

43 Mxen Jesús mbèela no mcu'sa. Nduhua Jesús con'a loo myen'.

44 Ngoloa, ndxab Jesús loo mènà:

—Con' co' mxaclen ndxè' co' gunèele' gu', le'i ngòc loon xal mdoodizlen loo gu' co'se' be' ngo non gu' ndoore' gàca loon. Ngòc con'a loon par ngòcque' no mdyaaque' no mdyubque' di's ryete di's co' ndub loo libr co' nac ley co' mxo'f Moisés

loo mèn cón chenen. No mdyaaque' ryete di's co' mque' ryete mèn co' mde'th di's co' ndxab Diox ye's cón chenen, no xal nac di's co' ndub loo libr che'n Salmos cón chenen. Le'i ngòcque' loon.

⁴⁵ Axta syare' mbli Jesús gan nguàa'd myen' xin' mté'th Jesús di's no mda' myen' cuent cón che'n di's co' ndub loo libr co' nac xti's Diox.

⁴⁶ Ndxab Jesús loo myen', ne:

—Tataa ndub di's loo libr co' nac xti's Diox le' Crist mquinque' gath. No yilo son huiz co' nguth Crist, naquinque' ngro xban Crist làth mèn nguth.

⁴⁷ Tolo ndxab Jesús loo myen':

—No nalle', por derech, naquinque' te'th mèn no co mèn yalbàn cón chenen loo mèn rye nación co' nziri' dib athu loo izlyo'. Tlo mèn te'th mèn cón chenen par ned ciuda Jerusalén. Gab mèn no te'th mèn cón chenen loo mèn co' ndxàp xquin no co' ndxàp xtol loo Diox par lyàa yéc mèn no lyàa lezo' mèn par tataa mod zye' mod co' ndxàp mèn loo Diox par ton' Diox xtol mèn loo mèn.

⁴⁸ Gu' nac mèn co' ya te'th no co' ya ta' cuent cón chenen tac gu' nonque' no nda'que' gu' cuent ryethe con' cón chenen desde co'se' mtlo mque tee'en axta co'se' nguth daa no ngro xban daa.

⁴⁹ Hui' gu' nexa. Daa ñibe' lyàa Xpii Natú' loo gu' co' mcàbgòn xuden Diox lyàa loo gu'. Per ndlyazen cued gu' le'n ciuda Jerusalén ndxè' axta zin huiz no zin ze co'se' gac huiz co' lyàa Xpii Natú' loo gu'. Xpiia ryo' loo bé'. Xpii Natú'a lyath no gu' par gac li gu' con' roo no con' xèn loo mèn ned ya que tee gu' por cón che'n con' roo no con' xèn co' nzo la's nii Diox no co' nzo la's ya' Diox.

*Tad Jesús nda quéé loo bé' loo myen' xin' mté'th
Tad Jesús.*

(Mr. 16.19-20)

⁵⁰ Ngolo mdoodi's Jesús ryete di'sa loo myen', mbe' Jesús myen' xin' mté'th Jesús thib lad ro ciuda Jerusalén gaxte co'te' nziri' yèez Betañ. Tya, mblit Jesús ya' Jesús loo myen'. Mde'f Jesús ya' Jesús loo myen'. Tataa mbli Jesús par mbli' Jesús loo myen' le' Jesús lique' huen ya myen' ned ya myen' yiloo.

⁵¹ Láth mde'f Jesús ya' Jesús loo myen', xèegà xèega mquéé Jesús gáp loo bé'. Mquéé Jesús loo bé' loo myen'.

⁵² Le' myen' xin' mté'th Jesús na, mcò' yéc no mdub xib myen' xin' mté'th Jesús loo Jesús láth nda quéé Jesús loo bé'. No ngurez myen' Diox. Ngolo ngurez myen' Diox, ndyac tín' lezo' myen'. Ngoloa, mbere myen', ndye'th myen' par ned le'n ciuda Jerusalén tedib vez.

⁵³ No toloque' nque tee myen' ndxòo ndryo' myen' le'n templ atate huiz par mbez myen' loo Diox: ¡Ay, Dio's! Susque' con' roo con' xèn ndlu' U' no ngue li U' loo mèn dib athu loo izlyo'. Taandxè'que' gàca.

cc

**Testament cub co' nac di's ndac che'n Tad
Jesucrist
New Testament in Zapotec, Miahuatlán
(MX:zam:Zapotec, Miahuatlán)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Miahuatlán

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Miahuatlán [zam], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Miahuatlán

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

cci

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

64c75c38-fe26-5ca1-b0d8-d75cd0576d77